

Jaarverantwoording 2019

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Inhoudsopgave jaarverantwoording 2019

Inhoudsopgave jaarverantwoording 2019	2
A. Bestuursverslag	5
Voorwoord	6
1. Onderwijs	8
1.1 Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs.....	8
1.2 Onderwijskundige ontwikkelingen	10
1.2.1 Internationalisering	11
1.2.2 Toekomstige ontwikkelingen onderwijs	12
1.3 Onderwijsprestaties	12
1.3.1 Inspectiebeoordeling onderwijsresultaten.....	12
1.3.2 Slagingspercentages in schooljaar 2018-2019.....	14
1.3.3 Leerling- en oudertevredenheid, schoolklimaat en veiligheid	15
1.4 Kwaliteitszorg – elke dag een beetje beter.....	15
1.5 Afhandeling klachten.....	22
1.6 Prestatiebox	22
1.7 Samenwerkingsverbanden	23
1.7.1 Passend onderwijs.....	23
1.7.2 Arbeidsmarkt en scholing.....	23
1.7.3 Educatieve Agenda Limburg.....	23
1.7.4 Techniekonderwijs	24
1.8 Verbonden partijen	24
1.9 Horizontale dialoog	24
2 Onze medewerkers	26
2.1 Hr-beleid.....	26
2.2 Medewerkers aantallen en opbouw	26
2.3 Opleidingen	27
2.4 Mobiliteit	28
2.5 Vacatures.....	28
2.6 Verzuim	29
3 Bedrijfsvoering	30
3.1 Huisvesting	30
3.2 Inkoop.....	31
3.3 Duurzaamheid	31

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020²

astrium
onderwijsaccountants b.v.

3.4	Informatiebeveiliging en privacy	31
3.5	Ict en automatisering	32
3.6	Marketing en communicatie	32
4.	Organisatie	33
4.1	Missie en visie	33
4.2	Organisatiestructuur	34
4.3	Toekomstige organisatieontwikkelingen: doorontwikkeling herinrichting organisatiestructuur	35
4.4	Implementatie en monitoring LVO-beleidsvisie	36
4.4.1	LVO-beleidsmonitor	36
4.5	Governance	37
4.6	Functioneren college van bestuur	37
4.7	Schoolmanagementstatuten	38
4.8	Medezeggenschap	38
5.	Financieel verslag 2019	40
	SAMENVATTING JAARREKENING	40
5.1	Inleiding	40
5.2	Jaarresultaat 2019	41
5.3	Resultaat 2019 ten opzichte van 2018	41
5.4	Ontwikkeling exploitatieresultaat 2019 ten opzichte van begroting 2019	41
5.5	Balansposities	42
5.5.1	Liquide middelen	43
5.5.2	Elgen vermogen	43
5.6	Continuïteitsparagraaf	43
5.6.1	Gegevensset; algemeen	43
5.6.2	Resultaatontwikkeling	43
5.6.3	Balansprognose	46
5.6.4	Toekomstige ontwikkeling aantal leerlingen en fte	46
5.6.5	Liquideiteitspositie	46
5.6.6	Toekomstige ontwikkeling huisvesting	47
5.7	Risicoparagraaf	48
5.7.1	Ziekteverzuim	48
5.7.2	Financiering Herinrichting vo Maastricht (voorheen Masterplan)	48
5.7.3	Gevolgen krimp; kwalitatieve matching personeel	48
5.7.4	EOA-leerlingen	48
5.7.5	Passend onderwijs	48

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

3

6. Verslag raad van toezicht	50
6.1 Vergaderingen raad van toezicht	50
6.2 Benoemingen en aftredingen.....	51
7. Samenstelling bestuur en directie.....	53
7.1 Raad van toezicht	53
7.2 College van bestuur.....	56
7.3 Directie	58
B. Jaarrekening 2019	59
C.Overige gegevens 2019	92
Vaststelling en ondertekening jaarverantwoording 2019.....	93

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

A. Bestuursverslag

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Voorwoord

In 2019 heeft LVO intensief gebouwd aan verder herstel en aan een constructieve samenwerking met medewerkers, leerlingen en ouders en de Inspectie van het Onderwijs.

Meer dan ooit zijn we er ons van bewust dat we, samen met onze omgeving, als geen ander scherp dienen te zijn op de kwaliteit van ons onderwijs en de kwaliteit van onze organisatie. Hoe gaat het met de LVO-scholen in het algemeen? De meerderheid van onze 23 scholen (samen goed voor ruim 30 locaties), voldoen aan de kwaliteitsmaatstaven van de Inspectie: zij scoren een voldoende. Hiervan zijn er twee scholen met een of meerdere afdelingen zelfs Excellent. Bij LVO zorgen 2.750 medewerkers dagelijks voor het onderwijs op onze scholen. De onderwijsprestaties (slagingspercentages) zitten op of nabij het landelijk gemiddelde.

In de periode na de examencrisis in 2018 zijn de ambities die LVO (Limburgs Voortgezet Onderwijs) nog meer versterkt en hebben we enorm ingezet op kwaliteitsverbetering en bestuurlijk handelen. In het verslagjaar concludeert de inspectie dat we daarin zijn geslaagd en dat zij het verscherpte toezicht op bestuursniveau beëindigen. We zijn blij dat de inspectie vertrouwen naar ons heeft uitgesproken en dat onze inspanningen tot positief resultaat geleid hebben in de organisatie.

Gedurende het verslagjaar is door de scholen onverminderd hard gewerkt aan kwaliteitsverbetering. Medewerkers zijn samen met de schoolleiding aan de slag gegaan met de verbeteropdrachten die uit de inspectieonderzoeken voortvloeiden, aangevuld met ambities van de scholen zelf. In het verslagjaar heeft de Inspectie herstelonderzoeken gedaan op afdelingen en scholen waar in 2018 tekortkomingen waren geconstateerd. De inspectie heeft in 2019 geconcludeerd dat de meeste scholen aan hun herstelopdrachten hebben voldaan en hebben deze beoordeeld met een voldoende of een niveau hoger dan in 2018. Dit betekent dat die scholen weer onder regulier inspectietoezicht staan. Op enkele scholen zijn verdere verbeteringen nodig en blijft het verscherpt toezicht voorlopig gehandhaafd. We willen benadrukken dat al onze scholen koersvast doorgaan met de realisatie van onderwijskundige ambities.

Bij LVO moet zoveel mogelijk geld naar de kwaliteit van het onderwijs bij onze scholen gaan, zodat we maximale kansen bieden aan leerlingen. Ook in de toekomst. We zien ook dat de leerlingendaling in Limburg steeds meer impact heeft op onze organisatie. Hoewel LVO in voorgaande jaren hierop heeft geanticipeerd, ontkomen we er niet aan om scherp te blijven sturen om de kosten en het aantal medewerkers mee te laten dalen met het leerlingenaantal. Een maatregel die de gehele organisatie raakt. We hechten er belang aan dat onze totale begroting sluitend is en de financiële huishouding gezond.

Tot slot hebben we LVO als organisatie tegen het licht gehouden. Onze opdracht is om kwaliteitszorg en –cultuur op orde te brengen. Daarvoor is nodig dat het college van bestuur dicht bij de scholen komt te staan. Op 1 augustus van 2019 hebben we de organisatiestructuur van LVO gewijzigd. In 2020 werken we verder aan de doorontwikkeling van onze organisatie.

We hebben veel gevraagd van iedereen die voor LVO werkt. Het overeind houden van onderwijskundige ambities midden in een periode van intensiever toezicht van de inspectie, toegenomen (media-)aandacht en leerlingendaling eist inzet van al onze medewerkers en onze omgeving die meedenkt om deze vraagstukken het hoofd te bieden. Het college van bestuur bedankt alle medewerkers, medezeggenschapsraden, leerlingen en ouders voor hun inzet en betrokkenheid bij onze scholen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

In 2020 komt niet alleen LVO, maar het gehele onderwijs voor een enorme uitdaging te staan. De uitbraak van het coronavirus wereldwijd beïnvloedt het dagelijkse leven van iedereen. De maatschappelijke impact van de maatregelen om de verspreiding van het coronavirus tegen te gaan is enorm. Ook in deze situatie laten onze scholen en de gemeenschap van medewerkers, leerlingen en ouders enorme veerkracht, creativiteit en doorzettingsvermogen zien. Afstandsonderwijs is binnen een zeer korte periode ontwikkeld en gestart. We zijn diep onder de indruk van de prestaties van de scholen en zeer trots op onze jongeren en de wijze waarop zij met de situatie omgaan.

Het verloop van 2020 is moeilijk te voorspellen. Het zijn onzekere tijden, waarin het onderwijs zich voor een deel opnieuw uitvindt en waarbij de inzet, veerkracht en resultaten van onze medewerkers en leerlingen tot nu toe bemoedigend zijn. Hier zijn we iedereen in de gemeenschap van onze scholen bijzonder erkentelijk voor.

Eugène Bernard, voorzitter college van bestuur

Hendrik Pot, Interim-lid college van bestuur

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

1. Onderwijs

1.1 Onderzoeken Inspectie van het Onderwijs

Naar aanleiding van de geconstateerde tekortkomingen in de afsluiting van de programma's van toetsing en afsluiting bij het VMBO Maastricht in juni 2018 heeft de Inspectie van het Onderwijs (hierna: inspectie) in het najaar van 2018 op een aantal andere LVO-scholen specifieke onderzoeken en kwaliteitsonderzoeken uitgevoerd. Op bestuursniveau is het bestuurlijk handelen onderzocht. Uit de onderzoeken in 2018 is gebleken dat er op een aantal scholen en op bestuursniveau tekortkomingen in de basiskwaliteit bestonden. Aan deze bevindingen zijn herstelopdrachten gekoppeld. Het bestuur en de scholen hebben het afgelopen jaar aan de hand van herstelplannen gewerkt aan structurele verbeteringen van het onderwijs. Hieronder wordt een aantal veranderingen toegelicht.

Nieuwe organisatiestructuur

Om de afstand tussen het college van bestuur en de scholen te verkleinen, is per 1 augustus 2019 de clusterstructuur onder aansturing van centrale directies verlaten en is een transitiefase gestart waarin wordt toegewerkt naar een nieuwe organisatiestructuur. In de nieuwe structuur zullen scholen, gekenmerkt door eigenheid en geleid door rectoren, hiërarchisch rechtstreeks verantwoording afleggen aan het college van bestuur. In de nieuwe structuur is het college van bestuur directer betrokken bij de scholen en beter op de hoogte van wat er op de scholen speelt. Per 1 augustus 2020 zullen de eerste rectoren worden benoemd. (Zie 4.2 en 4.3.)

Aanpassing kwaliteitsinstrumentarium

In het verslagjaar is het kwaliteitsinstrumentarium uitgebreid met onder meer zelfevaluaties en collegiale visitaties. Ook zijn alle scholen lesobservatie-instrumenten gaan gebruiken. Voor het doorvoeren van verbeteringen op het gebied van toetsing en examinering, onderwijstijd en kwaliteitszorg zijn good practices uitgewerkt waar alle LVO-scholen hun voordeel mee kunnen doen. Hierbij is gebruik gemaakt van talrijke goede werkwijzen die binnen de scholen al aanwezig waren en van handreikingen die door onder meer de VO-raad zijn opgesteld. Ter ondersteuning van de scholen zijn voor de thema's schoolexaminering en stuurinformatie/kwaliteitszorg Communities of Practice (CoP's) ingericht, bestaande uit deskundigen op de scholen en het bestuursbureau. Tevens zijn met ingang van schooljaar 2019-2020 een tweetal beleidsadviseurs onderwijs aangesteld, die de scholen op diverse manieren ondersteunen. Voor een uitgebreidere toelichting op de kwaliteitszorg, zie 1.4.

De doorgevoerde veranderingen zijn effectief gebleken. Het kwaliteitsbewustzijn is toegenomen en het volgen van de onderwijskwaliteit is daarmee ook een natuurlijk en continu proces geworden, dat nauw verweven is met de dagelijkse werkzaamheden op de scholen. Het college van bestuur heeft er vanuit zijn verantwoordelijkheid op toegezien dat de afspraken door de scholen werden nagekomen en heeft het effect van de doorgevoerde verbeteringen gevolgd. Dit zal ook in de toekomst via de P&C-cyclus blijven plaatsvinden. Daarnaast zal het college van bestuur zich onder andere met het afleggen van schoolbezoeken op de hoogte blijven stellen van de ontwikkelingen op de scholen.

Herstelonderzoeken

Het toezicht door de Inspectie heeft plaatsgevonden volgens toezichtplannen op school- en bestuursniveau. Gedurende het jaar 2019 zijn voortgangsgesprekken met de inspectie gevoerd en in het najaar van 2019 heeft de inspectie onderzoeken uitgevoerd om vast te stellen of de tekortkomingen zijn hersteld. Op basis daarvan heeft de inspectie geconcludeerd dat de meeste

scholen aan hun herstelopdrachten hebben voldaan, hetgeen betekent dat die scholen weer onder regulier inspectietoezicht zijn komen te staan. Op enkele scholen zijn verdere verbeteringen nodig en blijft het verscherpt toezicht voorlopig gehandhaafd.

De conclusie naar aanleiding van het herstelonderzoek naar het bestuurlijk handelen luidt als volgt: "Het bevoegd gezag en de medewerkers van LVO hebben de afgelopen periode intensief en met veerkracht gewerkt aan het verbeteren van het bestuurlijk handelen. Zij zijn daarin geslaagd en er is in korte tijd veel bereikt. Tegelijkertijd concluderen we dat het van belang is dat op enkele scholen verdere verbeteringen worden doorgevoerd en dat we er vertrouwen in hebben dat het bestuur in staat is deze verbeteringen te realiseren. De in 2018 vastgestelde tekortkomingen zijn weggewerkt en de herstelopdrachten zijn in voldoende mate uitgevoerd. De Inspectie van het onderwijs beëindigt het verscherpte toezicht op bestuursniveau".

Onderstaande tabel vermeldt de inspectiebeoordelingen van de scholen die op 1 januari 2020 nog onder verscherpt inspectietoezicht stonden. Dit overzicht is samengesteld op basis van de beoordelingen in de inspectierapporten van de meest recente herstelonderzoeken.

		Eindoordeel inspectie	Onderwijsproces								Schoolklimaat	Onderwijsresultaten		Kwaliteitszorg en ambitie			
			OP1 Aanbod	OP2 Zicht op ontwikkeling	OP3 Didactisch handelen	OP4 Extra ondersteuning	OP5 Onderwijstijd	OP6 Samenwerking	OP7 Praktijkvorming	OP8 Toetsing en Afsluiting	SK1 Veiligheid	SK2 Pedagogisch klimaat	OR1 Resultaten	OR2 Sociale en maatschapp.	OR3 Vervolgsuccess	KA1 Kwaliteitszorg	KA2 Kwaliteitscultuur
	Kwaliteitsonderzoeken																
1.	Romboutscollège*																
	vmbo-g/t	*										o			o		
	havo	*										v			o		
	vwo	*										o			o		
2.	VMBO Maastricht																
	vmbo-b	o	v	o		v				v		n.t.b.			v	v	v
	vmbo-k	o	v	o		v				v		n.t.b.			v	v	v
	vmbo-g/t	o	v	o		v				v		v			v	v	v
3.	Sophianum SG																
	vmbo-b	o	v	o	v				v	v		v			o	v	
	vmbo-k	o	v	o	v				v	v		v			o	v	
4.	Stella Maris Meerssen																
	havo	zz	v	o	o		o		v	v		o			o	o	o
	vwo	o	v	o	o		o		v	v		v			o	o	o
	Grotiuscollege																
	havo	o		v	v					v		o			o		
	Specifieke onderzoeken																
5.	Grotiuscollege																
	vmbo-g/t						v								o	o	o
	vwo						v								o	o	o

Tabel 1: Scholen onder inspectietoezicht op 01-01-2020. zz: zeer zwak, o: onvoldoende, v: voldoende, g: goed, n.t.b.: niet te bepalen

* Het Romboutscollège is opgehouden te bestaan. De inspectie heeft aangegeven dat het Romboutscollège voldaan heeft aan de door de inspectie aangegeven herstelopdrachten. De inspectie heeft geen oordeel afgegeven.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

1.2 Onderwijskundige ontwikkelingen

Onderwijsontwikkeling en –innovaties zijn voor onze scholen een belangrijke pijler om leerlingen op de best mogelijke manier eigentijds onderwijs te kunnen geven. Ook in het afgelopen jaar waren scholen volop bezig met deze ontwikkelingen. Het gegeven dat sinds augustus 2019 de clusterstructuur is losgelaten en scholen toe zullen groeien naar eigenheid, heeft hen niet belemmerd om elkaar op te zoeken en daar waar dat nodig is, samen te werken bij de vormgeving van het onderwijs.

Een volledig overzicht van alle onderwijskundige ontwikkelingen op alle scholen wordt voor dit bestuursverslag te uitgebreid geacht. Daarom beperken we ons tot een aantal voorbeelden die kenmerkend zijn voor de wijze waarop de scholen met deze ontwikkelingen aan de slag zijn gegaan.

De afgelopen jaren werd op het Stella Maris College in Meerssen gewerkt volgens het concept van gepersonaliseerd leren. Het afgelopen jaar is, na een grondige evaluatie, besloten om dit concept los te laten en een andere koers te kiezen: gezamenlijke (klassikale) instructie.

De Maastrichter scholen zijn in gezamenlijkheid bezig met het herontwerp van het onderwijs in hun stad. Het herontwerp gaat uit van drie brede scholengemeenschappen in de stad. Met deze ontwikkeling wordt afstand gedaan van de domeinenstructuur zoals die de voorgaande jaren in Maastricht bestond. Op het Bonnefanten College behoort sinds augustus 2019 ook vmbo tot het onderwijsaanbod. Hiermee is voor leerlingen in de regio Maastricht ook aan de westelijke kant van de stad een brede scholengemeenschap beschikbaar. De ontwikkeling van het voorbereidend beroepsonderwijs heeft de afgelopen periode als een rode draad door alle gedachtenvorming gelopen. Een van de onderwerpen die tijdens het afgelopen jaar verder werd verkend, is de ontwikkeling van vakcolleges als mogelijkheid om het voorbereidend beroepsonderwijs een impuls te geven.

In het voormalige cluster Weert is ook een proces van heroriëntatie van het onderwijs gestart. Het is voor de Weerter scholen een kans om veranderingen en verbeteringen in het onderwijs door te voeren, ondanks dat de aanleiding voortkomt uit financiële overwegingen. Het biedt de scholen bovendien de mogelijkheid om in dit proces niet alleen de interne organisatorische aspecten mee te nemen, maar ook te kijken welke maatschappelijke ontwikkelingen moeten worden meegenomen bij het herontwerp. Bij de uitwerking van mogelijke scenario's is een brede vertegenwoordiging van stakeholders betrokken.

Verschillende LVO-scholen zijn inmiddels opleidingsschool. Binnen dit concept werken scholen voor voortgezet onderwijs samen met lerarenopleidingen aan het opleiden van leraren. Dit samenwerkingsverband biedt aankomende docenten de mogelijkheid om een sterke professionele identiteit te ontwikkelen en te leren in een reële context.

Voor de derde keer op rij ontving Het Bouwens in januari van dit jaar het predicaat excellente school voor de basisberoepsgerichte leerweg. Dit predicaat betekent niet alleen dat het Bouwens goed onderwijs biedt, maar dat de school zich ook onderscheidt ten opzichte van andere goede scholen door te excelleren in een specifiek profiel.

Veel van de eerder ingezette onderwijsontwikkelingen op scholen hebben het afgelopen jaar verder vorm gekregen. Voorbeelden hiervan zijn de tienerschool SOOOOL 10-14 die in augustus 2018 in Noord-Limburg startte en het Compass-onderwijs in de regio Parkstad. Deze eerder gestarte gepersonaliseerde leerroute waarin de scholen in de regio Parkstad samenwerken, maakte het afgelopen jaar een verdere ontwikkeling door.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.

Naast bovenstaande specifieke voorbeelden zijn in de onderwijsontwikkelingen van scholen patronen te herkennen die het vermelden waard zijn.

Scholen werken hard aan het vormgeven van doorlopende leerlijnen. De aansluiting van het primair onderwijs op het voortgezet onderwijs is daarbij punt van aandacht, maar ook een goede aansluiting van de onderbouw op de bovenbouw is op diverse scholen een van de speerpunten.

Ook het streven naar maatwerk voor leerlingen blijft een prominent thema binnen veel van onze scholen. Enerzijds vloeit deze ontwikkeling logisch voort uit de doelstellingen op het gebied van maatwerkonderwijs die de afgelopen jaren binnen LVO als beleidsuitgangspunt dienden. Anderzijds hebben scholen het afgelopen jaar de manier waarop zij zicht hebben op de ontwikkeling en begeleiding van leerlingen aangescherpt. Dit leidt in veel gevallen tot meer maatwerk voor leerlingen, zowel op onderwijsinhoudelijke aspecten als op het gebied van sociaal-emotionele begeleiding.

Een derde, vermeldenswaardige ontwikkeling is de algemene aanscherping van de uitvoering van processen die te maken hebben met toetsing en examinering. Veel scholen gebruiken de ontwikkeling van toetsbeleid in het verlengde van verbeteringen met betrekking tot de examenprocessen. Ook het afsluitende karakter dat in de toetsing en examinering (programma's van toetsing en afsluiting) tot uitdrukking moet komen, is volop in ontwikkeling.

1.2.1 Internationalisering

Werken aan internationalisering heeft voordelen. Leerlingen worden niet alleen beter in een andere taal, maar doen andere en internationale competenties op. Binnen LVO hebben veel scholen internationalisering op het programma staan. Scholen verzorgen bijvoorbeeld versterkt taalonderwijs, organiseren of stimuleren internationale uitwisselingen of zorgen voor internationalisering van het curriculum. Leerlingen doen internationale vaardigheden op door deel te nemen aan internationale ervaringen, waardoor ze beter voorbereid worden op de steeds internationaler wordende samenleving.

In het tweetalig onderwijs wordt minimaal de helft van de vakken in het Engels gegeven. De tweede taal is bij deze vakken niet alleen de instructietaal, maar ook de communicatietaal. De docent spreekt Engels met de leerlingen en de leerlingen doen dat onderling ook. Op het Philips van Horne, Het College Weert, het Porta Mosana College en het Sint-Janscollege worden tweetalig onderwijs en International Baccalaureate examinering aangeboden.

Enkele voorbeelden van projecten op het gebied van internationalisering binnen LVO:

- Op het Dendron college kunnen de leerlingen met het profiel Economie en Maatschappij (EM-profiel) in 4 havo, naast het vier dagen durende reguliere lesprogramma een dag in de week onder begeleiding van docenten op allerlei manieren in de praktijk aan de slag met (internationaal) ondernemen en alles wat daarbij komt kijken;
- Het Sophianum neemt deel aan een onderzoek over internationale competenties die leerlingen zouden moeten verwerven om in de hedendaagse maatschappij succesvol te functioneren. Dit is een onderzoeksproject, gefinancierd door een Erasmus + subsidie en gecoördineerd door Hull University. Het Erasmus+ is een EU-programma en richt zich op internationalisering van onderwijs, opleiding en jeugd;
- Het Sint-Maartenscollege heeft in 2019 voor het zesde jaar op rij deelgenomen aan het Euriadeproject "Jeugd in Dialoog". De opzet van dit project is om jongeren van 20 verschillende scholen vanuit heel Europa en zelfs een school uit Zuid-Afrika met elkaar in

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

onderwijsaccountants b.v.

dialogoog te laten gaan. Door het voeren van de dialoog kunnen verschillen overbrugd worden en problemen worden opgelost;

- Diverse scholen nemen deel aan het project “Global Exploration”.

Bovendien bevinden de meeste LVO-scholen zich in de Euregio. Uitwisselingen met Duitse scholen en onderwijsprojecten, bijvoorbeeld het Euregio Leest project, zijn onderdeel van het curriculum. Vooral onze scholen in de regio Parkstad besteden relatief veel aandacht aan Euregionaal onderwijs.

Het United World College Maastricht biedt internationaal onderwijs voor leerlingen in kleuter, basis en voortgezet onderwijs. Bij UWC Maastricht zijn meer dan 100 nationaliteiten vertegenwoordigd onder de ruim 850 leerlingen.

1.2.2 Toekomstige ontwikkelingen onderwijs

Als het gaat om toekomstige ontwikkelingen op het gebied van onderwijs, dan worden deze in verschillende delen van de jaarverantwoording besproken. In deze paragraaf benoemen we kort de belangrijkste ontwikkelingen en noemen we de relevante verwijzingen naar andere delen in de jaarverantwoording.

Toekomstige ontwikkelingen in onze organisatie zijn niet los van elkaar te zien. De leerlingending heeft impact op de gehele stichting, op onderwijsgebied en op het gebied van bedrijfsvoering. Voor ontwikkelingen op organisatorisch vlak verwijzen we naar de herinrichting van de organisatie van LVO, zoals beschreven in 1.3. Op het gebied van visie refereren we aan de te ontwikkelen LVO Beleidsvisie 2020-2024, waarvoor het proces inmiddels is gestart. (Zie 4.4.)

De overkoepelende beleidsvisie wordt samengesteld op basis van input vanuit alle belanghebbende gremia. Scholen zullen de verschillende onderdelen uit de LVO-visie vertalen naar een schoolvisie. Deze visie werken zij uit in hun schoolplannen en schooljaarplannen. Scholen hebben de vrijheid om, binnen de kaders van de LVO-visie, schooleigen aspecten toe te voegen.

1.3 Onderwijsprestaties

LVO gebruikt voor het volgen van de onderwijsprestaties diverse indicatoren. De basiskwaliteit wordt onder andere beoordeeld en bewaakt aan de hand van de kwaliteitsgebieden en de standaarden van de inspectie. Hieronder wordt op enkele van deze indicatoren ingegaan. Achtereenvolgens komen de onderwijsresultaten, de slagingspercentages en de leerlingentevredenheid aan bod.

Alle scholen van LVO zijn aangesloten bij Scholen op de Kaart, het vroegere Vensters voor Verantwoording. Via Scholen op de Kaart kunnen belangstellenden relevante informatie vinden over schoolbeleid, slagingspercentages per onderwijsstroom, aantal leerlingen en nog veel meer. Voor de resultaten per school wordt daarom verwezen naar www.scholenopdekaart.nl.

1.3.1 Inspectiebeoordeling onderwijsresultaten

Voor het beoordelen van de onderwijsresultaten hanteert de inspectie de driejaargemiddelden van de volgende vier indicatoren. Achter de indicatoren zijn de schooljaren vermeld waarop de driejaargemiddelden in dit bestuursverslag zijn gebaseerd.

1. Onderwijspositie in het derde leerjaar ten opzichte van het basisschooladvies (17/18, 18/19, 19/20).

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

 onderwijsaccountants b.v.

2. Onderbouwsnelheid (16/17, 17/18, 18/19).
3. Bovenbouwsucces (16/17, 17/18, 18/19).
4. Gemiddeld examencijfer (16/17, 17/18, 18/19).

Er is sprake van het behalen van voldoende leerresultaten als de driejaargemiddelden van tenminste drie van de vier indicatoren op of boven de normering liggen.

De inspectie heeft op grond van bovenstaande de onderwijssoorten op de scholen als volgt beoordeeld.

School	BRIN	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
Sophianum	01GL00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Grotiuscollege	02DF00			voldoende	onvoldoende	voldoende
***	02DF01			geen oordeel	geen oordeel	
Het college Weert	02ZR00				geen oordeel	voldoende
Bravo! College Cranendonck	02ZR02			voldoende	geen oordeel	
Het Kwadrant*	02ZR03	voldoende	voldoende			
Emmacollege	05FJ00	geen oordeel	geen oordeel	geen oordeel		
Broeklandcollege	05FJ01			voldoende		
Sint-Janscollege	16SL00				voldoende	voldoende
Philips van Horne	18DD00			voldoende	voldoende	geen oordeel
Romboutscollege	18DO00			onvoldoende	onvoldoende	geen oordeel
Het Kwadrant* (Philips van Horne)	18DD02	voldoende	voldoende			
Graaf Huyn College	19PV00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Stella Maris College Meerssen	20IS00				onvoldoende	voldoende
Stella Maris College Valkenburg	20IS04	voldoende	voldoende	voldoende		
Groenewald	20KA00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Het Bouwens	20LL00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Raayland College	25FY00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Dendron College	25GF00	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende	voldoende
Porta Mosana College	27VG00				voldoende	voldoende
VMBO Maastricht** (Porta Mosana College)	27VG01	voldoende	voldoende	voldoende		
VMBO Maastricht** (Sint- Maartenscollege)	27ZH00	onvoldoende	onvoldoende	voldoende		
Sint- Maartenscollege	27ZH02				voldoende	voldoende
Bonnefanten College havo/vwo	27ZJ00				voldoende	
***	27ZJ01			geen oordeel		
Bernard Lievegoed College	27ZJ02			voldoende	voldoende	voldoende

Tabel 2: Onderwijsresultaten 2020, Bron: Internet Schooldossier

* Het Kwadrant is een school waar vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van het Philips van Horne en vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van Het College Weert les krijgen.

** Het VMBO Maastricht is een school waar vmbo-leerlingen die vallen onder het BRIN van het Porta Mosana College en vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van het Sint Maartenscollege les krijgen.

*** Deze inspectieoordelen vallen onder de school in de rij erboven, maar worden door een apart aanwezige BRIN vernoemd.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

 onderwijssaccountants b.v.

De scholen met een onvoldoende voeren gerichte verbetertrajecten uit om de doorstroom en de examenresultaten te verbeteren. Het college van bestuur ziet vanuit zijn verantwoordelijkheid toe op de voortgang en het effect.

1.3.2 Slagingspercentages in schooljaar 2018-2019

In schooljaar 2018-2019 hebben op onze scholen 5276 leerlingen examen gedaan. Daarvan is 91% geslaagd. Dit komt overeen met het slagingspercentage in schooljaar 2017/2018.

Schoolsoort	Aantal leerlingen op examens	Aantal leerlingen geslaagd
vmbo-b	334	329
vmbo-k	828	792
vmbo-gt	1434	1331
havo	1543	1336
vwo	1137	1007
Totaal	5276	4795

Tabel 3: Aantal binnen LVO aan het examen deelnemende en geslaagde leerlingen per onderwijssoort in schooljaar 2018-2019

In onderstaande tabel is de ontwikkeling van het gemiddelde slagingspercentage binnen LVO per onderwijssoort afgezet tegen het landelijke gemiddelde. In het jaar 2018/2019 lag het gemiddelde slagingspercentage voor vmbo-basis boven het landelijk gemiddelde en dat voor havo en vwo eronder. Voor vmbo-kader en -gt was het gemiddelde slagingspercentages gelijk aan het landelijke gemiddelde.

	2014/2015		2015/2016		2016/2017		2017/2018		2018/2019	
	LVO	Landelijk	LVO	Landelijk	LVO	Landelijk	LVO	Landelijk	LVO	Landelijk
vmbo-b	99	98	97	98	98	98	98	98	99	98
vmbo-k	97	95	94	96	96	96	94	95	96	96
vmbo-gt	96	94	94	94	94	93	93	93	93	93
havo	86	87	89	89	85	87	85	88	87	88
vwo	94	92	91	91	89	91	91	92	89	91

Tabel 4: LVO-brede slagingspercentages t.o.v. de landelijke slagingspercentages van 2014/2015 t/m 2018/2019. Bron: Vensters

Onderstaande tabel vermeldt de slagingspercentages per school en per onderwijssoort over het schooljaar 2018-2019. De oorzaken van verbeterde of verslechterde slagingspercentages zijn divers van aard en kunnen per school verschillen. Scholen die negatief afwijken, stellen alles in het werk om de oorzaken te achterhalen en de juiste maatregelen te nemen om de slagingspercentages (weer) op het gewenste niveau te krijgen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

	BRIN	vmbo-b	vmbo-k	vmbo-gt	havo	vwo
Landelijk gemiddelde		98	96	93	88	91
Sophianum	01GL00	100	91	94	91	94
Grotiuscollege	02DF00			86	71	80
***	02DF01			80		
Het College Weert	02ZR00				100	87
Sint-Janscollege	16SL00				86	86
Bravo! College Cranendonck	02ZR02			98		
Het Kwadrant (Het College)*	02ZR03	100	100			
Emmacollege	05FJ00	98	93	90		
Broekandcollege	05FJ01			87		
Phillips van Horne	18DD00			93	88	
Romboutscollege	18DO00			68	75	53
Het Kwadrant (Phillips van Horne)*	18DD02	100	99			
Graaf Huyn College	19PV00	100	100	94	88	86
Stella Maris College Maarssen	20IS00				86	87
Stella Maris College Valkenburg	20IS04	100	98	94		
Groenewald	20KA00	93	99	98	89	88
Het Bouwens	20LL00	100	100	98	89	89
Raayland College	25FY00	95	90	96	87	82
Dendron College	25GF00	100	100	100	92	100
Porta Mosana College	27VG00				84	95
VMBO Maastricht (Porta Mosana College)**	27VG01	100	93	95		
VMBO Maastricht (Sint Maartenscollege)**	27ZH00	97	89	99		
Sint-Maartenscollege	27ZH02				80	92
Bonnafanten College	27ZJ00			87		
***	27ZJ01				93	
Bernard Lievegoed College	27ZJ02			96	87	90

Tabel 5: Slagingspercentages schooljaar 2018-2019. Bron: Vensters rapport Examenresultaten 2018-2019, Stichting LVO

* Het Kwadrant is een school waar vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van het Phillips van Horne en vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van Het college Weert les krijgen.** Het VMBO Maastricht is een school waar vmbo-leerlingen die vallen onder het BRIN van het Porta Mosana College en vmbo-leerlingen die vallen onder de BRIN van het Sint Maartenscollege les krijgen.*** Deze inspectieoordelen vallen onder de school in de rij erboven, maar worden door een apart aanwezige BRIN apart vermeld.

1.3.3 Leerling- en oudertevredenheid, schoolklimaat en veiligheid

Jaarlijks worden op alle scholen tevredenheidsenquêtes onder zowel leerlingen als ouders afgenomen. In de tevredenheidsenquêtes onder leerlingen is specifiek aandacht voor het

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

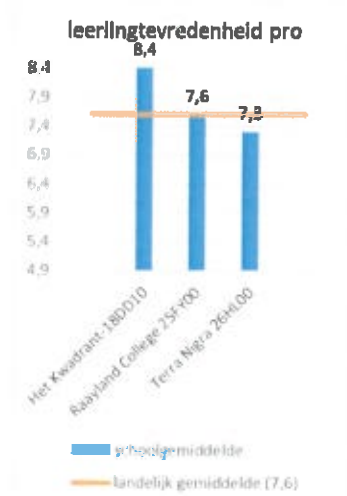
astrium
onderwijsaccountants b.v.

schoolklimaat en de veiligheid op school. De enquêtes geven waardevolle informatie over aspecten van de onderwijskwaliteit en stellen de scholen in staat om daar hun beleid op aan te passen. In de school(jaar)plannen geven de scholen aan hoe zij dat doen. Deze acties richten zich bijvoorbeeld op het verbeteren van didactiek en individuele begeleiding van leerlingen of op het versterken van het veiligheidsgevoel. Hieronder worden de resultaten van de tevredenheidsonderzoeken 2018-2019 op hoofdlijnen toegelicht.

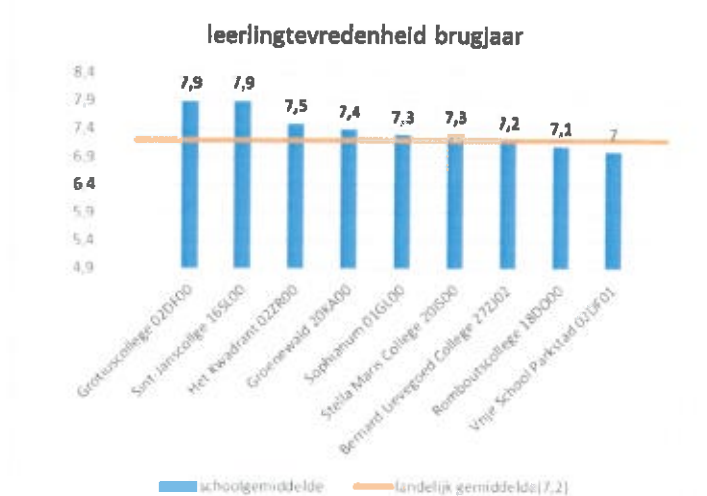
Leerlingtevredenheid

De onderzoeksresultaten van de tevredenheidsenquêtes afgenomen in schooljaar 2018-2019 zijn in de onderstaande grafieken per school en onderwijssoort weergegeven. (Bron: Vensters).

Uit de onderzoeksresultaten komt naar voren dat de leerlingtevredenheid voor nagenoeg alle onderwijssoorten op alle scholen voldoende is. Slechts een afdeling scoort onvoldoende. De scholen en onderwijssoorten die wat betreft de leerlingtevredenheid onder het landelijke gemiddelde scoren krijgen extra aandacht.

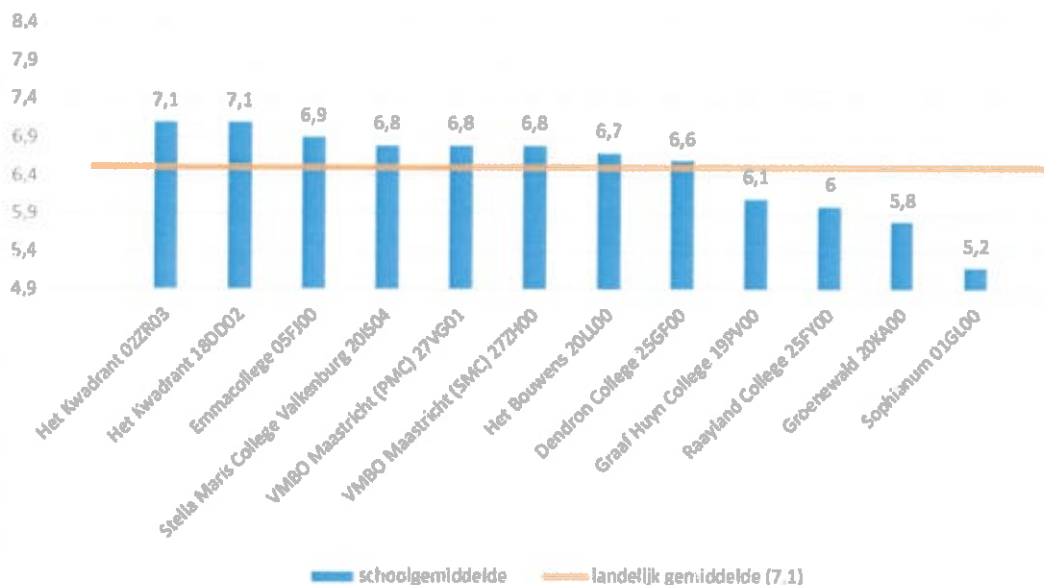
Figuur 6: leerlingtevredenheid praktijkonderwijs

Figuur 7: leerlingtevredenheid brugjaar

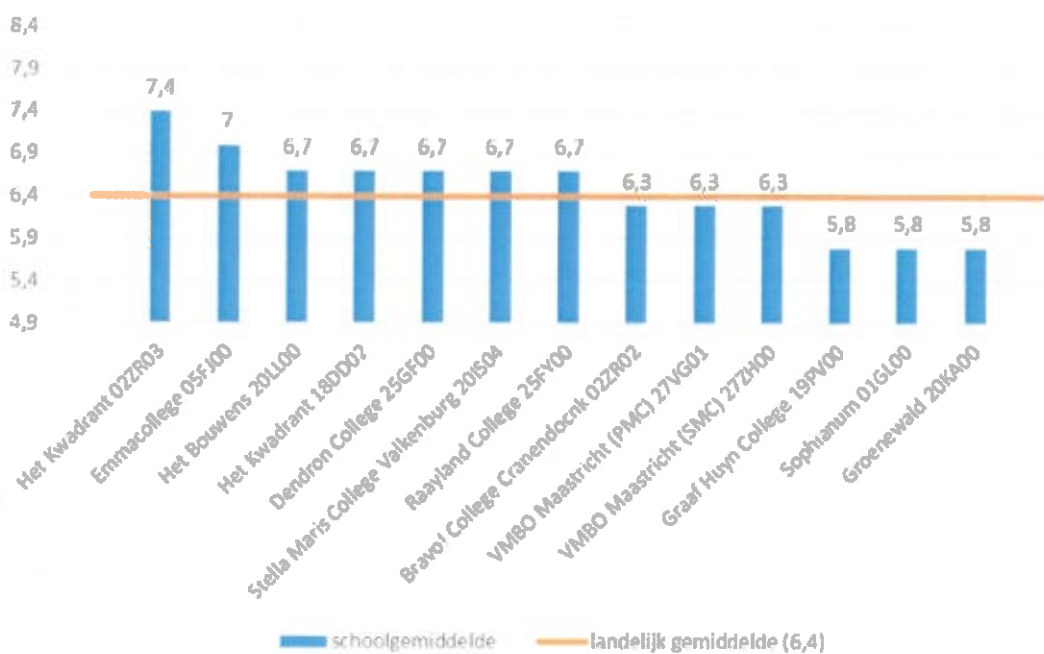

leerlingtevredenheid vmbo-b

Figuur 8: leerlingtevredenheid vmbo-b

leerlingtevredenheid vmbo-k

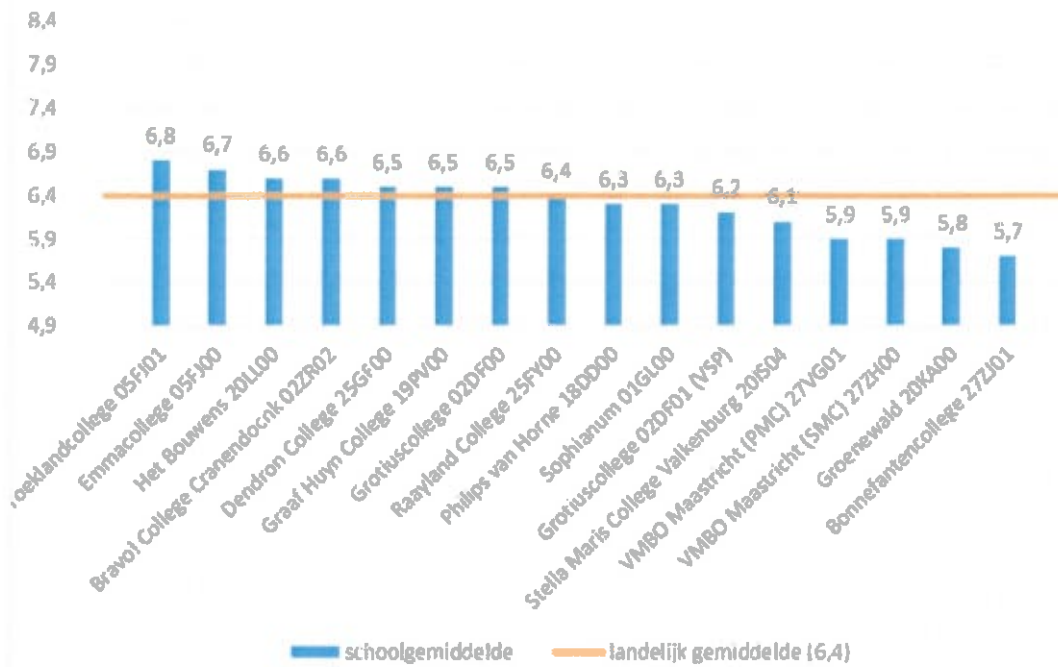
Figuur 9: leerlingtevredenheid vmbo-k

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

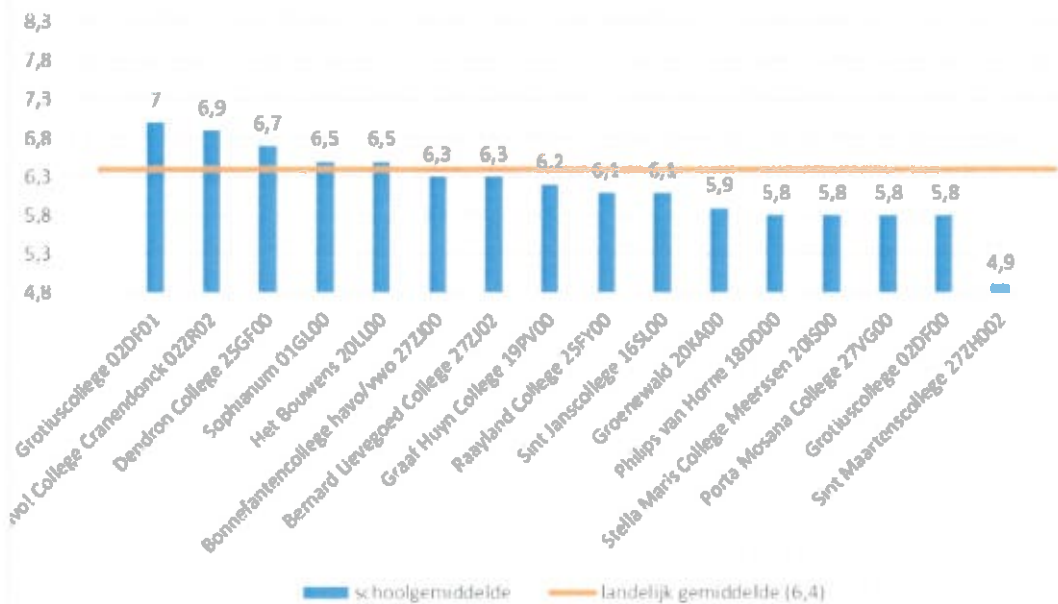
astrium
onderwijsaccountants b.v.

leerlingtevredenheid vmbo-gt

Figuur 10: leerlingtevredenheid vmbo-gt

leerlingtevredenheid havo

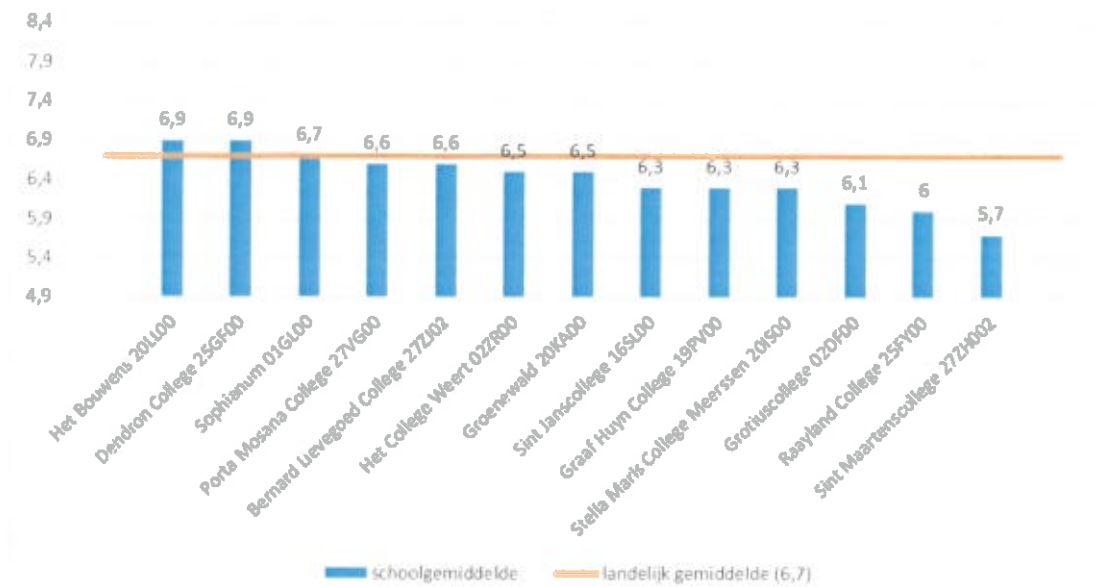
Figuur 11: leerlingtevredenheid havo

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

leerlingtevredenheid vwo

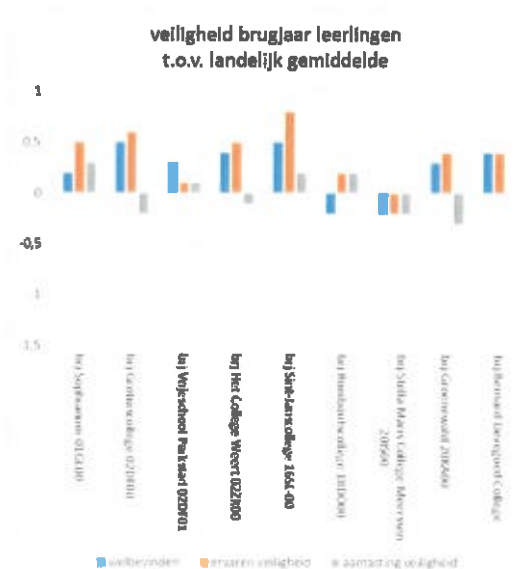

Figuur 12: leerlingtevredenheid vwo

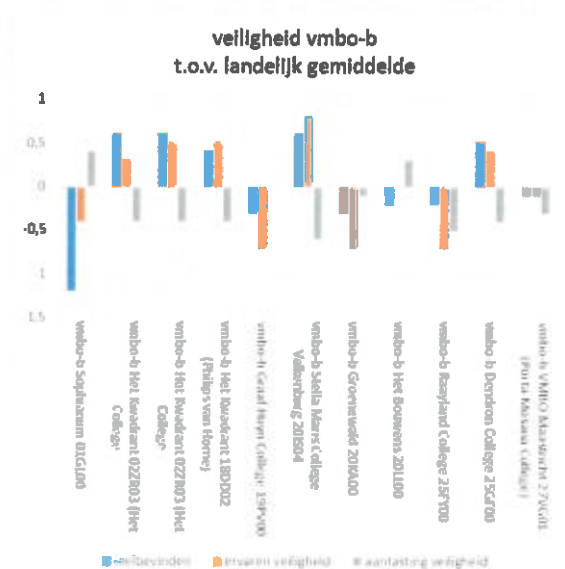
Schoolklimaat en veiligheid

De metingen in de veiligheidsenquêtes van schooljaar 2018-2019 geven aan hoe de scholen scoren op het gebied van aantasting veiligheid, ervaren veiligheid en welbevinden. De onderzoeksresultaten zijn in de onderstaande grafieken per school en onderwijssoort weergegeven. (Bron: Vensters.)

De scholen en schoolsoorten waarbij voor de veiligheidsindicatoren onder het landelijke gemiddelde scoren, krijgen extra aandacht.

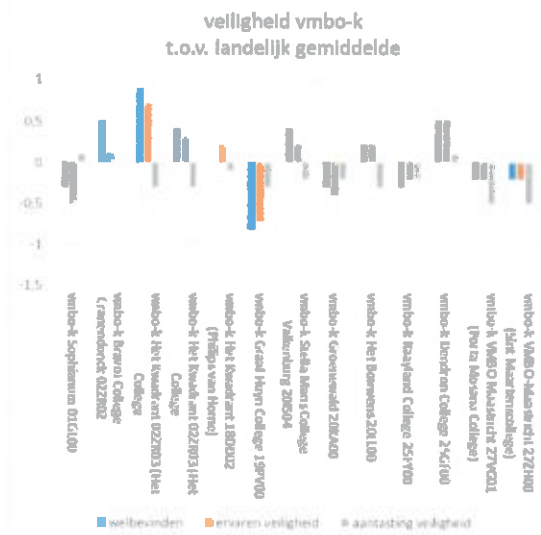

Figuur 13: veiligheid brugjaar leerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

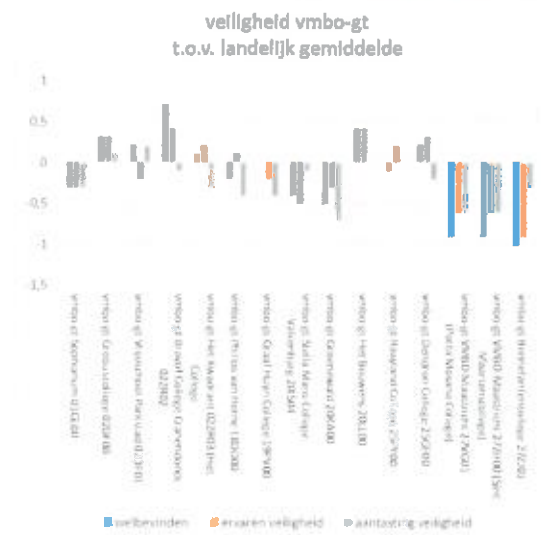

Figuur 14: veiligheid vmbo-b leerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

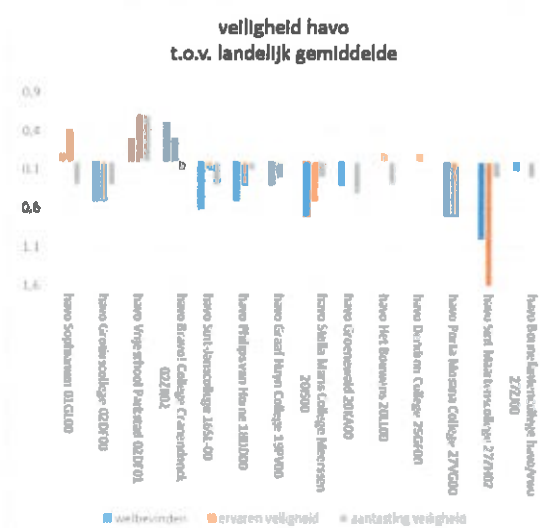
Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.

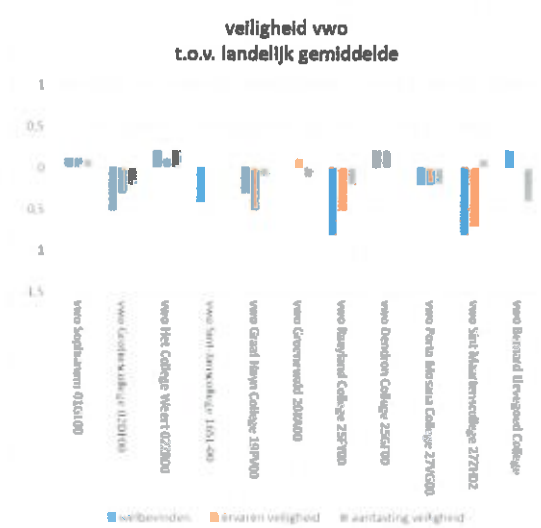
Figuur 15: veiligheid vmbo-k leerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

Figuur 16: veiligheid vmbo-gt leerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

Figuur 17: veiligheid havoleerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

Figuur 18: veiligheid vwo leerlingen t.o.v. het landelijk gemiddelde

Oudertevredenheid

In het jaar 2019 is ook de tevredenheid onder ouders gemeten. Uit de onderzoeksresultaten blijkt dat de algemene tevredenheid voor alle LVO-scholen en onderwijssoorten voldoende is. Op een deel van de scholen blijft deze wel achter bij het landelijk gemiddelde. Net als de leerlingtevredenheid worden ook de uitkomsten van de tevredenheidsmeting onder ouders door de scholen benut voor het doorvoeren van verbeteringen.

Behorende bij onze verklaring d.d.
 16 JUN 2020
 astrum
 onderwijsaccountants b.v.

1.4 Kwaliteitszorg – elke dag een beetje beter

In het afgelopen jaar was de verdere ontwikkeling van kwaliteitszorg opnieuw een belangrijk thema binnen de scholen en op het niveau van de stichting. Cyclisch werken aan kwaliteitszorg is voor scholen een steeds vanzelfsprekender onderdeel van hun cultuur geworden. Vrijwel alle scholen zijn de afgelopen periode aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een kwaliteitskalender ter ondersteuning van de jaarcyclus. Het door LVO ontwikkelde kwaliteitsinstrumentarium wordt door alle scholen gebruikt. In lijn met de kwaliteitscyclus, is de informatie van scholen geanalyseerd en periodiek besproken in kwartaalgesprekken tussen het college van bestuur en de schoolleiding. Deze gesprekken hebben een goed beeld opgeleverd van de stand van zaken op de scholen en hebben waar nodig geleid tot bijsturing.

Een ander belangrijk werkpunt van het afgelopen jaar was het stimuleren van het gebruik van data op scholen. Meer dan ooit is het voor scholen van belang te beschikken over de juiste stuurinformatie. Deze helpt managementteams om de juiste beleidsrichting te bepalen en om te komen tot effectieve interventies in hun processen. Om de verdere ontwikkeling van het gebruik van die stuurinformatie mogelijk te maken, is in de herfst van 2019 een traject gestart waarbij ruim 40 zogenaamde datacoaches worden opgeleid. Dit traject zal in juni 2020 zijn afgerond.

Aan dit traject nemen de kwaliteitsmedewerkers en de portefeuillehouders kwaliteitszorg van de scholen deel. De datacoaches zullen op de verschillende scholen ondersteunen bij analyse van de beschikbare data. De opgedane kennis tijdens het traject kan bovendien worden ingezet om de kwaliteit van rapportages verder te verbeteren.

Leren van en met elkaar is een derde ontwikkelpunt dat in het afgelopen jaar nadere invulling heeft gekregen. In het LVO-brede Vmbo Netwerk vonden teamleiders en schoolleiders elkaar op het thema kwaliteitszorg. Daarnaast is in het najaar van 2019 een start gemaakt met het opzetten van een vergelijkbaar professioneel netwerk voor de havo. Ook binnen dit netwerk is het de bedoeling om relevante onderwerpen binnen het domein kwaliteitszorg samen op te pakken. Alle teamleiders van de havo-afdelingen van de scholen zijn verenigd in dit LVO-brede netwerk.

Collegiale visitatie is de afgelopen periode bij uitstek een middel gebleken om het inzicht dat scholen hebben over hun eigen basiskwaliteit te toetsen. Dit oordeel op de basiskwaliteit wordt door scholen beschreven in zelfevaluaties. Deze zijn door elke school in het voorjaar van 2019 uitgevoerd.

De visitaties zijn aanvankelijk uitgevoerd op de scholen die geen inspectiebezoek hebben gehad. Om dit proces goed te kunnen uitvoeren zijn gelijkwaardige teams samengesteld vanuit de verschillende Communities of Practice, (CoP's) aangevuld met kwaliteitsdeskundigen uit scholen. Deze teams zijn onder het voorzitterschap van een locatiedirecteur geplaatst.

Vanwege het grote belang van visitatie van het examenproces is dit op elke gevisiteerde school onderwerp van onderzoek geweest. Speciaal voor de visitatie van het examenproces is vanuit de CoP schoolexaminering een handreiking voor visitatie ontwikkeld. Het uiteindelijke resultaat van het visitatietraject is in een rapport aangeboden aan het college van bestuur en ook aan de inspectie beschikbaar gesteld.

Voor 2020 staat het vervolg van dit visitatietraject gepland. In dit vervolg zullen de resterende LVO-scholen worden gevisiteerd.

Binnen LVO zijn twee CoP's operationeel. De ene CoP richt zich op stuurinformatie en kwaliteitszorg, de andere is er specifiek voor schoolexaminering. Niet alleen zijn de CoP's platforms waarin voor kwaliteitszorg relevante informatie wordt uitgewisseld, ook leveren de CoP's een bijdrage aan de totstandkoming van beleid en ondersteunen zij kennisdeling. In het kader van deze laatste rol van de

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

 astrium
 onderwijsaccountants b.v.

CoP's is in december 2019 een kennisdelingsbijeenkomst georganiseerd voor iedereen die betrokken is bij examinering.

Naast de bovenstaande specifieke processen zijn er nog verschillende algemene ontwikkelingen het vermelden waard.

Steeds meer scholen werken aan de kwaliteit van het didactisch handelen van docenten. Naast de analyse van leerlingtevredenheidsonderzoeken, voeren veel scholen met behulp van observatietools lesbezoeken uit.

Het percentage medewerkers dat een ontwikkelgesprek heeft gevoerd met zijn of haar leidinggevende is ook in het afgelopen jaar verder toegenomen. Het feit dat de resultaten van lesbezoeken door medewerkers worden meegenomen in het ontwikkelgesprek draagt bij aan de ontwikkeling van een professionele cultuur.

Op steeds meer scholen worden de onderwijsresultaten kritisch gevolgd en breed gedeeld. Dit leidt tot een steeds beter inzicht in indicatoren die bepalend zijn voor op- en afstroom van leerlingen.

1.5 Afhandeling klachten

Als ouders klachten hebben over de school waar hun kind naar toe gaat, worden deze eerst op de school zelf in behandeling genomen en opgelost. Mocht dat niet naar tevredenheid verlopen, dan is er de mogelijkheid naar de klachtencommissie van LVO te gaan.

In 2019 heeft de klachtencommissie van LVO twaalf klachten ontvangen, voornamelijk van ouders en leerlingen. Daarvan werden er negen in behandeling genomen. Vier klachten zijn (deels) gegrond verklaard, in vier zaken was de klachtencommissie niet bevoegd/ontvankelijk en een klacht is tijdens de zitting ingetrokken. In alle gevallen heeft het college van bestuur het advies van de klachtencommissie opgevolgd en heeft zij geen verdere maatregelen hoeven te treffen. Voor de overige drie klachten geldt dat deze op schoolniveau zijn opgepakt.

Het aantal daadwerkelijk door de klachtencommissie behandelde klachten is in de afgelopen jaren altijd vrij stabiel gebleven. Dat waren er achtereenvolgens: vier (in 2015), vijf (in 2016), nul (in 2017) en drie (in 2018). In 2019 was sprake van een lichte stijging in het aantal klachten.

1.6 Prestatiebox

In het Bestuursakkoord vo, een convenant tussen het ministerie van OCW en de VO-raad, zijn de prestatiedoelen van scholen vastgelegd. De doelen van het convenant zijn het verhogen van prestaties van leerlingen, verbeteren van de onderwijskwaliteit en vergroten van de kwaliteit van leraren en schoolleiders. Overigens, iedere onderwijsorganisatie streeft dergelijke doelen normaliter al na, vanuit haar bestaande verantwoordelijkheden.

Om deze doelen te bereiken wordt vanuit het ministerie van OCW financiering beschikbaar gesteld via een zogenaamde Prestatiebox. Aan de beschikbaarstelling van deze middelen is een aantal voorwaarden verbonden. Zo is het in het Bestuursakkoord vo aangegeven dat van de scholen wordt verwacht dat zij, vertrekkend vanuit hun eigen uitgangssituatie, context en profiel, in kaart brengen waar zij in 2012 stonden op de indicatoren uit het bestuursakkoord. Vervolgens bepalen zij waar ze naartoe willen en kunnen groeien en hoe ze dat aan gaan pakken. Met de Prestatiemonitor meten scholen hoe ver ze zijn met het realiseren van de ambities en streefdoelen uit het Bestuursakkoord vo.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vanaf 2012 hebben alle scholen van LVO deelgenomen aan de programma's 'School aan zet' en 'Opbrengstgericht werken' als vervolg op de Prestatiebox. In dit kader hebben de scholen met behulp van de Prestatiemonitor doelen voor zowel de korte als de lange termijn bepaald.

1.7 Samenwerkingsverbanden

1.7.1 Passend onderwijs

LVO is vertegenwoordigd in vijf samenwerkingsverbanden passend onderwijs: Westelijke Mijnstreek, Maastricht-Heuvelland, Midden-Limburg, Noord-Limburg en Parkstad. In het algemeen gesteld, wordt binnen alle samenwerkingsverbanden steeds meer de verbinding gelegd met parallelle ontwikkelingen in de zorg, zoals de jeugdzorg, de participatiewet en vroegtijdig schoolverlaten. In het verslagjaar zijn positieve resultaten in verschillende samenwerkingsverbanden behaald als het gaat om het beperken van een verdere groei van het speciaal onderwijs en meer opvang van leerlingen in het reguliere onderwijs. Tegelijk roept deze ontwikkeling andere vragen op, zoals de belastbaarheid van docenten en schoolorganisatie in het reguliere onderwijs, het mogelijke verlies van deskundigheid en arbeidsplaatsen binnen het speciaal onderwijs en de financiering van, voor specifieke doelgroepen noodzakelijke, voorzieningen binnen de (sub-)regio. Vragen die gesteld worden tegen een achtergrond van dalende inkomsten als gevolg van de landelijke verevening. Een intensieve samenwerking tussen vele partijen, zowel onderwijs als overheid, is gewenst om hier een antwoord op te kunnen geven.

1.7.2 Arbeidsmarkt en scholing

LVO is actief op het gebied van opleiding en de arbeidsmarkt. LVO is penvoerder bij de Academische Opleidingsschool Limburg (AOSL), bestaande uit alle vo-besturen, Fontys Hogeschool, Universiteit Maastricht en de Open Universiteit. AOSL is vooral gericht op een goede aansluiting tussen de opleiding van docenten en de beroepsmogelijkheden in het voortgezet onderwijs. LVO is voorzitter van het bestuurlijk overleg AOSL. Het is van belang om leerlingen te interesseren voor het lerarenvak. Sinds een paar jaar worden hiertoe speciale informatiedagen georganiseerd voor leerlingen.

Op het gebied van arbeidsmarkt participeert LVO aan Baandomein, een koepel van werkgevers die met elkaar de werkgelegenheid in Limburg voor de deelnemende organisaties en het individu passend wil maken. Dat doet Baandomein door samen met de professionals van de deelnemende organisaties op een innovatieve manier vraag en aanbod bij elkaar te brengen. Zo zorgen we samen voor een duurzame inzetbaarheid van medewerkers.

1.7.3 Educatieve Agenda Limburg

Sinds 2014 kent Limburg een samenwerking van alle onderwijsinstellingen in de provincie, van primair onderwijs tot en met universitair onderwijs. Deze samenwerking draagt de naam Educatieve Agenda Limburg. In 2019 was LVO deelnemende partij in deze samenwerking door o.a. mee te werken aan de OnderwijsMonitor Limburg.

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

1.7.4 Techniekonderwijs

Het techniekonderwijs/ vmbo-techniek is van belang voor de Limburgse arbeidsmarkt. De laatste jaren is de samenwerking tussen voortgezet onderwijs, middelbaar beroepsonderwijs en bedrijfsleven verbeterd. In de twee samenwerkingsverbanden, Techniek Onderwijs Zuid-Limburg en Techniekketen Noord- en Midden-Limburg, zijn alle LVO-scholen met een technische beroepsopleiding (vmbo-techniek) actief. De samenwerkingsverbanden zijn gericht op een betere aansluiting van het techniekonderwijs op de wensen van het bedrijfsleven en een groei van het aantal leerlingen die techniekonderwijs volgen. LVO participeert in beide bestuurlijke overleggen. In 2015 waren Noord- en Midden-Limburg al gestart met de implementatie van het vernieuwde techniekonderwijs. Het Techniek College Parkstad is in 2017 geopend. Op deze school volgen sindsdien leerlingen van vmbo-techniek van leerjaar 3 en 4 de vakmanschapsroute. Het vo en mbo, in dit geval het Vista College werken in de doorlopende leerlijn nauw samen. In september 2017 is de technologieroute voor het eerst van start gegaan. Deze route is toegankelijk voor leerlingen met een vmbo-t of havodiploma.

In het verslagjaar is als logisch gevolg van de verdere uitvoering van de processen rondom het Masterplan Voortgezet Onderwijs Maastricht, verdiepend gesproken over het vmbo-techniek en beroepsonderwijs in de regio's Maastricht en Heuvelland. In 2020 wordt dit gesprek voortgezet. Het programma Techniekonderwijs Zuid-Limburg (TOZL) wordt voortgezet in het landelijke programma Sterk Techniek Onderwijs (STO) in 2020. DaCapo College, SVO|PL en LVO werken hierin samen om het techniekonderwijs in Zuid-Limburg aan te jagen. Dat doen we in nauwe samenwerking met het mbo en het bedrijfsleven. De overheid levert de komende vier jaar een bijdrage van in totaal 8,4 miljoen euro om onze plannen te verwezenlijken.

1.8 Verbonden partijen

LVO inventariseert jaarlijks de juridische status van haar gelieerde partijen. Het United World College Maastricht (UWCM) valt onder het BRIN-nummer van het Porta Mosana College in Maastricht en is in die zin een verbonden partij.

1.9 Horizontale dialoog

In het verslagjaar heeft het college van bestuur met een groot aantal externe stakeholders overleg gevoerd over de doelstellingen, het beleid en de prestaties van LVO en haar scholen alsmede de wensen en verwachtingen van deze stakeholders hieromtrent. Dit betroffen onder andere:

Ouders: dit is primair een aangelegenheid van de scholen, via de ouderraden en de oudergeleding in de medezeggenschapsraden. Voor het college van bestuur vindt dit geformaliseerd plaats via de oudergeleding in de gmr. Indien aanleiding daartoe is, wordt gesproken met ouders die daarom vragen. Bij grotere vraagstukken, zoals de onderwijsontwikkelingen in Maastricht en Weert worden ouders geconsulteerd.

Collega-schoolbesturen: via het lidmaatschap en actieve deelname in de diverse organen van de VO-raad, alsook via het lidmaatschap van het Limburgs Besturen Overleg. Voorts vindt consultatie van collega-schoolbesturen plaats in het kader van periodieke wijzigingen in RPO's (Regionaal Plan Onderwijsvoorzieningen).

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Gemeenten: met elk van de gemeenten waarin LVO-scholen heeft, is er sprake van periodiek overleg tussen het College van B&W, in het bijzonder de portefeuille houdende wethouders onderwijs en huisvesting en het college van bestuur.

Provincie Limburg: met het College van Gedeputeerde Staten is sprake van periodiek overleg, in het bijzonder met de portefeuille houdende gedeputeerden onderwijs, economie en arbeidsmarkt.

Bedrijven en organisaties: zowel in Midden- en Noord-Limburg als in Zuid-Limburg zijn diverse overlegtafels ingericht om de onderwijsinspanningen van de LVO-scholen af te stemmen met het in de toekomst afnemend beroepenveld.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

2 Onze medewerkers

2.1 Hr-beleid

LVO zit al geruime tijd in een veranderingsproces. Een veranderingsproces dat tot doel heeft om de gezamenlijke ambitie te realiseren: het best mogelijke onderwijs voor onze leerlingen. Het hr-beleid (strategisch personeelsbeleid) van LVO verandert mee. Voor 2019 heeft dat geleid tot het aanwijzen van een aantal hr-speerpunten:

1. Organisatiewijziging

In 2019 is een begin gemaakt met de wijziging van de organisatiestructuur en het introduceren van de functie van rector. In 2020 wordt dit proces voortgezet met het uitwerken van de structuur van de ondersteunende diensten en de vernieuwing van de overige directiefunctie (Zie 4.2 en 4.3.);

2. Mobiliteit

Veel aandacht is uitgegaan naar vrijwillige mobiliteit. Hierbij is gestreefd naar het vinden van de beste match tussen vacature en kandidaat;

3. Duurzame inzetbaarheid

Tevens is veel aandacht gegaan naar het terugdringen van verzuim en het verbeteren van de inzetbaarheid van medewerkers. De acties die in 2019 zijn ingezet zullen in 2020 een vervolg krijgen;

4. Performance management

Een ander hr-thema dat in 2019 op de agenda stond is de gesprekkencyclus. De gesprekkencyclus zien we als een belangrijk middel om de ontwikkeling van medewerkers te stimuleren en daarmee de kwaliteit van het onderwijs te waarborgen. Ook dit thema zal in 2020 verder worden opgepakt.

2.2 Medewerkersaantallen en opbouw

De voorgaande jaren, en zeker ook 2019, staan in het teken van de krimp; de leerlingenaantallen dalen en dit betekent ook een daling van het aantal medewerkers.

Eind 2019 werken er bij LVO in totaal 2746 medewerkers (2275 fte), waarvan er 2014 docenten (1677 fte) zijn.

Verdeling medewerkers	DIR fte	%	OOP fte	%	OP fte	%	Totaal	%
2015	139,42	5,2	518,99	19,5	2009,73	75,3	2668,14	100
2016	139,47	5,3	512,86	19,6	1962,37	75,1	2614,70	100
2017	129,48	5,2	497,31	20,2	1839,73	74,6	2466,52	100
2018	126,22	5,4	479,22	20,6	1717,56	73,9	2323,00	100
2019	121,92	5,4	475,09	20,9	1676,67	73,7	2274,5	100

Tabel 19: Ontwikkelingen fte

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

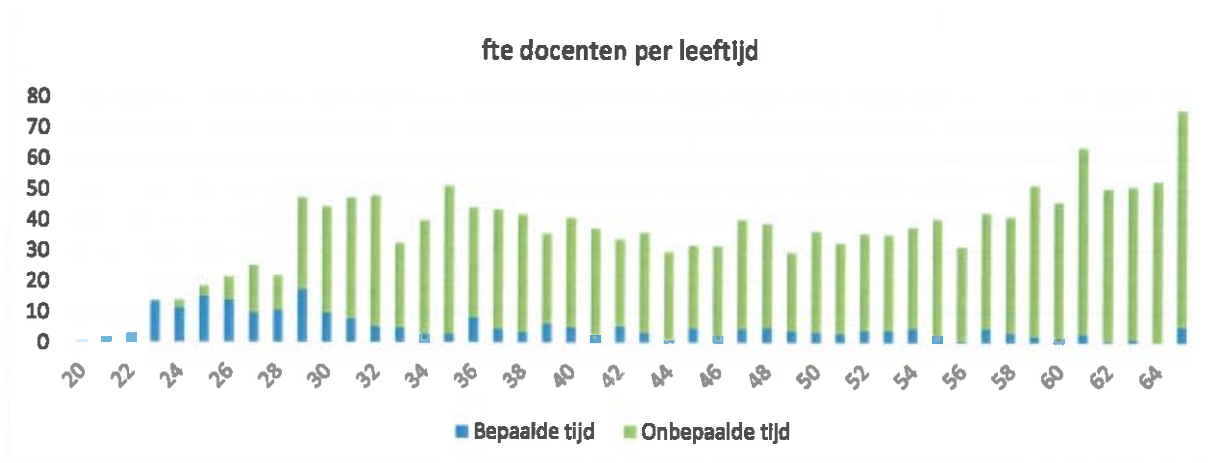

 astrium

 onderwijsaccountants b.v.

De afgelopen jaren is de gemiddelde leeftijd van LVO-medewerkers voortdurend gestegen. In 2019 is deze leeftijd voor het eerst sinds jaren niet langer doorgestegen.

Jaar	2015	2016	2017	2018	2019
Gemiddelde leeftijd	47,13	47,32	47,92	48,25	48,02

Tabel 20: Ontwikkelingen gemiddelde leeftijd

Voor docenten van LVO is de leeftijdsopbouw als volgt:

Figuur 21: leeftijdsopbouw docenten

Opvallend is dat er niet alleen een piek is vanaf 60+ maar ook bij jongere docenten. Jonge docenten hebben veelal een tijdelijk contract.

De uitstroom van oudere docenten zal de komende vijf jaren, door deze piek, fors zijn. Ondanks de krimp van het aantal leerlingen is de verwachting dat de komende jaren veel vacatures zullen ontstaan. Volgens de voorspelling van Centerdata zullen de tekorten in de regio Limburg zich met name voordoen bij de vakken: Duits, Frans, natuurkunde en wiskunde. Dit zal een punt van aandacht zijn bij de werving en selectie in de toekomst.

2.3 Opleidingen

Studiefacilitering

Ten behoeve van vacatures bij vakken die moeilijk vervulbaar zijn, de borging van kwaliteit van onderwijs en bredere inzetbaarheid c.q. mobiliteit van docenten te realiseren heeft LVO voor het schooljaar 2019-2020 op stichtingsniveau een budget gereserveerd om studietijd te faciliteren voor individuele medewerkers die een extra c.q. hogere bevoegdheid willen halen. In 2019 zijn 26 docenten met een opleiding gestart.

Educatieve Agenda Limburg

Sinds 2014 kent Limburg een samenwerking van alle onderwijsinstellingen in de provincie, van primair onderwijs tot en met universitair onderwijs. Deze samenwerking draagt de naam Educatieve Agenda Limburg. In 2019 was LVO deelnemende partij in deze samenwerking.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

2.4 Mobiliteit

Sociaal Statuut LVO

In december 2018 is met de vakbonden afgesproken het Sociaal Statuut tijdelijk aan te passen. Door de aanpassing was er veel ruimte voor vrijwillige mobiliteit en eigen regie voor de medewerkers en leidinggevenden.

Dit proces is in samenwerking tussen locatiedirecties en p&o uitgewerkt en heeft tot een positief mobiliteitsproces geleid. De medewerkers, de directies en p&o hebben zich positief uitgelaten over het mobiliteitsproces, de samenwerking en afstemming en de personele verplaatsingen.

In totaal is 90 fte als verplaatsingskandidaat aangewezen in 2019. Hiervan is:

- 47 fte vast geplaatst;
- 24 fte tijdelijk geplaatst voor schooljaar 2019/2020;
- 13 fte niet verplaatsbaar (door: langdurige ziekte, functioneringstraject, studieverlof etc.);
- 6 fte niet geplaatst. Deze 6 fte is verdeeld over totaal 16 medewerkers (13 OP en 3 OOP). Het overgrote deel van de verplaatsingskandidaten heeft zelf voor een nieuwe werkplek gezorgd door te solliciteren op de beschikbare vacatures. Voor 14 medewerkers is in juni 2019 een matchingsdag georganiseerd om ook voor hen een nieuwe werkplek te vinden.

In totaal maakten in 2019 140 medewerkers (zowel verplaatsingskandidaten als andere vaste medewerkers) gebruik van vrijwillige mobiliteit en vonden zo een nieuwe werkplek.

Vrijwillige vertrekregeling

Vanwege het groot aantal verwachte verplaatsingskandidaten is in 2019 een vrijwillige vertrekregeling opgesteld voor niet-geplaatste verplaatsingskandidaten.

Het mobiliteitsproces heeft ertoe geleid dat de meeste medewerkers wel herplaatst zijn. Er kwamen daarom niet veel medewerkers in aanmerking voor deze regeling. Uiteindelijk hebben drie medewerkers gebruik gemaakt van de vrijwillige vertrekregeling.

2.5 Vacatures

In totaal waren er 526 vacatures (325 fte) bij de start van het schooljaar 2019/2020. In de onderstaande tabel staan de vacatures per maand gedurende het mobiliteitsproces:

Maand	Aantal vacatures
Januari	1
Februari	1
Maart	34
April	222
Mei	99
Juni	107
Juli	62

Tabel 22: ontwikkeling vacatures

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.

Het grootste deel van de vacatures wordt in de periode april-juni gesteld. Omdat het voor het interne mobiliteitsproces beter is als vacatures zo vroeg mogelijk gemeld worden is het streven om de vacatures eerder inzichtelijk te maken.

2.6 Verzuim

De onderstaande tabel toont de ontwikkeling van het verzuimpercentage over de afgelopen jaren.

Jaar	verzuimpercentage
2015	4,85
2016	5,11
2017	6,3
2018	7,1
2019	6,7

Tabel 23: ontwikkeling verzuim

Tot en met 2018 is het verzuimpercentage gestegen. In 2019 is het verzuimpercentage licht gedaald.

Verschillende scholen hebben met gericht beleid het verzuimpercentage omlaag weten te brengen. LVO zit met het verzuimpercentage boven het landelijk gemiddelde (in 2018 was het landelijk verzuimpercentage 5,6% voor het OP en 6% voor het OOP). De focus blijft dan ook gericht op het verder terugdringen van verzuim. Uit de onderstaande tabel blijkt dat het verzuimpercentage stijgt naarmate de leeftijd stijgt.

Leeftijdscategorie	Verzuim%
20 <= x < 30	2,6%
30 <= x < 40	4,9%
40 <= x < 50	5,8%
50 <= x < 60	7,0%
60 <= x < 70	10,5%

Tabel 24: verzuimpercentage per leeftijdscategorie

Voor medewerkers vanaf 63 jaar bestaat de mogelijkheid om, op initiatief van de werkgever, een maatwerkafpraak te maken.

Deze afspraak houdt in dat de medewerker gedurende maximaal 2 jaar onbetaald verlof opneemt. Na deze periode eindigt het dienstverband (altijd uiterlijk op de AOW-leeftijd). Gedurende de periode van onbetaald verlof betaalt LVO de pensioenpremie ongewijzigd door, zowel het werkgeversdeel als het werknemersdeel.

In 2019 is er in het kader van deze regeling voor 25,7 fte aan onbetaald verlof opgenomen door 43 medewerkers.

Aandachtspunten voor de toekomst zijn geadresseerd in de continuïteitsparagraaf 5.6 en in de risicoparagraaf in 5.7.

3 Bedrijfsvoering

Jaarlijks worden de kosten van het bestuursbureau, governance, projecten en algemeen overstijgende kosten in beeld gebracht. De allocatie van middelen naar schoolniveau gebeurt aan de hand van een tarief per leerling. De aantallen leerlingen zijn gebaseerd op de bekostigde aantallen volgens de begroting en meerjarenraming.

3.1 Huisvesting

Naast het regulier en levensverlengend onderhoud aan onze schoolgebouwen is in het verslagjaar een aantal vastgoedprojecten opgestart, nader uitgewerkt of opgeleverd. Onderstaand volgt een korte beschrijving van de vier meest omvangrijke projecten.

De verbouwing van de locatie Emmacollege de Weggebekker in Heerlen is medio 2019 afgerond. De aanleiding voor de verbouwing in 2018 was tweeledig. Enerzijds om de leerlingen uit de onderbouw in te huizen waardoor de locatie Passartweg in Heerlen overgedragen kon worden aan de gemeente Heerlen, anderzijds om het gebouw aan te passen om de ingezette onderwijskundige vernieuwing verder te kunnen implementeren.

Als onderdeel van de gefaseerde verbouwing in het Stella Maris College te Meerssen, welke is gestart in het voorjaar van 2017, is in 2019 fase drie afgerond. Op de begane grond van het gebouw zijn ten behoeve van het onderwijs diverse bouwkundige en installatietechnische aanpassingen verricht. Medio 2020 staat de volgende, en tevens laatste, fase gepland voor deze locatie.

In Parkstad is voor de ver- en nieuwbouw van het Sint-Janscollege te Hoensbroek medio 2018 een ontwerpteam geformeerd, bestaande uit een architect, constructeur, installatie adviseur en bouwfysisch adviseur. Het ontwerpteam heeft in 2019 een definitief ontwerp opgeleverd, met als voornaamste input de wensen, eisen en ambities van zowel LVO als de gemeente Heerlen. In 2020 staat het indienen van de aanvraag omgevingsvergunning gepland evenals een Europese aanbesteding voor de selectie van een aannemer. Als alles volgens planning verloopt, kan het nieuwe Sint-Janscollege in gebruik genomen worden met ingang van het schooljaar 2023-2024.

Met betrekking tot de herinrichting van het voortgezet onderwijs in Maastricht stond in 2019 voornamelijk de onderwijskundige visie en samenwerking centraal. Als input voor het integraal huisvestingsplan van de gemeente en LVO, hetgeen conform planning eind 2020 wordt opgeleverd, is er in samenwerking met de gemeente Maastricht een eerste verkennend huisvestingsonderzoek gestart.

Met het oog op de toekomst vraagt het overschot aan vierkante meters om een oplossing. In 2019 heeft LVO wederom stappen gezet in de afbouw van het aantal vierkante meters. De (onderbouw)leerlingen van het Emmacollege locatie Passartweg zijn verhuisd naar de (bovenbouw)locatie Weggebekker. Hierdoor kon de locatie Passartweg worden overgedragen aan de gemeente Heerlen. Bij de locatie Porta Mosana College, gelegen aan de Oude Molenweg in Maastricht, is de tijdelijke huisvesting deels afgebouwd.

Met de gemeente Venray en de gemeente Brunssum zijn in 2019 de gesprekken opgestart om een mogelijke afbouw van vierkante meters te realiseren bij respectievelijk het Raayland College en het Romboutscollege.

Behorende bij onze verklaring d.d.
 16 JUN 2020

 astrium
 onderwijsaccountants b.v.

In verband met de ambitie om de scholen verder te verduurzamen, maatregelen te kunnen plannen en scholen zekerheid te kunnen bieden is LVO met o.a. de gemeente Maastricht, Sittard-Geleen en Heerlen in gesprek over het opstellen van een integraal huisvestingsplan.

3.2 Inkoop

In 2019 heeft de afdeling inkoop binnen het opgestelde inkoop- en aanbestedingsbeleid verder invulling gegeven aan de uitvoering van de aanbestedingskalender.

Het Managed-LAN, ook wel wifi-as-a-service genoemd, is in 2019 Europees aanbesteed. Verder heeft LVO via een Dynamisch Aankoopstelsel (DAS) de behoefte aan desktopwerkplekken aanbesteed. Daarnaast is er een Meervoudig Onderhandse Aanbesteding uitgeschreven van de realisatie van een nieuwe cultuurvleugel bij het Philips van Horne in Weert.

De afdeling inkoop is in grote mate betrokken geweest bij de inkoopcoöperatie SIVON (Samen Inkopen Voor Onderwijs In Nederland) en heeft inmiddels deelgenomen aan het aanbestedings-traject 'Veilig Internet'. LVO maakt verder deel uit van de Aanbestedingsadviesraad, welke SIVON adviseert op aanbestedingstechnisch vlak.

Een jaaroverstijgend project betreft de organisatiebrede implementatie van purchase-to-pay (digitale order- en factuurafhandeling).

3.3 Duurzaamheid

Op het gebied van duurzaamheid heeft LVO samen met partners als gemeenten en de provincie diverse ambities. Waar mogelijk kiest LVO, al dan niet in samenwerking met partners, voor duurzame oplossingen bij inkoop en bij de aanbestedingen van diensten en nieuw- en verbouwprojecten.

Bij alle nieuwbouwprojecten c.q. bij grote renovaties speelt duurzaamheid een grote rol. Duurzaamheid in de vorm van langdurig gebruik/hergebruik, maar ook met betrekking tot energiebesparing. Een voorbeeld hiervan is de (ver)nieuwbouw van het Sint-Janscollege, waarbij BENG (Bijna Energie Neutraal) het uitgangspunt is.

In het reguliere onderhoud conformeert LVO zich aan de lijst met 'erkende maatregelen' voor de structureel in gebruik zijnde gebouwen. Een recent voorbeeld hiervan is de vervanging van de cv-installatie in het Stella Maris College te Meerssen en het vervangen van TL-armaturen door LED-armaturen in het Emmacollege locatie de Weggebekker in Heerlen.

3.4 Informatiebeveiliging en privacy

LVO heeft een stichtingsbreed Informatiebeveiligings- en Privacybeleid (IB&P). Uit het beleid worden jaarplannen gedestilleerd om de uitvoering planmatig aan te pakken, zo ook in 2019.

Het kernteam AVG en een Adviesgroep Informatiebeveiliging en Privacy (AIP) waarin alle ondersteunende disciplines en regio's zijn vertegenwoordigd, werken aan zowel beleid als uitvoering. In het Kernteam wordt de functie en rol van FG (Functionaris Gegevensbescherming) in teamverband opgepakt.

In het verslagjaar is verder gewerkt om de bewustwording over privacy in de organisatie te vergroten. De belangrijkste ontwikkeling is het benoemen van vaste contactpersonen IB&P per

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrum
onderwijsaccountants b.v.

schoollocatie. Zij zorgen ervoor dat de collega's van de elgen locatie informatie krijgen over IB&P en geleiden vragen door aan het kernteam. Overige activiteiten:

- Medewerkers zijn minimaal maandelijks geïnformeerd over de praktische kant van de AVG via de personeelsnieuwsbrieven;
- Via een AVG-dossier op LVO Intranet kunnen medewerkers zelf informatie krijgen;
- Structureel overleg van het AIP over beleid en uitvoering en wekelijks overleg door het kernteam over actuele zaken en vragen vanuit de organisatie.

In het verslagjaar zijn er vermoedens van datalekken centraal gemeld bij LVO. Het kernteam heeft deze zorgvuldig in behandeling genomen om vast te stellen of dit daadwerkelijk datalekken waren. Passende maatregelen zijn waar nodig genomen en gemeld bij de Autoriteit Persoonsgegevens.

3.5 Ict en automatisering

In 2019 werd als gevolg van een hernieuwde aanbesteding Maglster vervangen door enerzijds Somtoday als het nieuwe leerlingadministratiesysteem (LAS) en Itslearning als de nieuwe elektronische leeromgeving (ELO). Tijdens deze transitie vond ook een harmonisatie en optimalisatie van o.a. gegevens en processen plaats om op die manier een zo efficiënt mogelijk gebruik en beheer van deze systemen mogelijk te maken.

In de loop van 2020 zal een aantal basisvoorzieningen in de ict worden vervangen. Hierbij gaat het met name om de bekabelde en draadloze (wifi-)verbindingen op onze schoollocaties en externe verbindingen naar ons datacenter en het internet. Voor de externe verbindingen zal gebruik worden gemaakt van de dienst 'Veilig Internet' die door SIVON wordt aangeboden.

3.6 Marketing en communicatie

In 2019 is zowel aan de interne als aan de externe (marketing-)communicatie gewerkt, met name voor de individuele scholen. Via de interne communicatie is veel aandacht besteed aan het proces van de herstructurering van LVO als organisatie.

Op verzoek van en overeenkomstig de behoefte van de regio's en scholen is ondersteuning geboden met als doel de profilering van scholen in een krimpmarkt verder te verbeteren. In het bijzonder is er gericht ingezet op in- en externe communicatie ter ondersteuning van de uitvoering van het Masterplan 'Onderwijs is van ons allemaal' in Maastricht.

Communicatie is in 2019 ook ingezet ter ondersteuning van de lopende inspectieonderzoeken. Communicatie met de omgeving en belanghebbenden als ouders, leerlingen, medewerkers toezichthouders en de inspectie stond hierbij centraal.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

4. Organisatie

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO) is een van de grootste onderwijsbesturen van Nederland. 23¹ scholen voor voortgezet onderwijs in de provincie Limburg, van Venray tot Maastricht, vallen onder dit bestuur. (Een van de 23 scholen ligt in Brabant.) Op ruim 30 locaties wordt onderwijs gegeven aan ruim 25.000 leerlingen. Met circa 2.750 medewerkers is LVO een van de grootste werkgevers in Limburg. Als groot schoolbestuur is LVO verantwoordelijk voor een gedifferentieerd en kwalitatief hoogwaardig aanbod van voortgezet onderwijs in Limburg.

LVO behartigt en bevordert samenhangend en divers voortgezet onderwijs dat aansluit op het basisonderwijs, in het bijzonder in de provincie Limburg. LVO biedt het hele spectrum van voortgezet onderwijs: alle varianten van praktijkonderwijs tot en met het gymnasium, van bijzonder tot openbaar onderwijs en onderwijs voor anderstaligen.

4.1 Missie en visie

LVO zet zich in voor uitstekend onderwijs en scholen van alle schooltypes voor Limburgse leerlingen. De maatschappij verandert en LVO verandert mee. De komende jaren ligt het accent meer dan ooit op onze kerntaak: de kwaliteit van het onderwijs. LVO kiest ervoor om onderwijs te vernieuwen en kwaliteit te verhogen, zodat iedere leerling klaar is voor de maatschappij later. Dit betekent inzetten op maatwerk voor de individuele leerling, afgestemd op de behoeften van buiten, en persoonlijk onderwijs dat verschillen tussen leerlingen erkent en waardeert.

Maar eveneens inzetten op de medewerkers. Creativiteit, inzet en differentiatie zijn de sleutelwoorden voor zowel onderwijsgevend als onderwijsondersteunend personeel. Dit moet de kracht zijn van het Limburgs Voortgezet Onderwijs en dit is wat LVO wil laten zien: onderwijskwaliteit, tot in de diepste vezel van de organisatie.

De hoofdpdracht van LVO is het geven van onderwijs van aantoonbaar goede kwaliteit. Dit valt uiteen in drie delen:

- Uitstekend onderwijs: tevreden leerlingen en ouders;
- Onderscheidend werkgeverschap: tevreden personeel;
- Onderwijs in de maatschappij: tevreden stakeholders.

Bovenstaande is uitgebreider beschreven in de LVO Beleidsvisie 2013-2020. Het proces om te komen tot een nieuwe LVO Beleidsvisie 2020-2024 is gestart en zal in 2020 leiden tot een hernieuwde beleidsvisie. De kern van de huidige beleidsvisie zal hierin meegenomen worden.

¹ Deze 23 scholen, locaties voor EOA zijn hierin niet meegeteld, vallen onder 17 BRIN-nummers. Het United World College Maastricht valt onder het BRIN-nummer van het Porta Mosana College.

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

4.2 Organisatiestructuur

De LVO-scholen zijn verspreid over heel Limburg, maar zijn organisatorisch wel met elkaar verbonden. Voorheen werkten alle LVO-scholen intensief samen in een cluster, de scholen zijn per 1 augustus 2019 samengebracht in drie regio's. Deze ontwikkeling maakt deel uit van een bredere doorontwikkeling van de LVO-organisatie als geheel.

De wens om te werken naar scholen met meer eigenheid bestaat al langer en is vaker onderwerp van gesprek geweest op LVO-niveau. Zo is er sinds het voorjaar van 2018 op niveaus van raad van toezicht, college van bestuur, directies en gemeenschappelijke medezeggenschapsraad gesproken over de wenselijkheid van een aanpassing van de organisatie (kortere lijnen, efficiënte en effectieve processen, verbetering van het besturingsmodel). Daarvoor is nodig dat het college van bestuur dicht bij de scholen komt te staan. (Dit proces is in een stroomversnelling gekomen door het inspectierapport Bestuurlijk handelen van december 2018.) In 2018 is besloten om gefaseerd toe te werken naar een organisatie waar sterke scholen centraal staan onder leiding van rectoren die rechtstreeks aangestuurd worden door het college van bestuur. In deze transitie is de eerste stap gezet door de clusterstructuur los te laten op 1 augustus 2019.

In de toekomstige doorontwikkeling van de organisatie zullen de scholen onder leiding van een rector sterkere rollen krijgen en worden de regio's als organisatievorm uitgefaseerd. De LVO-scholen blijven werken vanuit de gezamenlijk vastgestelde beleidsvisie en vanuit hun eigen identiteit en cultuur.

Hoewel LVO een grote organisatie is, wordt ons onderwijs kleinschalig aangeboden. In een veilige omgeving ontdekken onze leerlingen hun talenten, onder begeleiding van deskundige docenten. Betrokken mensen die staan voor onderwijskwaliteit. Die er samen met ouders voor willen zorgen dat kinderen goed in hun vel zitten en het maximale uit zichzelf halen.

LVO heeft twee openbare scholen, namelijk het Grotiuscollege in Heerlen en het Porta Mosana College in Maastricht. Over deze twee scholen hebben de betrokken gemeenten en het college van bestuur op regelmatige basis contact.

Het college van bestuur en het bestuursbureau zijn gevestigd in Sittard. Het college van bestuur overlegt regelmatig met de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad over diverse onderwijsontwikkelingen.

De raad van toezicht bespreekt ontwikkelingen regelmatig met het college van bestuur in verschillende overlegvormen.

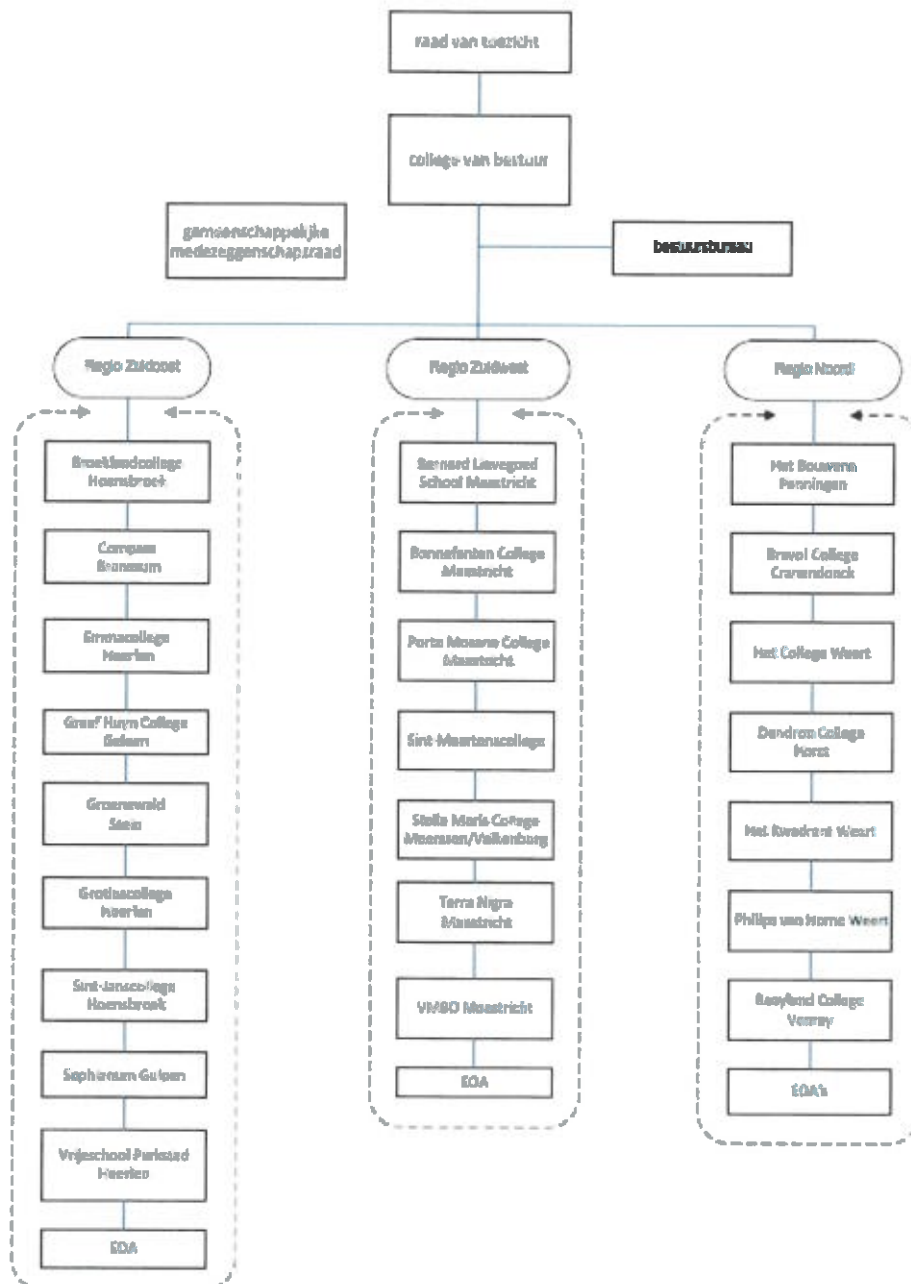
Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Het organogram van LVO per 1 augustus 2019 ziet er als volgt uit:

4.3 Toekomstige organisatieontwikkelingen: doorontwikkeling herinrichting organisatiestructuur

Zoals gezegd is in het verslagjaar de organisatiestructuur van LVO gewijzigd en maakt deze stap deel uit van een bredere doorontwikkeling van de organisatie. Deze doorontwikkeling staat centraal in zowel 2019 als in 2020. LVO bevindt zich in het verslagjaar en in 2020 in de transitiefase van de

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

ontwikkeling. Om het transitieproces te ondersteunen en te begeleiden zijn per 1 augustus 2019 drie regiodirecteuren aangesteld.

Hoe ziet de gefaseerde herinrichting van de organisatiestructuur eruit?

- De herinrichting start per 1 augustus 2019 als de regio's worden gevormd en de drie regiodirecteuren zijn benoemd. De functie van centrale directie vervalt daarmee per 1 augustus 2019;
- Met ingang van 1 september 2020 (of zoveel eerder als mogelijk) moet er een nieuwe directiestructuur zijn, waarbij elke school rechtstreeks wordt aangestuurd door een rector. De regiodirecteur vervult vanaf dat moment niet langer meer de rol van leidinggevende. Afhankelijk van de situatie kan de regiodirecteur dan eventueel nog enige tijd (tot 1 augustus 2020) een coachende/begeleidende rol vervullen ten aanzien van de nieuwe schooldirecties in de betreffende regio;
Het is aan het college van bestuur om vast te stellen of de nieuwe schooldirecties nog ondersteuning behoeven door de regiodirecteur;
- De regio-indeling en de functie van regiodirecteur vervallen: de scholen hebben een directe lijn met het college van bestuur.

4.4 Implementatie en monitoring LVO-beleidsvisie

In de LVO-beleidsvisie 2013-2020 staat gepersonaliseerd leren centraal. Hiermee beogen de LVO-scholen maatwerkonderwijs te bieden, zodat onze leerlingen op hun specifieke kwaliteiten worden aangesproken én bediend. De afgelopen jaren is op de scholen, ieder op eigen wijze maar in nauwe afstemming met elkaar, met talrijke initiatieven gewerkt aan de realisatie van de doelstellingen die LVO zich in het kader van de beleidsvisie heeft gesteld. Voortschrijdende inzichten vanuit bijvoorbeeld evaluaties en nieuwe ontwikkelingen in de maatschappelijke context van de scholen maken het noodzakelijk om de beleidsvisie te herzien. Eind 2019 zijn de voorbereidingen voor de beleidsvisie 2020-2024 van start gegaan. In de nieuwe beleidsvisie zal de eigenheid van onze scholen en hoe zij die inzetten ten faveure van hun rol in de maatschappij een vooraanstaande plek innemen. Bij het opstellen van de beleidsvisie zullen onze stakeholders, elk vanuit hun eigen rol, worden betrokken.

4.4.1 LVO-beleidsmonitor

Met de vaststelling van de LVO-beleidsvisie 2013-2020 is de gemeenschappelijke focus van de LVO-scholen bepaald. Om uitvoering te geven aan deze ambitie zijn de doelstellingen in de beleidsvisie geconcretiseerd en meetbaar gemaakt en is de beleidsmonitor ontstaan. Inzichten vanuit de beleidsmonitor hebben het mogelijk gemaakt om op het daartoe geëigende niveau (bestuur, school, team/sectie, medewerker) die interventies te ontwikkelen en uit te voeren die nodig waren om de doelstellingen te realiseren. Voor het college van bestuur is de beleidsmonitor het afgelopen jaar een van de aanknopingspunten geweest voor het gesprek over de onderwijskwaliteit op de LVO-scholen. Ook de raad van toezicht is onder andere via een signaleringsrapportage - die is gebaseerd op de indicatoren in de beleidsmonitor - periodiek van verantwoordingsinformatie voorzien.

Mede ingegeven vanuit de hersteltrajecten die een aantal scholen in 2019 naar aanleiding van de uitkomsten van inspectie-onderzoeken hebben doorlopen, hebben de kwaliteitsstandaarden in het waarderingskader van de inspectie in het verslagjaar een prominenter plek in de P&C-cyclus gekregen. Onder meer in zelfevaluaties, collegiale visitaties, ~~de~~ ~~behoort~~ ~~aan~~ ~~de~~ ~~verklaring~~ ~~d.d.~~

voortgangsrapportages en in de beleidsmonitor. Hiermee is een samenhangend geheel aan stuurinstrumenten voor het monitoren en verbeteren van de onderwijskwaliteit en de bedrijfsvoering ontstaan.

Het ontwikkelstadium waar LVO zich eind 2019 bevindt, en dat zijn weerslag zal krijgen in de nieuwe organisatiestructuur en beleidsvisie, maakt het noodzakelijk om het P&C-Instrumentarium te herzien en als onderdeel daarvan ook de toegevoegde waarde van de beleidsmonitor opnieuw te bekijken. Een uitgangspunt daarbij is dat voldoen aan de basiskwaliteitseisen op het gebied van onderwijs en bedrijfsvoering een vanzelfsprekendheid is en dat de focus weer meer moet komen te liggen op de eigen ambities van de school, zoals van scholen met eigenheid en een duidelijke maatschappelijke propositie mag worden verwacht.

4.5 Governance

LVO is lid van de sectororganisatie voor het voortgezet onderwijs, de VO-raad en zoals alle leden van de VO-raad, hanteert LVO de governancecode van het Voortgezet Onderwijs, de Code Goed Onderwijsbestuur. Deze code vormt de basis voor het realiseren van een cultuur en praktijk van goed bestuur in het voortgezet onderwijs en is bedoeld om bewustwording van, kritische reflectie door en waarden-gedreven handelen van bestuur en intern toezicht te stimuleren. Regionale samenwerking, de participatie van belanghebbenden en een goed samenspel tussen bestuur en intern toezicht zijn daarvoor onmisbaar. Door toepassing van de code laten verantwoordelijke bestuurders en interne toezichthouders aan de maatschappij in het algemeen en aan hun belanghebbenden in het bijzonder zien dat zij de gangbare standaarden voor goed bestuur en intern toezicht toepassen en vormgeven binnen de eigen context.

De code gaat uit van de volgende vier principes, waarvoor *betrouwbaarheid* de bron vormt:

1. Verantwoordelijkheid
2. Professionaliteit
3. Integriteit
4. Openheid

LVO voldoet aan de lidmaatschapseisen en past de code toe. Voor de (governance)ontwikkelingen binnen het bestuur en de raad van toezicht, zie

- 4.6 Functioneren college van bestuur;
- 6 Verslag raad van toezicht.

4.6 Functioneren college van bestuur

In het jaar 2018 is het college van bestuur gefaseerd afgetreden en vervangen door een interim-bestuur. Nico de Vrede heeft tot 1 september 2019 de rol vervuld van interim-voorzitter college van bestuur. Op 7 januari 2019 is Hendrik Pot gestart in zijn functie als interim-lid college van bestuur, met de portefeuille bedrijfsvoering in het bijzonder.

Jan Rijkers, interim-lid college van bestuur met als aandachtsgebied alle verbetertrajecten op de scholen in relatie tot de inspectierapporten, heeft die functie tot 1 juli 2019 vervuld. In de periode van 1 juli tot en met 31 december 2019 heeft Jan Rijkers (de voorzitter van) het college van bestuur bijgestaan als adviseur.

In 2019 heeft de raad van toezicht de procedures voor de structurele invulling van de posities in het college van bestuur doorlopen. De evaluatie van het interim-bestuur heeft input geleverd

voor de profielschets van de nieuwe voorzitter en het lid college van bestuur. Per 1 oktober 2019 is Eugène Bernard als voorzitter college van bestuur aangesteld. Daarnaast start per 1 juni 2020 Sandra Holtjer als lid college van bestuur. Daarmee is het college van bestuur in zijn nieuwe samenstelling compleet. In het belang van de continuïteit is de aanstelling van Hendrik Pot in 2019 als interim-lid college van bestuur verlengd tot 1 juni 2020.

4.7 Schoolmanagementstatuten

In het schoolmanagementstatuut staat beschreven welke taken en bevoegdheden aan de locatiedirecteur (kunnen) worden overgedragen door de regiodirectie of rechtstreeks door het college van bestuur. Het schoolmanagementstatuut is voor alle scholen gelijklopend en naar aanleiding van de organisatieontwikkelingen gewijzigd per 1 augustus 2019.

Het schoolmanagementstatuut is een logisch vervolg op het managementstatuut. In dit managementstatuut staat beschreven welke bevoegdheden het college van bestuur zelf uitoefent, welke taken en bevoegdheden het mandateert aan de regiodirectie, en welke voorschriften hierop van toepassing zijn. Het managementstatuut is naar aanleiding van de organisatieontwikkelingen gewijzigd per 1 augustus 2019.

Locatiedirecteuren werken, bij het uitoefenen van de hun gemandateerde taken en bevoegdheden, volgens de kaders en (beleids-)richtlijnen die door het college van bestuur dan wel de regiodirectie zijn gesteld. De taken en bevoegdheden, die in het (school)managementstatuut worden gemandateerd aan de regiodirectie of de locatiedirecteur, worden uitgeoefend namens het college van bestuur.

4.8 Medezeggenschap

De medezeggenschap van LVO is georganiseerd volgens de wettelijke regels van de Wet Medezeggenschap op Scholen (WMS). De gemeenschappelijke medezeggenschapsraad van LVO zorgt ervoor dat de achterban, die bestaat uit ouders, collega's en leerlingen, meedenkt over de koers van de scholen. In 2019 is de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad in grote lijnen in gesprek geweest over een aantal centrale thema's zoals:

- Begroting 2019 en meerjarenraming 2020-2023;
- Implementatie LAS en ELO: Somtoday;
- Uitvoeringsprogramma OpMaat;
- Participatie ouders en leerlingen in medezeggenschap;
- Inzet generieke regeling, adviesrapport Comeet;
- Teksten Schoolgids 2019/2020;
- Verbeteractiviteiten binnen LVO en binnen de scholen van LVO;
- Verkiezing vicevoorzitter gemeenschappelijke medezeggenschapsraad;
- Werving voorzitter college van bestuur;
- Verlengen benoeming interim-lid college van bestuur, portefeuille bedrijfsvoering;
- Profiel voorzitter college van bestuur;
- Nieuwe LAS en ELO, Somtoday;
- Profiel lid college van bestuur;
- Inspectierapport bestuurlijk handelen;
- Doorontwikkeling ondersteuning;
- Managementstatuut en schoolmanagementstatuut;

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

38
[Handwritten signature]

- **Doorontwikkeling organisatiestructuur:**
  - **Functiebeschrijving rector**
  - **Functieprofiel rector**
  - **Profielschets lid college van bestuur**

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

5. Financieel verslag 2019

SAMENVATTING JAARREKENING

5.1 Inleiding

Resultaatontwikkeling

Het resultaat over 2019 bedroeg -/- € 4,8 mio, terwijl over 2018 het resultaat -/- € 13,8 mio bedroeg. Dit hogere resultaat ad € 9,0 mio is met name het gevolg van:

- eenmalige uitkering ad € 3,8 mio in december 2019 vanwege het convenant dat OCW met de vakbonden heeft afgesproken;
- eenmalige lasten in 2019 voor regelingen van vrijwillige mobiliteit en vertrekregelingen ad € 3,7 mio;
- lagere onderhouds- en schoonmaakkosten in 2019 ad € 1,3 mio door de gewijzigde systematiek van de kosten voor de onderhoudsvoorziening;
- eenmalige lasten in 2018 ad € 7,3 mio vanwege afwaarderingen (impairments) voor schoolgebouwen in met name de regio Parkstad.

Hierna volgen de kengetallen en de samenvatting van de jaarcijfers. Aansluitend volgt in de volgende paragrafen een verdere toelichting op deze cijfers.

Kengetallen

Onderstaand is het overzicht van de kengetallen weergegeven:

Kengetallen Stichting LVO

omschrijving kengetal	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
bekostigd aantal leerlingen *)	25.045	25.071	26.218
aantal vestigingen	30	30	30
instroom leerlingen klas 1	4.718		4.967
gemiddelde bezetting (FTE's)	2.232	2.198	2.340
aantal BRIN-nummers	17	17	17
exploitatieresultaat (x € 1 mln.)	-4,8	-8,7	-13,8
verhouding eigen (incl voorzieningen)/totaal vermogen	53%	54%	55%
verhouding eigen vermogen/totale baten	23%	22%	20%
saldo liquiditeiten en financiële vaste activa (x € 1 mln.)	54,6	36,7	53,9
rijksbijdrage OCW / totale baten	89%	90%	90%
personele lasten / totale lasten	84%	83%	80%
materiële lasten / totale lasten	16%	17%	20%
personele lasten / aantal leerlingen	7.466	7.159	7.447
materiële lasten / aantal leerlingen	1.398	1.439	1.810

*) exclusief VAVO-leerlingen

Tabel 25: kengetallen

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
 onderwijsaccountants b.v.

5.2 Jaarresultaat 2019

In de navolgende tabel zijn de realisatie- en begrotingscijfers samengevat:

EXPLOITATIEREKENING 2019 (in € mio)

	Realisatie 2019	Begroting 2019	Realisatie 2018
(Rijks)bijdragen OCW	215,9	206,7	215,0
overige overheidsbijdragen	1,7	1,5	2,7
overige baten	10,5	8,8	11,4
Totale baten	228,1	217,0	229,1
personele lasten	195,7	187,6	195,2
afschrijvingen	6,3	7,2	15,6
huishoudingslasten	10,7	10,5	12,2
overige instellingslasten	19,7	20,0	19,6
Totale lasten	232,4	225,3	242,6
Saldo baten en lasten	-4,3	-8,3	-13,5
Saldo financiële baten/lasten	-0,5	-0,4	-0,3
Totaal exploitatieresultaat	-4,8	-8,7	-13,8

Dit overzicht is opgesteld inclusief de rijksbijdragen en afdrachten aan het UWCM, die per saldo nihil zijn. Het UWCM heeft haar eigen jaarverantwoording waarin het aandeel van LVO is opgenomen.

5.3 Resultaat 2019 ten opzichte van 2018

De resultaatontwikkeling 2019 ten opzichte van 2018 is bovenstaand al aangegeven. Verder blijkt dat het aantal leerlingen in 2019 is gedaald met 1.173 ten opzichte van 2018, oftewel met 4,4 %. Het aantal fte daalt in de vergelijkbare periode met 108 (2.232 in 2019 ten opzichte van 2.340 in 2018) oftewel 4,6 %.

5.4 Ontwikkeling exploitatieresultaat 2019 ten opzichte van begroting 2019

Het resultaat over 2019 bedraagt -/- € 4,8 mio en is daarmee € 3,9 mio beter dan het begroot resultaat ad € 8,7 mio.

Daarbij kenmerkt zich het resultaat 2019 door diverse incidentele baten, maar voornamelijk incidentele lasten. Hieronder is een opstelling gemaakt van het genormaliseerde resultaat exclusief incidentele baten en lasten > € 1,0 miljoen.

Omschrijving	Bedrag (in miljoenen)
Resultaat 2019	€ 4,8 (-)
Vergoeding convenantgelden december 2019	€ 3,8 (-)
Vorming voorziening kosten mobiliteit	€ 3,5 (+)
Genormaliseerd resultaat 2019	€ 5,1 (-)

Tabel 26: genormaliseerd resultaat

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

 astrium
 onderwijsaccountants b.v.

De vergoeding convenantgelden december 2019 betreft de eenmalige uitkering ad € 3,8 mio naar aanleiding van het convenant dat OCW heeft afgesloten met de bonden. De voorziening voor de kosten van de mobiliteit komen overeen met de begroting.

De rijksbijdragen zijn ca. € 9,2 mio hoger dan begroot hetgeen voornamelijk wordt veroorzaakt doordat de lumpsum meer is verhoogd dan bekend was ten tijde van de begroting, namelijk 2,7% ofwel ca € 5,1 mio. Daarnaast is een belangrijke oorzaak de eerder gemelde eenmalige uitkering uit het convenant ad € 3,8 mio.

Hogere overige baten ad € 1,7 mio ten opzichte van de begroting. Een belangrijk deel hiervan heeft betrekking op hogere detacheringsofbrengsten. Daarnaast zijn hogere bedragen opgenomen voor transitievergoedingen van het UWV.

Personeelskosten

Tegenover de geschetste positieve ontwikkelingen waren in 2019 hogere personele lasten ten opzichte van de begroting doordat meer medewerkers zijn ingezet. Het regulier aantal fte bedraagt 34 fte meer dan begroot. Deels vindt financiering hiervoor plaats door een hoger dan begroot aantal leerlingen waarvoor maatwerkbekostiging wordt ontvangen alsmede door inzet van middelen vanuit de Prestatiebox.

Het aantal fte voor het hele jaar 2019 bedraagt 2.232; in dit aantal zijn 58 fte begrepen voor medewerkers die gebruik maakten van de generieke regeling of medewerkers waarmee maatwerkovereenkomsten werden afgesloten dan wel niet geplaatste verplaatsingskandidaten.

Daarnaast waren de inhuurkosten voor het personeel hoger vanwege hogere vervangingsformatie en inhuur interim- en projectmanagement.

Resultaat financiële baten en lasten

Het verwachte resultaat van de financiële baten en lasten is € 95K lager dan begroot vanwege de negatieve rente (ad € 90K) die in rekening is gebracht door de ING en vanaf 1 november voor de saldi bij de ABN AMRO.

5.5 Balansposities

VERKORTE BALANS PER ULTIMO (IN € MIO)

ACTIVA			PASSIVA		
	2019	2018		2019	2018
Materiële vaste activa	68,5	67,9	Eigen vermogen	52,2	46,7
Financiële vaste activa	6,2	8,9	Voorzieningen	18,9	24,2
Voorraden	-	-	Langlopende schulden	20,3	20,3
Vorderingen	10,7	7,8	Kortlopende schulden	42,4	38,4
Effecten	-	-			
Liquide middelen	48,4	45,0			
Totaal	133,8	129,6	Totaal	133,8	129,6

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

 onderwijsaccountants b.v.

5.5.1 Liquide middelen

De liquide middelen bedragen per ultimo 2019: € 48,4 mio, per ultimo 2018 bedroeg dit saldo € 45,0 mio. De liquide middelen staan op spaarrekeningen en (kortlopende) deposito's.

5.5.2 Eigen vermogen

Het eigen vermogen bedroeg per ultimo 2019: € 52,2 mio, per ultimo 2018: € 46,7 mio. Van het eigen vermogen ad € 52,2 mio heeft € 51,9 mio betrekking op de algemene reserve, het restant betreft de private bestemmingsreserves.

Het balanstotaal per ultimo 2019 bedroeg € 133,8 mio, hetgeen betekent dat de solvabiliteit II (= eigen vermogen + voorzieningen) 53,1 % bedraagt.

5.6 Continuïteitsparagraaf

5.6.1 Gegevensset; algemeen

Deze paragraaf is toegevoegd aan het financieel verslag in het kader van de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs (RJO) die is uitgebreid met een voorschrift dat voorziet in de opname van dit verslag van een zogeheten continuïteitsparagraaf. Deze paragraaf biedt inzicht in de verwachte exploitatieresultaten van de komende jaren en de ontwikkeling van de vermogenspositie. De getallen van de begrotingen in de komende jaren zijn gebaseerd op de kennis en inschattingen van toekomstige ontwikkelingen per 1 oktober 2019.

5.6.2 Resultaatontwikkeling

Samengevat ziet de hierboven aangegeven begroting 2020 en meerjarenraming er als volgt uit:

STAAT VAN BATEN EN LASTEN (in € MIO)	Verslagjaar	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Rijksbijdrage	215,9	204,4	195,7	193,0	188,5	187,6
Overige overheidsbijdragen en subsidies	1,7	1,4	1,2	1,1	1,1	1,1
Overige baten	10,5	10,4	9,2	9,2	9,3	9,3
Totale baten	228,1	216,2	206,1	203,3	198,9	198,0
Personeelslasten	195,7	178,8	168,0	163,7	161,3	160,0
Afschrijvingen	6,3	7,0	7,4	9,6	8,0	8,0
Huisvestingslasten	10,7	10,4	10,0	9,6	9,2	9,2
Overige lasten	19,6	20,2	19,7	19,4	19,3	19,2
Totale lasten	232,3	216,4	205,1	202,3	197,8	196,4
Saldo Baten en Lasten	-4,2	-0,2	1,0	1,0	1,1	1,6
Saldo financiële bedrijfsvoering	-0,5	-0,4	-0,3	-0,2	-0,3	-0,4
Totaal exploitatieresultaat	-4,7	-0,6	0,7	0,8	0,8	1,2

Vanwege verslaggevingswettelijke bepalingen worden in het verslagjaar de rijksbijdragen en afdrachten opgenomen inclusief het UWCM, die per saldo nihil zijn. Het UWCM heeft haar eigen jaarverantwoording waarin het aandeel van LVO is opgenomen. Voor de begroting worden deze derhalve niet meegenomen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

LVO heeft als uitgangspunt dat de totale begroting sluitend moet zijn. Dat is namelijk de basis voor een gezonde financiële huishouding. LVO heeft hier in de afgelopen jaren van afgeweken en bewust fors geïnvesteerd in het verbeteren van onderwijs, het personeel en het versterken van individuele scholen. Deze investeringen zijn deels gefinancierd uit het eigen vermogen van de stichting. Met het oog op de toekomst waarin sprake is van o.a. dalende leerlingaantallen en een lagere (nieuwe) bekostiging, dient LVO nu weer te werken aan een versterking van het vermogen. Praktisch wil dat zeggen dat er een positieve begroting gerealiseerd dient te worden op de gebieden van zowel resultaat, solvabiliteit als liquiditeit. Op LVO-niveau kunnen én willen we werken aan een solide begroting, met behoud van de kwaliteit van het onderwijs.

5.6.2.1 Krimp – gevolgen voor leerlingenaantallen, personeel en scholen

Uit de begroting en meerjarenraming blijkt dat de effecten van de krimp van het aantal leerlingen een forse weerslag heeft op de financiële resultaten. De effecten uit zich in een aantal factoren. Zo daalt het aantal tijdelijke fte waardoor de flexibele schil verdwijnt. Ook voor het komende jaar wordt verwacht dat op basis van een kwantitatieve analyse de herplaatsing van medewerkers zou moeten lukken. Daarbij kan wel sprake kan zijn van een kwalitatieve mismatch (verplaatsingskandidaten met bevoegdheden voor vakken die niet overeenkomen met de gevraagde vakken). Op basis van Strategische Personeelsplanning (SPP)/strategisch personeelsbeleid kan hier door scholen op gestuurd worden.

Naast deze ontwikkelingen, die met name betrekking hebben op het OP, zullen ook Directie en OOP onder de loep worden genomen waar het gaat over inzet en werkprocessen in relatie tot de opgave die LVO heeft.

Op basis van de begrotingen wordt voor de lange termijn kwantitatief afgestevend op een tekort aan personeel (waardoor op termijn meer extern moet worden geworven), ondanks de krimp. Met een aantal cohorten van 65 plus in het verschiet, die met name na 2024-2025 zullen uittreden, is die trend LVO breed op de langere termijn nog sterker herkenbaar. LVO zal hierop verder actie nemen. Dit is uiteraard extra van belang in de vakken waar de (krimpende) arbeidsmarkt sowieso al een schaarste kent. Ook investeren in duurzame inzetbaarheid om uitval te voorkomen, is noodzakelijk.

De ontwikkeling van het materieel resultaat blijft aandacht behoeven. Dit is enerzijds het gevolg van de daling van de bekostiging door het dalend aantal leerlingen en anderzijds door de vaste aard van de kosten. Aandacht heeft ook de bezetting van de gebouwen (huisvesting) en de inzet van de leermiddelen. Het vraagstuk van de huisvesting betreft het effectief benutten van de locaties en leidt tot gebouw aanpassingen dan wel het realiseren van unilocaties.

5.6.2.2 Herstelplan, organisatiemodel en –besturing

De zaken die zijn genoemd in het herstelplan van de onderwijsinspectie zijn verwerkt in de begroting. Dit betreft enerzijds organisatorische- en procesafspraken. Zo is bijvoorbeeld nagegaan of de huidige clusterindeling wordt gehandhaafd of dat een ander besturingsmodel wordt ingevoerd. Als gevolg hiervan is vanaf 1 augustus 2019 overgegaan tot drie regio's die uiterlijk tot 2021 in transitie verkeren. Daarna zullen de scholen rechtstreeks door het college van bestuur worden aangestuurd.

Anderzijds zijn zaken uit het herstelplan financieel vertaald. Voorbeelden hiervan zijn de additionele personele kosten voor verdere ontwikkeling van leidinggevenden en medewerkers door leiderschapstrajecten, scholingskosten en ontwikkelassessments.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Hiertoe zullen de komende jaren een aantal acties in gang worden gezet zoals het verbeteren van de gesprekscyclus (inclusief performance management en duurzame ontwikkeling), leiderschapstrajecten en assessments.

5.6.2.3 Afdeling onderwijs

Bij het bestuursbureau zijn twee beleidsadviseurs onderwijs aangesteld.

5.6.2.4 Nieuwe bekostiging

Gedurende diverse jaren wordt door de VO-raad gesproken met ministerie van OCW over de vereenvoudiging van de bekostiging. Inmiddels heeft dat geleid tot een model op hoofdlijnen waarvan de verwachte ingangsdatum (kalenderjaar) 2022 is.

Het model ziet er op hoofdlijnen als volgt uit.

De vereenvoudiging van de bekostiging voegt vier geldstromen samen. Dit zijn (1) de personele lumpsum, (2) de materiële lumpsum, (3) de vergoeding voor schoolboeken en (4) de regeling 'vestigingen met spreidingsnoodzaak'. Aanvullende bekostiging, zoals de Prestatiebox, het leerplusarrangement of de eerste opvang van vreemdelingen, of ondersteuningsbekostiging, is dus niet meegenomen.

Het nieuwe model kent de volgende parameters:

- een bedrag per leerling in de onderbouw, en in de bovenbouw van het algemeen vormend onderwijs;
- een bedrag per leerling praktijkonderwijs, en in de bovenbouw van het beroepsonderwijs (v(m)bo);
- een bedrag per hoofdvestiging;
- een bedrag per nevenvestiging.

Voor LVO betekent dit vanaf 2022, naar verwachting, een lagere indicatieve bekostiging ad € 3 mio per situatie oktober 2019, exclusief aanvullende bekostiging geïsoleerde scholen en gemengde leerweg (indicatie is een hogere bekostiging) ad € 1 mio, waardoor het negatieve netto-effect € 2 mio zou bedragen. In dit bedrag is nog geen rekening gehouden met de krimp en het hiermee gepaard gaande sluiten van vestigingen die leidden tot een lagere bekostiging.

Er wordt uitgegaan van een overgangsregelling. Deze geldt voor alle besturen, waarbij de procentuele op- of afbouw van de bekostiging in vier jaar tijd stapsgewijs wordt doorgevoerd. Voor de besturen die erop achteruitgaan, zoals LVO, betekent dit dat hun bekostiging in 2022 met een kwart van een totale afname, verminderd zal worden, in 2023 met de helft en in 2024 met driekwart. In 2025 zullen de schoolbesturen het nieuwe niveau van bekostigen bereikt hebben.

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

5.6.3 Balansprognose

VERKORTE BALANS (IN € MIO)	Verslagjaar	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
materiële vaste activa	68,5	75,2	77,7	82,1	79,8	78,1
financiële vaste activa	6,2	6,0	5,7	5,5	5,3	5,0
vlottende activa	10,7	8,5	7,4	6,2	6,2	6,2
liquide middelen	48,4	34,6	30,8	25,3	26,8	28,7
TOTAAL ACTIVA	133,8	124,3	121,6	119,1	118,1	118,0
Eigen vermogen	52,2	51,5	52,2	53,0	54,1	55,0
Voorzieningen	18,9	17,7	17,9	18,9	19,7	20,2
Langlopende schulden	20,3	16,4	14,4	12,2	9,9	8,4
Kortlopende schulden	42,4	38,7	37,1	35,0	34,4	34,4
TOTAAL PASSIVA	133,8	124,3	121,6	119,1	118,1	118,0
LIQUIDITEITSRATIO	1,14	0,89	0,83	0,72	0,78	0,83

5.6.4 Toekomstige ontwikkeling aantal leerlingen en fte

KENGETALLEN	Verslagjaar	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting	Begroting
	2019	2020	2021	2022	2023	2024
Personele bezetting in FTE						
- Management/Directie	117	110	103	99	96	94
- Onderwijzend Personeel	1.644	1.561	1.440	1.392	1.370	1.362
- Overige medewerkers	471	468	442	429	423	417
Totaal	2.232	2.139	1.985	1.920	1.889	1.873
Leerlingenaantallen inclusief UWCM	25.045					
Leerlingenaantallen exclusief UWCM	24.435	23.617	22.891	22.493	22.281	22.371

Tabel 27: kengetallen fte- leerlingontwikkeling

Voor de komende jaren wordt een daling van het aantal leerlingen en fte verwacht als gevolg van de demografische ontwikkelingen: de krimp. Het aantal leerlingen in 2024 (22.371) ten opzichte van 2019 (24.435) daalt met 8,4 %. Volgens de voorliggende begroting daalt het aantal fte in 2024 ten opzichte van 2019 met 16,1 %. Dit betekent dat het aantal fte sneller daalt dan het aantal leerlingen. Hierbij heeft de aandacht dat de onderwijsinzet voor de leerling binnen de scholen kan blijven gewaarborgd.

5.6.5 Liquiditeitspositie

Het saldo van de liquide middelen bedroeg ultimo 2019 € 48,4 mio. Uit de balansprognose blijkt dat de verwachting is dat dit saldo zal afnemen tot ca. € 28,7 mio per ultimo 2024. De daling van de liquiditeitspositie is het gevolg van het investeringsprogramma in de huisvesting, inzet van gelden vanuit de Prestatiebox en verdere afbouw van de kortlopende personele verplichtingen als gevolg van het afnemend personeelsbestand. Ondanks het afnemende liquiditeitsaldo zal dit in

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

samenhang met de afnemende kortlopende schulden, ook voldoende financiële buffer blijven bieden na 2024. Zo zal LVO in beperkte omvang eigen investeringen in gebouwen plegen, maar de gemeenten hierop aanspreken.

5.6.6 Toekomstige ontwikkeling huisvesting

6.6.1 Huisvesting

Door de krimp wordt nadrukkelijk naar de huisvesting gekeken waardoor inmiddels is besloten om een aantal unlocaties in te richten. Verdere reductie van het aantal locaties staat op het programma. De herinrichting van gebouwen zal voor elk cluster gevolgen hebben.

Voor Maastricht is het plan 'Herinrichting voortgezet onderwijs Maastricht' (voorheen Masterplan) in ontwikkeling met daaraan gekoppeld de huisvestingsopgave. In deze begroting is geen investering meegenomen voor de huisvestingsopgave van de campus voor 'Herinrichting voortgezet onderwijs Maastricht'. Achtergrond hiervan is dat dit mogelijk nieuwbouw betreft die normaliter conform WVO bekostigd zou moeten worden door de gemeente. LVO heeft in de afgelopen jaren de investeringen in gebouwen (deels) uit elgen middelen voldaan. Dit is een bewuste keuze geweest, telkens voorgedragen vanuit de scholen en centrale directies, vanuit onderwijskundige argumenten. LVO wil ook de komende jaren een gezonde liquiditeitspositie behouden om goed onderwijs te blijven aanbieden. Er zal ook kritisch worden gekeken of alles wat vanuit de scholen naar voren wordt gebracht, als zijnde vanuit onderwijskundig oogpunt noodzakelijke verbouwingen, ook wel zo noodzakelijk is.

Zoals bij de liquiditeitspositie is gemeld, zal LVO in beperkte mate elgen investeringen plegen in gebouwen, maar zullen de gemeenten hierop worden aangesproken.

Investeringen worden voorzien in de afronding van de verbouwing bij het Stella Maris College te Meerssen, het Sophianum te Gulpen en de nieuw-/verbouw bij het St. Janscollege te Heerlen. Voor wat betreft het St. Janscollege te Heerlen zijn de gemeente en LVO een totaalbedrag overeengekomen van € 25,7 mio, waarbij een bedrag ad maximaal € 4,4 mio voor rekening van LVO komt en de gemeente Heerlen € 21,3 mio bijdraagt.

Voor de scholen in Maastricht zijn alleen de investeringen voor groot onderhoud opgenomen. Investeringen die verband houden met de (gedeeltelijke) realisatie van een campus, renovatie, verduurzaming en eventuele verplaatsing van het praktijkonderwijs van west naar oost, zijn niet opgenomen. Verdere uitwerking wacht op de realisatie van een onderwijskundige visie die samenhangt met de herinrichting van het voortgezet onderwijs Maastricht, zoals voorgaand beschreven.

5.6.6.2 Groot onderhoud

Met ingang van 2019 is de voorziening groot onderhoud vervallen door regelgeving vanuit de jaarverslaggeving. In de plaats daarvan zal het groot onderhoud op de balans worden gezet als activeerbaar onderhoud waarover jaarlijks wordt afgeschreven. Tegenover de lagere dotatie aan de onderhoudsvoorziening staan afschrijvingslasten die in de komende jaren toenemen totdat het ideaalcomplex is bereikt. Het bedrag dat jaarlijks als groot onderhoud mag worden geactiveerd is gemaximeerd voor geheel LVO.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

5.7 Risicoparagraaf

Deze paragraaf beschrijft de onzekerheden en risico's die in de begroting en meerjarenraming zijn opgenomen met de daarbij horende beheersingsmaatregelen die hiertoe worden getroffen.

5.7.1 Ziekteverzuim

Het ziekteverzuim daalt van 7,06 % in 2019 naar 5,24 % in 2020. Elk percentage ziekteverzuim kost ca € 0,8 mio. Dus het niet realiseren van de daling zou leiden tot extra lasten van ca € 1,5 mio. Deze daling is enerzijds het gevolg van de uitstroom van langdurig zieken in 2020 en anderzijds doordat preventief beleid wordt gevoerd. Afhankelijk van de situatie per school zijn maatregelen genomen om het verzuim terug te brengen. Voorbeelden zijn inloopsprekuren en preventieve spreekuren, inzetbaarheids- en verzuimcoaches, loopbaanscans en training van teamleiders/leidinggevenden. Daarnaast wordt veel sterker ingezet op het oplossen van complexe, langdurige problematiek. De opgave blijft evenwel om de daling van het verzuim op te lossen binnen de schoolbegroting.

5.7.2 Financiering Herinrichting vo Maastricht (voorheen Masterplan)

De krimp en ontwikkelingen op onderwijsgebied gaan zich vertalen in een herijking van de huisvesting. Hiertoe zal de strategische huisvestingsvisie moeten worden geactualiseerd. Verder zal LVO in beperkte mate eigen investeringen plegen in gebouwen en de gemeenten hierop aanspreken.

Zo is voor Maastrichtse scholen geen rekening gehouden met investeringen in gebouwen die samenhangen met het plan 'Herinrichting voortgezet onderwijs Maastricht' (voorheen Masterplan). Achtergrond hiervan is dat dit mogelijk nieuwbouw (campus) betreft die normaliter door de gemeente wordt gefinancierd.

5.7.3 Gevolgen krimp; kwalitatieve matching personeel

De daling van het aantal leerlingen is aanzienlijk in de komende jaren en doet zich voor over de gehele provincie. De verwachting is dat de kwantitatieve matching past, maar dat is nog niet duidelijk voor de kwalitatieve matching. Het risico bestaat dat de mobiliteit niet volledig wordt gerealiseerd, met andere woorden de verplaatsingskandidaten kunnen niet allemaal herplaatst worden binnen LVO.

5.7.4 EOA-leerlingen

LVO geeft onderwijs aan EOA-leerlingen. Daarbij is LVO mede afhankelijk van de politieke besluiten die hieromtrent worden genomen omdat deze gevolgen kunnen hebben voor de in- of doorstroom. Voor de EOA-locatie te Maastricht, het Novo College, is het realiseren van het nagenoeg nihil resultaat nog ongewis. De reden hiervan is dat de huisvesting nog niet definitief is geregeld alsmede dat gesprekken nog gaande zijn met OCW voor (extra) financiering van het onderwijs aan AMV-ers die in de beschermde opvang verblijven.

5.7.5 Passend onderwijs

Financiële effecten kunnen nog volgen uit hoofde van:

- verevening Passend onderwijs voor SWV en specifiek voor LVO. Benodigde bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

- verevening PRO/ LWOO;
- effect van tussentijdse groei;
- ingroei van leerlingen EOA in het reguliere vo.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

6. Verslag raad van toezicht

De raad van toezicht heeft tot taak integraal toezicht te houden op het beleid van het college van bestuur en op de algemene gang van zaken in de organisatie. De raad staat het college van bestuur met raad en advies terzijde. In dat kader is de raad van toezicht belast met goedkeuring van de begroting, de jaarrekening, het onderwijsbeleid en het treasurybeleid. Daarnaast benoemt de raad van toezicht op voordracht van het college van bestuur de externe accountant, die de controle van de jaarstukken van LVO verzorgt.

Twee leden van de raad van toezicht vormen de auditcommissie, van wie er één voorzitter is. De auditcommissie adviseert gevraagd en ongevraagd de raad van toezicht over de rechtmatigheid en doelmatigheid van het financieel beheer en beleid van de stichting. De commissie onderwijs en hr adviseert gevraagd en ongevraagd de raad van toezicht over de implementatie van de beleidsvisie, de kwaliteit van het onderwijs en de sturing daarop, alsmede het strategisch personeelsbeleid (HRM). De commissie onderwijs en hr bestaat uit minimaal twee leden van de raad van toezicht. De commissie vastgoed tenslotte adviseert gevraagd en ongevraagd de raad van toezicht over de vastgoedportefeuille van LVO en de sturing daarop. Deze commissie zorgt voor afstemming met de auditcommissie. De commissie vastgoed bestaat uit minimaal twee leden van de raad van toezicht.

In het verslag jaar heeft de raad van toezicht het initiatief genomen om een eigen toezichtkader op te stellen, welke drie pijlers en vier rollen van de toezichthouders vastlegt. In 2020 zal het toezichtkader worden uitgebreid.

6.1 Vergaderingen raad van toezicht

In het verslagjaar heeft de raad van toezicht tien keer vergaderd, inclusief besprekingen inzake het herstelonderzoek bestuurlijk handelen van de inspectie. (Exclusief de vergaderingen van de commissie onderwijs en hr, de auditcommissie en de commissie vastgoed.) De auditcommissie is gedurende het verslagjaar acht keer bijeengekomen, de commissie onderwijs en hr heeft zes keer vergaderd en de commissie vastgoed vergaderde vier keer.

De raad van toezicht had in 2019 één themabijeenkomst. Tijdens deze themabijeenkomst heeft de raad van toezicht gesproken over de kwaliteit van het onderwijs en de rol van governance daarin.

De raad van toezicht voerde in het verslagjaar zoals ieder jaar twee keer een evaluatiegesprek met een afvaardiging van de gmr.

De afwikkeling van het inspectieonderzoek bestuurlijk handelen, de (herstel)onderzoeken op diverse scholen en de doorontwikkeling van de organisatiestructuur stonden in 2019 centraal in de vergaderingen van de raad van toezicht. In de vergaderingen kwamen de volgende onderwerpen aan bod:

Onderwijs

- Herstelopdracht college van bestuur naar aanleiding van het inspectieonderzoek;
- Herstelopdrachten en –onderzoeken bij elf LVO-scholen;
- Masterplan (her)inrichting voortgezet onderwijs Maastricht;
- Onderwijs in Parkstad (Grotiuscollege, Compass);
- Verslagen raad van toezicht commissie onderwijs en hr;

- Proces nieuwe beleidsvisie 2020-2024;

Governance

- Visie en organisatieontwikkeling;
- Benoemingen, aftredingen en vacatures college van bestuur en raad van toezicht;
- Toezichtkader raad van toezicht;
- Kwaliteit van onderwijs en de rol van governance daarin (themabijeenkomst);

Bedrijfsvoering

- Herinrichting en doorontwikkeling organisatiestructuur;
- Managementletter 2018 en 2019;
- Begroting 2019 en meerjarenraming 2019-2023;
- Jaarverantwoording en accountantsverslag 2018;
- P&C-cyclus bedrijfsvoering 2019;
- Jaarrekening 2019;
- Financiële kwartaalrapportages;
- Hr en Interne mobiliteit;
- Verslagen auditcommissie;
- Verslagen commissie vastgoed.

6.2 Benoemingen en aftredingen

Per 1 april 2019 is voormalig onderwijsminister prof. dr. ir. J.M.M. (Jo) Ritzen benoemd tot voorzitter raad van toezicht van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs (LVO). Met de komst van Jo Ritzen kwam de raad van toezicht van LVO weer op volle sterkte. Vicevoorzitter raad van toezicht Mark van Haasteren fungeerde tot 1 april 2019 als waarnemend voorzitter raad van toezicht.

In het verslagjaar zijn de heer W.N. (Wim) Hazeu en mevrouw mr. E.H. (Liesbeth) Brans benoemd tot vaste leden in de raad van toezicht. Aan het einde van het verslagjaar zijn de Interim-leden Robert Helder en Christianne den Houting-Stevens afgetreden. De interim-periodes liepen tot 1 januari 2020.

Samenstelling en portefeuilleverdeling

De raad van toezicht bestaat per 1 januari 2020 uit:

- dhr. prof. dr. ir. J.M.M. Ritzen (voorzitter)
- mw. mr. E.H. Brans, portefeuilles algemeen bestuurlijk en juridisch
- dhr. drs. W.T.G. Dresscher, portefeuilles algemeen bestuurlijk, personeel en onderwijs
- dhr. M.J.A.L. van Haasteren MA (vicevoorzitter), portefeuilles algemeen bestuurlijk, financiën, personeel en bedrijfsleven
- dhr. W.N. Hazeu, portefeuilles algemeen bestuurlijk, vastgoed en financiën
- mw. drs. A.C. Mengde-Kruithof, portefeuilles algemeen bestuurlijk, personeel en onderwijs

Behorende bij onze verklaring d.d.
 16 JUN 2020

 onderwijssaccountants b.v.

De wijzigingen in de samenstelling van de raad van toezicht van 2019 zijn beschreven in 7.1.

Meer informatie over:

- de bezoldiging, zie B. Jaarrekening;
(de WNT-norm, berekend op basis van de complexiteitspuntenberekening, is goedgekeurd)
- de hoofd- en nevenfuncties, zie 7.1;
- het rooster van aftreden, zie 7.1.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

7. Samenstelling bestuur en directie

7.1 Raad van toezicht

De voorzitter en leden van de raad van toezicht hebben geen conflicterende nevenfuncties. In het onderstaande overzicht volgen de voorzitter en leden van de raad van toezicht, inclusief hun hoofd- en nevenfuncties*

*Bezoldigde functies zijn gemarkeerd met B.

Dhr. prof. dr. ir. J.M.M. Ritzen (voorzitter)

Voorzitter (vanaf 1 april 2019, 1^e termijn)

Nevenfuncties:

- Emeritus Professor, Maastricht University, UNU-Merit;
- Lid International Advisory Board, Charles University, Praag (Tsjechië);
- Lid International Advisory Board, Business School, Bled (Slovenië);
- Lid International Advisory Board, King Abdulaziz University, Jeddah (Saudi Arabië);
- Lid, Atlantis Group, Dubai;
- Voorzitter, Curatorium Elverding Leerstoel.

Mw. mr. E.H. Brans

Lid (vanaf 1 januari 2020, 1^e termijn)

Hoofdfunctie:

- Advocaat en partner Keulers & partners advocaten (B).

Nevenfuncties:

- Vicevoorzitter raad van toezicht Stichting Sevagram;
- Vicevoorzitter raad van toezicht Stichting Elisabeth Strouven.

Dhr. M. J. A. L. (Mark) van Haasteren MA

Lid (vanaf 1 januari 2017, 1^e termijn) en waarnemend voorzitter tot 1 april 2019

Hoofdfunctie:

- Divisiedirecteur Vebego International N.V. (B).

Nevenfuncties:

- Geen in het verslagjaar.

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Dhr. W.N. (Wim) Hazeu

Lid (vanaf 23 september 2019, 1^e termijn)

Hoofdfunctie:

- Lid Bestuurder Stichting Wonen Limburg (B).

Nevenfuncties:

- Voorzitter Raad van Commissarissen Bodemzorg Limburg;
- Voorzitter bestuur Stichting Buitenplaats Vaeshartelt in Maastricht;
- Lid Maatschappelijke Adviesraad Staatsbosbeheer Limburg per juni 2019.

Dhr. drs. W.T.G. (Walter) Dresscher

Lid (vanaf 31 oktober 2018, 1^e termijn)

Nevenfuncties:

- Bestuurslid en penningmeester van de Stichting Zwolse Kinderboerderijen;
- Penningmeester Het Salonorkest Decadentia te Zwolle;
- Bestuurslid Stichting Internationaal Onderwijs Den Haag;
- Initiatiefgroep Interim-toezichthouders in het Onderwijs;
- Bestuurslid Stichting FNV Mondiaal Amsterdam.

Mw. drs. A.C. (Annette) Mengde-Kruithof

Lid (vanaf 12 december 2018, 1^e termijn)

Hoofdfunctie

- Zelfstandig adviseur *Annette Mengde Interim & Advies* (B).

Nevenfuncties

- Lid initiatiefgroep Toekomst Overasselt.

Mw. C.E.P.M. (Christianne) Den Houting-Stevens

Interim-lid (vanaf 17 december 2018 tot 1 januari 2020)

Hoofdfunctie:

- Zelfstandig consultant voor de publieke sector (B).

Nevenfuncties

- Voorzitter raad van toezicht tevens lid auditcommissie Financiën Kraamzorg Rotterdam & Omstreken te Rotterdam (B);
- Lid raad van toezicht tevens lid auditcommissie Financiën Zonnehuisgroep Amstelland (VVT) te Amstelveen (B);

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

- Lid raad van toezicht tevens lid auditcommissie Financiën Sophia Scholen te Voorhout (B);
- Voorzitter raad van commissarissen Arcade Mensen en Wonen (woningcorporatie) te Naaldwijk (B);
- Lid bestuur coöperatie Doktersdienst Duin- en Bollestreek te Voorhout (B);
- Penningmeester parochie Sint-Maarten te Noordwijkerhout.

Dhr. mr. dr. E.R. (Robert) Helder

Interim-lid (vanaf 17 december 2018 tot 1 januari 2020)

Hoofdfunctie

- Universitair docent Universiteit Utrecht (B).

Nevenfuncties

- directeur Adjuncto (Egbert Renso Beheer B.V.) (B);
- bestuurslid van Stichting Grote Kerk Zwolle en van Stichting Schnitgerorgel Zwolle;
- bestuurslid Stichting Meedoen Zwolle (onderdeel gemeente Zwolle);
- bestuurslid van Stichting Den Alerdinck (B);
- redacteur uitgeverij Sdu (B);
- operationeel deskundige Nationale Politie;
- organist Protestantse Gemeente Zwolle (B);
- organist Hongaarse Federatie Nederland (B);
- voorzitter Stichting Klinkend Erfgoed Nederland.

Het rooster van aftreden van de leden van de raad van toezicht is als volgt:

Naam	Datum aantreden	Datum aftreden/ herverkiezing	Herziene datum/ aftreden/ herverkiezing
Dhr. M. J. A. L. van Haasteren MA (lid, waarnemend voorzitter)	01-01-2017	01-01-2021	01-01-2021 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
Dhr. drs. W.T.G. Dresscher conform artikel 10 lid 5 van de statuten, ook lid rvt op voordracht van de gemeenschappelijke medezeggenschapsraad	31-10-2018	31-10-2022	01-01-2021 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Mw. drs. A.C. Mengde-Kruihof	12-12-2018	12-12-2022	12-12-2022 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
Dhr. prof.dr.ir. J.M.M. Ritzen(voorzitter)	01-04-2019	01-04-2023	01-04-2023 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
Dhr. W.N. Hazeu - conform artikel 9 lid 6 van de statuten, ook lid rvt op voordracht van de gemeenten met openbare LVO-scholen (Maastricht en Heerlen) Mw.	23-09-2019	23-09-2023	23-09-2023 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
mr. E.H. Brans - conform artikel 9 lid 8 van de statuten, ook lid rvt dat het bijzonder vertrouwen geniet van de Bisschop van Roermond	01-01-2020	01-01-2024	01-01-2024 Eénmaal herkiesbaar conform artikel 9 lid 9 van de statuten.
Mw. C.E.P.M. den Houting-Stevens	17-12-2018	Interim-periode tot 01-01-2020	n.v.t.
Dhr. mr. dr. E.R. Helder	17-12-2018	Interim-periode tot en met 01-01-2020	n.v.t.

Tabel 28: rooster van aftreden rvt

7.2 College van bestuur

De voorzitter en de leden van het college van bestuur van LVO hebben geen conflicterende nevenfuncties. De samenstelling van het college van bestuur van LVO is zoals hieronder beschreven.

Drs. E.G.H. Bernard MPM

Voorzitter vanaf 1 oktober 2019

Nevenfuncties

- lid van het Algemeen Bestuur van de VO-raad;
- lid van de begeleidingscommissie van het Nationaal Cohort Onderzoek Onderwijs;
- bestuurslid van Bestuursraad van Eindhoven School of Education (TU/e).

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

- bestuurslid van de Stuurgroep Universitaire Leraren Opleiding (Tilburg University);
- bestuurslid van de Adviesraad Educatie bij Fontys Hogescholen;
- lid raad van toezicht Stichting Innovatie Economie Onderwijs (SIEO);
- lid raad van advies School of Catholic Theology, Tilburg University;
- lid bestuur Stichting Econasium;
- lid raad van commissarissen Polymer Technology Group Eindhoven B.V.

Drs. H.J.C.J. Pot

Interim-lid vanaf 7 januari 2019

- Zelfstandig Interimmanager (B)

Nevenfuncties

- Bestuurslid stichting Impact Group;
- Interim bestuurder Het Groene Net;

Drs. N.E.F.A. de Vrede

Interim-voorzitter vanaf 26 november 2018 tot 1 september 2019

Interim-lid vanaf 15 oktober 2018

- Zelfstandig interimmanager (B)

Drs. J. Rijkers

Interim-lid vanaf 4 juli 2018 tot 1 juli 2019

- Zelfstandig onderwijsadviseur (B);
- Voorzitter Vlaams-Nederlandse Taalraad;
- Lid raad van toezicht Eenbes Basisonderwijs;
- Voorzitter Kerngroep Advisering Taalbeleid en Taalonderwijs Taalunie.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

7.3 Directie

Per 1 augustus 2019 zijn de eerdere zes clusters van LVO overgegaan in drie regio's: Noord, Zuidoost en Zuidwest. De directiestructuur is daarom gewijzigd.

- Mw. H.C. van Wijk MPM, voorzitter Centrale Directie cluster LVO Noord tot 1 augustus 2019
- Dhr. J.A.I.M. Hausmans, voorzitter Centrale Directie cluster LVO Weert, regiodirecteur Zuidwest per 1 augustus 2019
- Dhr. R.W.M. Janssen, voorzitter Centrale Directie cluster LVO Westelijke Mijnstreek tot 1 augustus 2019
- Dhr. F.J.G.M. Schings, voorzitter Centrale Directie cluster LVO Parkstad tot 1 augustus 2019
- Dhr. P.M. Linssen, lid Centrale Directie cluster LVO Parkstad tot 1 augustus 2019
- Dhr. G.J.H. Beckers, voorzitter Centrale Directie LVO Maastricht tot 1 augustus 2019, programmamanager herinrichting vo Maastricht per 1 augustus 2019
- Dhr. J.H.F. Vossen, lid Centrale Directie LVO Maastricht tot 1 augustus 2019, regiodirecteur Noord per 1 augustus 2019
- Mw. dr. A.M. Jansen Reinen, regiodirecteur Zuidoost per 1 augustus 2019
- Dhr. F.J.G.M. Schings, waarnemend voorzitter Centrale Directie LVO Heuvelland vanaf 4 juli 2018 tot 1 augustus 2019
- Mw. drs. J. Lamoré-Meijer, voorzitter Centrale Directie LVO Heuvelland tot 1 augustus 2019
- Mw. mr. M.W.H. Feijt-Heijenrath, directeur bestuursbureau

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

B. Jaarrekening 2019

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

A.1.1 Balans per 31 december 2019 (na voorstel resultaatverdeling)

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
Vaste activa				
1.2 Materiële vaste activa	68.503.045		67.978.041	
1.3 Financiële vaste activa	<u>6.200.559</u>		<u>8.963.119</u>	
		74.703.603		76.941.160
Viottende Activa				
1.4 Voorraden	-		-	
1.5 Vorderingen	10.713.033		7.760.897	
1.6 Effecten	-		-	
1.7 Liquide middelen	<u>48.416.817</u>		<u>44.950.518</u>	
		59.129.850		52.711.416
Totaal activa		<u>133.833.453</u>		<u>129.652.576</u>
Eigen vermogen				
2.1 Eigen vermogen	52.219.865		46.670.740	
Minderheidsbelang derden	<u>-</u>		<u>-</u>	
		52.219.865		46.670.740
2.2 Voorzieningen		18.971.955		24.329.572
2.3 Langlopende schulden		20.280.046		20.292.748
2.4 Kortlopende schulden		42.361.587		38.359.517
Totaal passiva		<u>133.833.453</u>		<u>129.652.576</u>

A.1.2 Staat van baten en lasten over 2019

	2019 EUR	Begroting 2019 EUR	2018 EUR
Baten			
3.1 Rijksbijdragen	215.923.425	206.651.741	215.063.233
3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies	1.655.609	1.471.811	2.700.057
3.3 College-, cursus-, les- en examengelden	-	-	-
3.4 Baten werk in opdracht van derden	-	-	-
3.5 Overige baten	10.525.716	8.775.532	11.386.254
Totaal baten	228.104.750	216.899.084	229.149.544
Lasten			
4.1 Personeelslasten	195.731.128	187.562.759	195.240.248
4.2 Afschrijvingen	6.341.686	7.169.320	15.608.995
4.3 Huisvestingslasten	10.669.918	10.488.346	12.222.512
4.4 Overige lasten	19.640.701	20.050.463	19.612.709
Totaal lasten	232.383.432	225.270.889	242.684.464
Saldo baten en lasten uit gewone bedrijfsuitoefening	4.278.683-	8.371.805-	13.534.919-
5 Saldo financiële baten en lasten	473.649-	376.660-	273.759-
Resultaat	4.752.332-	8.748.465-	13.808.678-

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

A.1.3 Kasstroomoverzicht over 2019

	2019 €	2018 €
Kasstroom uit operationele activiteiten		
Saldo baten en lasten	4.278.683-	13.534.919-
Aanpassingen voor:		
- afschrijvingen	6.341.686	15.608.995
- effecten overgangsregeling voorziening groot onderhoud	10.301.457	-
- mutaties voorzieningen	<u>5.357.616-</u>	<u>4.313.640</u>
	11.285.527	19.922.635
Veranderingen in vlottende middelen		
- voorraden	-	-
- vorderingen	2.952.136-	110.637
- schulden	<u>4.002.070</u>	<u>11.056.254-</u>
	1.049.934	10.945.617-
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	<u>8.056.778</u>	<u>4.557.902-</u>
Financiële baten	6.899	115.484
Financiële lasten	<u>480.548-</u>	<u>389.243-</u>
	473.649-	273.758-
Totaal kasstroom uit operationele activiteiten	<u>7.583.129</u>	<u>4.831.660-</u>
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
Investerings in materiële vaste activa	6.866.689-	5.233.526-
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0	0
(Des)Investerings in financiële vaste activa en effecten	<u>2.762.560</u>	<u>956.506-</u>
Totaal kasstroom uit investeringsactiviteiten	4.104.129-	6.190.032-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
Aflossing leningen	84.898-	80.487-
Mutatie kortlopende aflossing leningen	4.653-	4.411-
Overige 1)	<u>76.849</u>	<u>14.125.814</u>
Totaal kasstroom uit financieringsactiviteiten	<u>12.701-</u>	<u>14.040.916</u>
Mutatie liquide middelen	<u>3.466.298</u>	<u>3.019.224</u>
Beginstand liquide middelen	44.950.518	41.931.295
Mutatie liquide middelen	<u>3.466.298</u>	<u>3.019.224</u>
Eindstand liquide middelen	<u>48.416.817</u>	<u>44.950.518</u>

1) Onder deze post is vooruitontvangen subsidie OCW dat > 1 jaar wordt ingezet opgenomen. Het betreft Prestatiebox voor € 12,5 miljoen en Nieuwkomers VO voor € 1,7 miljoen.

A.1.4 Toelichting behorende tot de balans

Grondslagen voor de jaarrekening

Algemeen

Juridische vorm en voornaamste activiteiten

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, Samenwerkingsbestuur voor bijzonder en openbaar onderwijs (verkorte naam: Stichting LVO) met de statutaire zetel te Sittard, kantoorhoudende Mercator 1, 6130 KW Sittard heeft zonder winstoogmerk ten doel de behartiging en de bevordering van het voortgezet onderwijs. Bevoegd gezag nummer 41391, KvK nummer 14077279.

In de jaarrekening zijn de volgende organisatie-eenheden opgenomen:

Brinrn.	Naam school	
01GL	Sophianum Scholengemeenschap	te Gulpen
02DF	Grotius College	te Heerlen
02ZR	Het College	te Weert
05FJ	Emma College	te Heerlen
16SL	Sint Janscollege	te Hoensbroek
18DD	Philips Van Horne Scholengemeenschap	te Weert
18DO	Romboutscollege	te Brunssum
19PV	Graaf Huybn College	te Geleen
20IS	Stella Maris College	te Meerssen/Valkenburg
20KA	Scholengemeenschap Groenewald	te Stein
20LL	Bouwens Van Der Boijecollege	te Helden - Panningen
25FY	Raayland College	te Venray
25GF	Dendron College	te Horst
26HL	Praktijkschool Terra Nigra	te Maastricht
27VG	Porta Mosana College	te Maastricht
27ZH	Sint-Maartenscollege	te Maastricht
27ZJ	Bonnefantien College	te Maastricht
	Bestuursbureau LVO	te Sittard
	Het Kwadrant	te Weert
	Bernard Lievegoed School (BLS) onderdeel brinnummer 27ZJ	te Maastricht
	Bravo! College Cranendonck onderdeel brinnummer 02ZR	te Weert
	Broekland College onderdeel brinnummer 05FJ	te Hoensbroek

- ad 1) Het Kwadrant te Weert is een zelfstandig functionerende dislocatie te Weert waar onderwijs wordt verzorgd voor het vmbo, het leerweg ondersteunend onderwijs en praktijk onderwijs te Weert. De bekostiging van deze vestiging loopt via de hoofdlocaties in Weert, onder de brinnummers 02ZR en 18DD. De subsidie wordt overgeheveld op basis van het aantal leerlingen dat op Het Kwadrant les krijgt.

Aan de bovengenoemde scholen is een aantal steunstichtingen e.d. verbonden. Geen van deze instanties is een deelneming in de zin van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Toegepaste standaarden

De jaarrekening is opgesteld met inachtneming van de bepalingen opgenomen in de Ministeriële Richtlijn jaarverslaggeving onderwijs. Hierbij wordt aansluiting gezocht bij de bepalingen van Boek 2 titel 9 van het Burgerlijk Wetboek, de Richtlijnen voor de jaarverslaggeving waaronder Richtlijn 660 Onderwijsinstellingen en de Beleidsregels toepassing WNT, waaronder het Controleprotocol WNT.

De jaarrekening is opgesteld op basis van historische kostprijs. Activa en passiva zijn opgenomen tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld.

Gebruik van schattingen

De opstelling van de jaarrekening vereist dat het bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen, en van baten en lasten. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen. De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Continuïteit

Deze jaarrekening is opgesteld uitgaande van de continuïteitsveronderstelling.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingsprijs onder afrek van door derden betaalde bijdragen. Afschrijvingen worden lineair berekend over de netto verkrijgingsprijs op basis van de economische levensduur. De gehanteerde afschrijvingstermijnen zien er als volgt uit:

	Afschrijvings-	
	duur	percentage
Gebouwen en terreinen		
Nieuwbouw	40 jaar	2,5
Verbouwingen	lineair over resterende levensduur verbouwde schoolgebouw	
Terreinen	0 jaar	0
Inventarissen		
Meubilair	5-15 jaar	6,67 - 20
Audiovisuele hulpmiddelen	4-8 jaar	12,5 - 25
Hard- en software	3-10 jaar	10 - 33,33
Kantoorinventaris	10 jaar	10
Muziekinstrumenten	5-25 jaar	4 - 20
Machines en installaties	5-15 jaar	6,67 - 20

Bij de investeringen geldt een activeringsgrens aan van € 450 per individueel actief.

Gebouwen en terreinen zijn onder te verdelen naar gebouwen en terreinen waarvoor LVO zowel juridische als economische eigenaar is respectievelijk alleen juridische eigenaar. Voor deze laatste is dan de betreffende gemeente de economische eigenaar. Wel heeft LVO voor alle gebouwen en terreinen die zij gebruikt een volledige onderhoudsverplichting.

Onderhoudsuitgaven worden slechts geactiveerd indien zij de gebruiksduur van het object verlengen. Ter zake van verwachte kosten van periodiek groot onderhoud aan gebouwen, installaties e.d. wordt een voorziening gevormd. Zie hiervoor de grondslag onder het hoofd Voorzieningen. Buiten gebruik gestelde activa worden gewaardeerd tegen boekwaarde of lagere opbrengstwaarde.

Bijzondere waardeverminderingen van vaste activa

Voor vaste activa wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er aanwijzingen zijn dat deze activa onderhevig zijn aan bijzondere waardeverminderingen. Als dergelijke indicaties aanwezig zijn, wordt de realiseerbare waarde van het actief geschat. De realiseerbare waarde is de hoogste van de bedrijfswaarde en de opbrengstwaarde.

Als het niet mogelijk is de realiseerbare waarde te schatten voor een individueel actief, wordt de realiseerbare waarde bepaald van de kasstroom genererende eenheid waartoe het actief behoort. Wanneer de boekwaarde van een actief (of een kasstroom genererende eenheid) hoger is dan de realiseerbare waarde, wordt een bijzonder waardeverminderingverlies verantwoord voor het verschil tussen de boekwaarde en de realiseerbare waarde.

Indien sprake is van een bijzonder waardeverminderingverlies van een kasstroom genererende eenheid, wordt het verlies allereerst toegerekend aan goodwill die is toegerekend aan de kasstroom genererende eenheid. Een eventueel restant verlies wordt toegerekend aan de andere activa van de eenheid naar rato van hun boekwaarden. Verder wordt op iedere balansdatum beoordeeld of er enige indicatie is dat een in eerdere jaren verantwoord bijzonder

waardeverminderingverlies is verminderd. Als een dergelijke indicatie aanwezig is, wordt de realiseerbare waarde van het betreffende actief (of kasstroom genererende eenheid) geschat. Terugneming van een eerder verantwoord bijzonder waardeverminderingverlies vindt alleen plaats als sprake is van een wijziging van de gehanteerde schattingen bij het bepalen van de realiseerbare waarde sinds de verantwoording van het laatste bijzonder waardeverminderingverlies.

In dat geval wordt de boekwaarde van het actief (of kasstroom genererende eenheid) opgehoogd tot de geschatte realiseerbare waarde, maar niet hoger dan de boekwaarde die bepaald zou zijn (na afschrijvingen) als in voorgaande jaren geen bijzonder waardeverminderingverlies voor het actief (of kasstroom genererende eenheid) zou zijn verantwoord.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden), als afgeleide financiële instrumenten (derivaten) verstaan.

Primaire financiële instrumenten

Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de behandeling per balanspost.

Afgeleide financiële instrumenten (derivaten)

De stichting maakt geen gebruik van afgeleide financiële instrumenten.

Financiële vaste activa

Financiële vaste activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindingsverliezen.

Vorderingen

Vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs basis van de effectieve rentemethode, verminderd met bijzondere waardervermindingsverliezen

Liquide middelen

Liquide middelen worden gewaardeerd tegen nominale waarde

Eigen vermogen

Onder het eigen vermogen worden de algemene reserves, de bestemmingsreserves en de bestemmingsfondsen gepresenteerd. De algemene reserve bestaat uit de reserves die ter vrije beschikking staan van het bestuur. Indien een beperkte bestedingsmogelijkheid door de organisatie is aangebracht dan is het aldus afzonderde deel van het eigen vermogen aangeduid als bestemmingsreserve. Indien de beperktere bestedingsmogelijkheid door derden is aangebracht dan wordt dit deel aangemerkt als bestemmingsfonds. Voorts wordt er indien van toepassing binnen het eigen vermogen een onderscheid gemaakt naar publieke en private middelen.

Vorzieningen

Een voorziening wordt in de balans opgenomen wanneer er sprake is van:

- een in rechte afdwingbare of feitelijke verplichting die het gevolg is van een gebeurtenis in het verleden;
- en waarvan een betrouwbare schatting kan worden gemaakt;
- en het waarschijnlijk is dat voor afwikkeling van die verplichting een uitstroom van middelen nodig is.

Indien (een deel van) de uitgaven die noodzakelijk zijn om een voorziening af te wikkelen waarschijnlijk geheel of gedeeltelijk door een derde worden vergoed bij afwikkeling van de voorziening, wordt de vergoeding als afzonderlijk actief gepresenteerd.

Vorzieningen worden gewaardeerd tegen de nominale waarde van de uitgaven die naar verwachting noodzakelijk zijn om de verplichtingen en verliezen af te wikkelen, hetzij tegen de contante waarde van de verwachte uitgaven.

De volgende voorzieningen zijn getroffen:

Personeel:	- Spaarverlof VO
	- Kosten arbeidsjubilea
	- WW-uitkeringen
	- Langdurig zieken
	- Leeftijdsbewust Personeelsbeleid (LPB)
	- Maatwerkafspraken
	- Generieke regeling
	- Kosten mobiliteit
Overige:	- Groot onderhoud

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Spaarverlof VO

De voorziening Spaarverlof VO wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen spaarverlof. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde tarieven per gespaard uur.

Arbeidsjubilea

De voorziening kosten arbeidsjubilea is gevormd ter dekking van toekomstige uitkeringen van 25- en 40-jarige arbeidsjubilea. De hoogte van de voorziening is bepaald op nominale basis van de toekomstige verplichtingen uit hoofde van jubileumuitkeringen voor de komende 10 jaren.

Conform het fiscaal toegestaan, ontvangt elke medewerker bij het 25- resp. 40-jarige ambtjubileum - zijnde het aantal dienstjaren als ambtenaar - een halve respectievelijk een hele maand brutoloon netto. Voor het 25- respectievelijk 40-jarige dienstjubileum - zijnde het aantal jaren in dienst van Stichting LVO- wordt een nominaal brutobedrag betaald van € 250 respectievelijk € 500.

Leeftijdsbewust Personeelsbeleid (LPB)

De voorziening LPB wordt gevormd ter egalisatie van kosten van toekomstige verplichtingen uit hoofde van het op te nemen Leeftijdsbewust Personeelsbeleid. De voorziening is mede gevormd aan de hand van de daarvoor in de CAO-VO vastgestelde uren.

WW-uitkeringen

De voorziening kosten WW-uitkeringen wordt gevormd ter dekking voor de toekomstige WW-verplichtingen die voor (eigen) rekening komen van Stichting LVO.

Langdurig zieken

De voorziening langdurig zieken wordt gevormd ter dekking van toekomstige doorbetalingsverplichtingen van medewerkers die ultimo het verslagjaar langdurig ziek zijn en waarvan er geen of slechts gedeeltelijk herstel wordt verwacht. De basis voor de voorziening is verwachte loonkosten in de eerste twee jaren van de arbeidsongeschiktheid voor zover deze na 31 december 2019 vallen, gebaseerd op 100% gedurende het eerste jaar en 70% gedurende het tweede jaar. De te betalen loonkosten na het tweede jaar zijn verzekerd en derhalve niet in de voorziening opgenomen.

Maatwerkafspraken

De voorziening voor maatwerkafspraken wordt gevormd voor medewerkers van 63 jaar en ouder waarmee de arbeidsovereenkomst wordt beëindigd op termijn en per datum van de vaststellingsovereenkomst met onbetaald (buitengewoon) verlof en keuzepensioen gaan. De werknemer wordt geacht voor de volledige omvang van het dienstverband ontslag te hebben genomen. Gedurende de periode van buitengewoon verlof zijn uitsluitend het werkgevers- en werknemersdeel van de pensioenpremie voor rekening van werkgever. De pensioenopbouw vindt plaats als ware werknemer steeds in actieve dienst werkzaam gebleven. Betreffende medewerkers zien af van WW-uitkering en bovenwettelijke WW-uitkering.

Generieke regeling

De voorziening generieke regeling wordt gevormd voor medewerkers van 58 jaar en ouder onder specifieke voorwaarden, in de gelegenheid om 50% minder te gaan werken tegen 70% van brutosalaris en 100% pensioenopbouw. Deelname aan deze regeling kan maximaal 3 jaar, maar uiterlijk tot het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd. Na drie jaar of bij het bereiken van de AOW-gerechtigde leeftijd treedt de medewerker volledig uit dienst en kan hij desgewenst gebruik maken van keuzepensioen. Deelname aan deze regeling is op vrijwillige basis.

Mobiliteit

De voorziening kosten mobiliteit is gevormd ter dekking van toekomstige kosten van stimulerende maatregelen om vrijwillige mobiliteit te bevorderen volgens het sociaal statuut.

Groot onderhoud

Tot 1-1-2019 was er sprake van voorziening groot onderhoud. De voorziening voor groot onderhoud was gevormd ter egalisatie van de kosten van onderhoud van gebouwen en installaties. De onderhoudsverplichting werd bepaald op basis van actuele Meerjarenonderhoudsplannen (MOP), waarin alle onderhouds- en vervangingsaspecten werden meegenomen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Overgangsregeling voorziening groot onderhoud

Stichting LVO maakt gebruik van de overgangsbepalingen "kosten van groot onderhoud" conform RJ-Uiting 2019-14, welke het mogelijk maakt om een overgang van 'kosten van groot onderhoud via een voorziening' naar 'kosten van groot onderhoud in de boekwaarde van het actief' in afwijking van hoofdstuk 140 'Stelselwijzigingen' te verwerken. Stichting LVO verwerkt een wijziging waarbij wordt overgegaan van methode b naar methode a van alinea 212.445. Verwerking vindt plaats conform methode 3 conform alinea 212.807, hetgeen een retrospectieve verwerkingswijze inhoudt vanaf het huidige boekjaar (2019) in afwijking van alinea 208 hoofdstuk 140 Stelselwijzigingen. Dit betekent dat de onderhoudsvoorziening aan het begin van het boekjaar waarin de stelselwijziging plaatsvindt (2019) vrijvalt ten gunste van het eigen vermogen. Vanaf het huidige boekjaar (methode 3) wordt het verrichte groot onderhoud, dat aan de criteria voldoet van RJ 212.201, in de boekwaarde van het actief verwerkt en wordt de componentenbenadering toegepast. De componentenbenadering hoeft bij methode 3 niet met terugwerkende kracht toegepast te worden voor reeds vóór de stelselwijziging verwerkte activa.

Kortlopende schulden

Opgenomen schulden worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

Rijksbijdragen

De ontvangen (normatieve) rijksbijdrage en de niet-geoormerkte OCW-subsidies (vrij besteedbare doelsubsidies zonder verrekeningsclausule) worden in het jaar waarop de toekenningen betrekking hebben volledig verwerkt als bate in de staat van baten en lasten.

Geoormerkte OCW-subsidies met een vrij besteedbaar overschot (doelsubsidies waarbij het overschot geen verrekeningsclausule heeft) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord naar rato van de voortgang van de gesubsidieerde activiteiten. Het deel van de subsidies waar nog geen activiteiten voor zijn verricht per balansdatum worden verantwoord onder de overlopende passiva.

Geoormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van baten en lasten verantwoord in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn nog niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige exploitatiesubsidies

Overige exploitatiesubsidies worden ten gunste van de staat van baten en lasten gebracht in het jaar ten laste waarvan de gesubsidieerde lasten komen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Personeelsbeloningen/pensioenen

Stichting LVO heeft voor haar werknemers een toegezegd-pensioenregeling

Hiervoor in aanmerking komende werknemers hebben op de pensioengerechtigde leeftijd recht op een pensioen dat is gebaseerd op het gemiddeld verdiende loon berekend over de jaren dat de werknemer pensioen heeft opgebouwd bij Stichting LVO.

De verplichtingen welke voortvloeien uit deze rechten van haar personeel, zijn ondergebracht bij het bedrijfstakpensioenfonds ABP.

De pensioenrechten worden jaarlijks geïndexeerd, indien en voor zover de dekkingsgraad van het pensioenfonds (het vermogen van het pensioenfonds gedeeld door haar financiële verplichtingen) dit toelaat.

Naar de stand van ultimo december 2019 is de dekkingsgraad van het pensioenfonds 97,8% (bron; website www.abp.nl, d.d. 05-03-2020).

De beleidsdekkingsgraad bedraagt in 2019 95,4%. Stichting LVO heeft geen verplichtingen tot het voldoen van aanvullende bijdragen in geval van een tekort bij het pensioenfonds, anders dan het effect van hogere toekomstige premies. Stichting LVO heeft daarom alleen de verschuldigde premie tot en met het einde van het boekjaar in de jaarrekening verantwoord.

Leasing

De stichting kan financiële en operationele leasecontracten afsluiten. Een leaseovereenkomst waarbij de voor- en nadelen verbonden aan het eigendom van het leaseobject geheel of nagenoeg geheel door de lessee worden gedragen, wordt aangemerkt als een financiële lease.

Alle andere leaseovereenkomsten classificeren als operationele leases. Bij de leaseclassificatie is de economische realiteit van de transactie bepalend en niet zozeer de juridische vorm

Financiële leases

De stichting is geen financiële leasecontracten aangegaan

Operationele leases

Leasebetalingen inzake de operationele lease worden lineair over de leaseperiode ten laste van de winst-en-verliesrekening gebracht.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is opgesteld op basis van de indirecte methode. Eventuele kasstromen in buitenlandse valuta's zijn herleid naar euro's met gebruikmaking van de werkelijk betaalde omrekenkoersen.

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

1.2 Materiële vaste activa

	1.2.1	1.2.2	1.2.4	
	Gebouwen en terreinen	Inventaris en apparatuur	In uitvoering en vooruitbetalingen	TOTAAL
	EUR	EUR	EUR	EUR
Aanschafprijs 1 januari 2019	80.403.216	49.335.674	1.146.702	130.885.591
Cumulatieve afschrijvingen 1 januari 2019	26.717.159	36.190.391	-	62.907.550
Boekwaarde 1 januari 2019	53.686.057	13.145.282	1.146.702	67.978.041
Investeringen 2019	5.098.971	2.338.591	508.387	7.945.949
Desinvesteringen 2019- aanschafprijs	1.372-	101.301-	1.079.260-	1.181.932-
Desinvesteringen 2019- afschrijvingen	1.372	101.301	-	102.672
Afschrijvingen 2019	2.848.378-	3.493.308-	-	6.341.686-
Aanschafprijs 31 december 2019	85.500.815	51.572.964	575.829	137.649.609
Cumulatieve afschrijvingen 31 december 2019	29.564.166	39.582.398	-	69.146.564
Boekwaarde 31 december 2019	55.936.650	11.990.566	575.829	68.503.045

LVO is juridische eigenaar van gebouwen en terreinen. De gemeentes waarin de gebouwen gelokaliseerd zijn, zijn de economische eigenaren. De investeringen in de gebouwen zijn veelal grotendeels gefinancierd door de gemeentes. De in de balans opgenomen verkrijgingsprijs betreft dus alleen de bijdrage van LVO in de totale investeringen.

De doorgedecentraliseerde gebouwen van het Raayland College vormen een uitzondering.

Hiervan is LVO zowel juridische als economische eigenaar. De boekwaarde ultimo jaar bedraagt € 10,3 miljoen; de WOZ-waarde bedraagt € 19,2 miljoen.

Investeringen in gebouwen hebben onder ander betrekking op verbouwing Emmacollege Weggebekker te Heerlen 2,6 miljoen, op diverse locaties activeerbaar onderhoud 2 miljoen en interne verbouwingen voor 0,4 miljoen.

Investeringen in inventaris hebben onder ander betrekking op ICT 1,7 miljoen en leerlingmeubilair en machines 0,6 miljoen.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

1.3 Financiële vaste activa

	1.3.7 Overig EUR	
Boekwaarde 1 januari 2019	8.963.119	
Investerings/Verstrekingen	-	
Desinvesteringen/Aflossingen	2.762.560-	
Boekwaarde 31 december 2019	<u>6.200.559</u>	
toel. 1.3.7 Dit betreft:	2019	2018
	EUR	EUR
Gemeenten inzake investeringsbijdragen gebouwen	5.540.559	5.658.367
Gemeente Brunssum inzake Bibliotheek Rombuts College	660.000	660.000
Vordering UWCM	-	392.209
Vordering UWV (Compensatie transitievergoeding bij ontslag na ziekte)	-	2.252.543
	<u>6.200.559</u>	<u>8.963.119</u>

Gemeenten

Als gevolg van de waarderingsgrondslag van de 'Gebouwen en terreinen' betreft dit langlopende vorderingen op de gemeenten. Tegenover deze vorderingen staan de langlopende schulden die zijn afgesloten voor de (mede)financiering van de betreffende gebouwen. De van de gemeentes ontvangen jaarlijkse huisvestingsvergoedingen worden gedeeltelijk gebruikt ter financiering van de periodieke aflossingen. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

UWCM

Vanaf 2010 wordt de opleiding voor internationale leerlingen niet langer verstrekt door Stichting LVO doch door het United World College Maastricht (UWCM). Loonkosten en subsidieontvangsten ter zake het voortgezet onderwijs worden echter structureel betaald door respectievelijk ontvangen bij Stichting LVO. Aangezien de loonkosten hoger uitvallen dan de subsidieontvangsten resulteert een vordering in rekening courant ultimo jaar. Afloop op deze vordering geschiedt doordat hogere subsidiebaten worden verkregen als gevolg van een stijgende leerlingaantal, terwijl de loonkosten nagenoeg ongewijzigd blijven. Over deze vordering wordt geen rente ontvangen.

UWV Compensatie transitievergoeding bij ontslag na ziekte

Onder deze post is de vordering op UWV opgenomen betreffende compensatie transitievergoeding bij ontslag na ziekte. Deze vordering heeft betrekking op de periode 1 juli 2015 t/m 31 december 2018. Declaratie bij UWV kan pas vanaf 1 april 2020 ingediend worden.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

1.5 Vorderingen

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
1.5.1 Debiteuren		1.161.234		1.615.781
1.5.2 Ministerie OCW		79.495		460.208
1.5.6 Overige overheden		1.290.656		657.097
1.5.7 Totaal overige vorderingen		3.897.973		1.062.641
1.5.8 - Vooruitbetaalde kosten	4.275.657		3.961.335	
- Overige	76.066		85.373	
Totaal overlopende activa		4.351.723		4.046.709
1.5.9 Voorzieningen wegens oninbaarheid		68.049		81.539
		<u>10.713.033</u>		<u>7.760.897</u>

toel. 1.5.2 In het kalenderjaar 2019 is een vordering Ministerie OCW inzake 27VG lumpsom betreffende herprofileerders opgenomen. Deze vordering is in februari 2020 reeds ontvangen.

toel. 1.5.7 Onder deze post is de vordering op UWV opgenomen betreffende compensatie transitievergoeding bij ontslag na ziekte. Deze vordering heeft betrekking op de periode 1 juli 2015 t/m 31 december 2019 en bedraagt € 3,6 miljoen.

Er zijn geen vorderingen opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

toel. 1.5.9 Het verloop van de voorzieningen wegens oninbaarheid is als volgt:

	2019	2018
	EUR	EUR
Stand per 1 januari	81.539	78.774
Onttrekking	52.518-	55.771-
Dotatie	39.029	58.535
Stand per 31 december	<u>68.049</u>	<u>81.539</u>

1.7 Liquide middelen

	2019	2018
	EUR	EUR
1.7.1 Kasmiddelen	40.902	36.287
1.7.2 Tegoeden op bank- en girorekeningen	43.856.659	3.276.705
1.7.3 Deposito's/spaarrekeningen	4.519.256	41.637.527
1.7.4 Kruisposten	(0)	0-
	<u>48.416.817</u>	<u>44.950.518</u>

Deze middelen staan ter vrije beschikking van de stichting.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

2.1 Eigen vermogen

	Stand per 1 januari 2019	Overige mutaties	Resultaatbestemming 2019 EUR	Stand per 31 december 2019 EUR
2.1.1 Algemene reserve	14.342.131	36.109.015	1.429.701	51.880.847
2.1.2a Bestemmingsreserve (publiek)	2.127.581	887.067-	1.240.514-	-
2.1.2c Bestemmingsreserve (publiek)	1.449.055	1.192.472-	256.583-	-
2.1.2d Bestemmingsreserve (publiek)	7.472.089	7.235.243-	236.846-	-
2.1.2e Bestemmingsreserve (publiek)	9.446.585	7.521.863-	1.924.722-	-
2.1.2f Bestemmingsreserve (publiek)	5.679.180	5.601.648-	77.532-	-
2.1.2g Bestemmingsreserve (publiek)	800.000	800.000-	-	-
2.1.2j Bestemmingsreserve (publiek)	435.000	333.032	768.032-	-
2.1.2k Bestemmingsreserve (publiek)	1.334.550	551.497-	783.053-	-
2.1.2l Bestemmingsreserve (publiek)	400.000	400.000-	-	-
2.1.2m Bestemmingsreserve (publiek)	1.474.284	826.104-	648.180-	-
2.1.2n Bestemmingsreserve (publiek)	1.303.768	1.124.696-	179.071-	-
2.1.5 Bestemmingsfonds (privaat)	406.517	-	67.499-	339.018
	46.670.740	10.301.457	4.752.332-	52.219.865

Door het college van bestuur is besloten om de bestemmingsreserves ultimo 2019 toe te voegen aan de algemene reserve. Voor de komende jaren zal er in voorkomende gevallen een nieuw reservebeleid worden geformuleerd.

- toel 2.1.2a Deze reserve heeft betrekking op lopende (vernieuwings)projecten waarvan nog een deel van de uitgaven in de toekomst gemaakt zullen worden. De projecten die onderhanden zijn hebben onder andere betrekking op elektronische leeromgeving, science lyceum, begaaftheids profielscholen en ontwikkeling onderwijs HAVO / VWO.
- toel 2.1.2c Deze reserve betreft het saldo resultaten 2013 van de scholen die zal worden gebruikt voor hun individuele doelen.
- toel 2.1.2d Deze reserve is bestemd voor de uitvoering van het programma Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs. Binnen dit project ligt de focus op leren, ontwikkelen en innoveren.
- toel 2.1.2e Dit betreft de kwantificering van geïdentificeerde risico's uit hoofde van het risicomanagement dat in 2015 is uitgevoerd.
- toel 2.1.2f Deze reserve betreft specifieke aanpassingen die zijn benoemd voor afzonderlijke gebouwen.
- toel 2.1.2g Deze reserve is gevormd ter dekking van mogelijke aanspraken die gemeenten kunnen maken voor de overdracht van gebouwen in geval van afstoting.
- toel 2.1.2j De verwachte ontwikkeling van het leerlingenaantal zal leiden tot een heroriëntatie van het onderwijsaanbod op de diverse locaties in de regio Parkstad van de Stichting LVO. Deze bestemmingsreserve is gebruikt om vorm te geven aan de genoemde heroriëntatie en de daarvoor noodzakelijk door te voeren transities en samenhangende materiële kosten.
- toel 2.1.2k Deze reserve betreft bijzonder budget VMBO Maastricht
- toel 2.1.2l Deze reserve betreft het saldo resultaten 2017 van de scholen die zal worden gebruikt voor hun individuele doelen.
- toel 2.1.2m Deze reserve betreft risicomanagement verplaatsingskandidaten
- toel 2.1.2n Deze reserve betreft het saldo resultaten 2016 van de scholen die zal worden gebruikt voor hun individuele doelen.
- toel 2.1.5 Per 1 augustus 2007 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Raayland College Eigen Middelen overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 722.660) is bedongen dat LVO deze gelden als een geoordeelde reserve ten behoeve van het Raayland College in de balans moet opnemen. Ultimo 2019 bedraagt het saldo € 271.904
- Per 1 augustus 2008 heeft LVO de activiteiten van de Stichting Schoolfonds Bouwens van der Boijecollege overgenomen. Hierbij zijn alle activa en passiva overgenomen. Ten aanzien van het eigen vermogen (€ 423.483) is bedongen dat LVO dit alleen mag inzetten voor onderwijsactiviteiten van het Bouwens van der Boije College. Ultimo 2019 bedraagt het saldo € 67.114

Voorstel bestemming van het resultaat

Het resultaat over 2019 bedraagt:

4.752.332- negatief

Het resultaat is als volgt verwerkt in de balans:

- Verrekening aan de algemene reserve	1.429.701
- Mutatie bestemmingsreserve ten behoeve van gemeenschappelijke projecten.	1.240.514-
- Onttrekking bestemmingsreserve individuele doelen van de clusters/scholen	256.583-
- Mutatie bestemmingsreserve programma Investeren in Ontwikkeling van Onderwijs	236.846-
- Mutatie bestemmingsreserve kwantificering van risico's	1.924.722-
- Onttrekking bestemmingsreserve achterstallig onderhoud voor afzonderlijke gebouwen	77.532-
- Mutatie bestemmingsreserve Transitie cluster parkstad	768.032-
- Mutatie bestemmingsreserve Bijzonder budget VMBO Maastricht	783.053-
- Mutatie bestemmingsreserve risicomanagement verplaatsingskandidaten	648.180-
- Mutatie bestemmingsreserve positief resultaat 2016 cluster Weert	179.071-
- Onttrekking aan bestemmingsreserve (private gelden)	67.499-

4.752.332-

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

2.2 Voorzieningen

	2.2.1 Personeels- voorzieningen EUR	2.2.3 Overige voorzieningen EUR	TOTAAL EUR
Stand per 1 januari 2019	14.028.115	10.301.457	24.329.572
Dotaties	10.117.254	-	10.117.254
Onttrekkingen	5.173.413-	-	5.173.413-
Overige mutaties *	-	10.301.457-	10.301.457-
Stand per 31 december 2019	18.971.955	-	18.971.955
Kortlopende deel <1 jaar	6.255.000	-	6.255.000
Langlopende deel >1 jaar	12.716.955	-	12.716.955
	18.971.955	-	18.971.955

toel 2.2.1 De personeelsvoorzieningen bestaan uit:

	Ultimo 2019 EUR	Kortlopend EUR
- ADV spaarverlof	1.095.070	148.000
- Kosten arbeidsjubilea	2.777.023	259.000
- Kosten Mobiliteit	3.536.561	1.000.000
- Gespaard verlof LPB (50uur)	5.081.731	500.000
- Kosten WW-uitkeringen	2.731.912	1.530.000
- Kosten langdurig zieken	1.957.736	1.658.000
- Maatwerkafspraken	432.699	330.000
- Generieke regeling	1.359.223	830.000
	18.971.955	6.255.000

toel 2.2.3 * Onder deze post is voor de voorziening groot onderhoud overgangsregeling toegepast, het saldo is per 1-1-2019 toegevoegd aan vermogen.

2.3 Langlopende schulden

	2.3.3 Krediet- instellingen EUR	2.3.4 Overige	TOTAAL
Stand per 1 januari 2019	6.166.933	14.125.814	20.292.747
Aangegane leningen 2019	-	76.849	76.849
Aflossingen 2019	84.898-	-	84.898-
Mutatie kortlopend deel leningen	4.653-	-	4.653-
Stand per 31 december 2019	6.077.382	14.202.663	20.280.045
Looptijd: > 1 jaar, <= 5 jaar	410.045		
Looptijd: > 5 jaar	5.667.337		
Rentevoet (gemiddeld)	5,43%	(Geldt t/m het jaar 2028)	

toel 2.3.4 Onder deze post is vooruitontvangen subsidie OCW dat > 1 jaar wordt ingezet opgenomen. Het betreft Prestatiebox voor € 12,5 miljoen en Nieuwkomers VO voor € 1,7 miljoen.

**STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS:
JAARVERANTWOORDING 2019**

2.4 Kortlopende schulden

	2019		2018	
	EUR	EUR	EUR	EUR
2.4.1 Kredietinstellingen		89.551		84.898
2.4.3 Crediteuren		3.181.007		3.632.767
2.4.4 OCW/LNV		-		0-
Loonheffing	5.775.965		6.000.891	
Omzetbelasting	125.615		96.787	
Premies sociale verzekeringen	2.025.400		1.986.822	
2.4.7 Belastingen en premies sociale verzekeringen		7.926.980		8.084.500
2.4.8 Schulden terzake van pensioenen		2.454.709		2.324.961
2.4.9 Overige kortlopende schulden		3.725.286		3.662.621
Vakantiegeld- en dagen	8.538.485		8.781.807	
Vooruitontvangen subsidies OCW geoormerkt	1.947.173		542.674	
Vooruitontvangen subsidies OCW niet-geoormerkt	9.156.228		6.020.464	
Vooruitontvangen ouderbijdragen	1.813.449		1.606.187	
Overige	3.528.719		3.618.638	
2.4.10 Overlopende passiva		24.984.054		20.569.770
		<u>42.361.587</u>		<u>38.359.517</u>

Er zijn geen schulden opgenomen met een looptijd langer dan een jaar.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

G1. Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschrijving	Toewijzing		Ontvangen t/m verslagjaar	De prestatie is ultimo verslagjaar conform de subsidiebeschikking uitgevoerd/afgerond	nog af te ronden
	Kennmerk	Bedrag			
Lerenbeurs			EUR 488.118	X	
Lerenbeurs	Diversen	2018/19	488.118		X
Lents-zomerschool	Diversen	2019/20	446.044		X
Lents-zomerschool *	702197-1	2015	13.000		X
Lents-zomerschool	LENZO17158/1185776	2017	56.000		X
Lents-zomerschool	LENZO19184	2019	20.250		
Lents-zomerschool	LENZO19181	2019	22.500		
Lents-zomerschool	LENZO19195	2019	22.500		
Lents-zomerschool	LENZO19101	2019	15.750		
Lents-zomerschool	LENZO19093	2019	13.050		
Zij-instroom	550497-1	2013	20.000		X
Zij-instroom	645538-1	2014	20.000		X
Zij-instroom	646479-1	2014	40.000		
Zij-instroom	646508-1	2014	20.000		
Zij-instroom	888806-01	2018	20.000		
Zij-instroom	931967-01	2018	20.000		X
Zij-instroom	1000222-01	2019	20.000		X
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	Diversen	2018	942.883		X
Aanvullende bekostiging technisch VMBO	Diversen	2019	1.843.076		X
Doorstrooprogramma po-vo	DPOVO18116	2018	115.000		X
Kansrijkheid in het onderwijs	GKO19013	2019	70.000		X
LerenOntwikkelfOnds	LOF16-0363-1198	2017	66.672		X
			4.364.843		
			4.294.843		

* Het niet besteed bedrag ultimo 2018 is € 18.873, omgevraagd voor 112 deelnemers, beschikbaar gerealiseerd 73 deelnemers.

Behorende bij onze verklaring van de jaarverantwoording 2019

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Jaarverantwoording 2019

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

G2. Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule (Regeling ROS art. 13, lid 2 sub b)

G2.A. Aflopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Totale kosten EUR	Te verrekenen ultimo verslagjaar EUR
	Kennmerk	Datum			
			-	-	-

G2.B. Doorlopend ultimo verslagjaar

Omschrijving	Toewijzing		saldo 1-1-2018 EUR	Ontvangen t/m verslagjaar EUR	Lasten in verslagjaar EUR	Totale lasten 31-12-2018 EUR	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar EUR
	Kennmerk	Datum					
Versterking samenwerking lerarenopleiding en scholen *	LERO_V_020	2013-2016	52.802	520.000	16.882	494.080	35.920
	LERO_V_021	2013-2016	34.913	520.000	16.882	501.969	18.081
			87.715	1.040.000	33.763	986.049	53.951

* Conform ingediende eindrapportage en de brief van Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen "Terugkoppeling eindverslag Lero V-020" kenmerk 1324846

** Conform ingediende eindrapportage en de brief van Dienst Uitvoering Subsidies aan Instellingen "Terugkoppeling eindverslag Lero V-021" kenmerk 1324849

Behorende bij onze verklaring d

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

jaarverantwoording 2019

Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Claims

Er zijn geen claims tegen LVO ingediend, die een nadelige invloed van betekenis zullen hebben op de financiële positie van de stichting.

Vordering OCW

Tegen de achtergrond van het in 2009 verschenen rapport van de Commissie Vermogensbeheer Onderwijsinstellingen (Commissie Don) en de aangekondigde bezuinigingen in de bekostiging van het onderwijs beraadde het college van bestuur zich over risico's en toekomstige ontwikkelingen. In dit licht is besloten om de 'fictieve' vordering op het ministerie van OCW niet langer in de balans op te nemen, maar te vermelden als 'niet uit de balans blijvende vordering'.

De vordering ultimo 2019 zou € 12,5 miljoen hebben bedragen (ultimo 2018: € 12,7 miljoen).

Meerjarige financiële verplichtingen

Algemeen

Het contract terzake de levering van leermiddelen, inclusief eventuele handling, is in 2018 opnieuw aanbesteed voor 4 jaar en gegund aan de Iddink Group. De contractwaarde per jaar fluctueert maar is over 2019 € 4 miljoen.

Begin 2013 zijn licentieovereenkomsten aangegaan voor ERP P en F met een contractduur voor onbepaalde tijd, de minimumtermijn van 5 kalenderjaren is verlopen in 2018. De contractwaarde bedraagt jaarlijks circa € 0,22 miljoen. Maart 2009 is een contract afgesloten voor repro (kopieën en prints) met een initiële looptijd tot eind 2018.

De in het contract opgenomen verlengingsoptie is geëffectueerd waardoor de looptijd met 5 jaar is verlengd.

De contractwaarde bedraagt jaarlijks gemiddeld € 1 miljoen.

In voorgaande jaren zijn, via Europese aanbestedingstrajecten tot stand gekomen, doorlopende jaarcontracten afgesloten voor schoonmaak en verbruikstarieven gas/energie voor alle scholen.

De betreffende contracten kunnen met inachtneming van een opzegtermijn van enkele maanden worden beëindigd. De jaarverplichting bedraagt respectievelijk circa € 3 miljoen en € 2,5 miljoen.

Inzake afvalverwerking, mobiele telefonie en AV-middelen zijn eveneens via Europese aanbestedingstrajecten contracten afgesloten. Het contract afvalverwerking is in 2018 opnieuw Europees aanbesteed. De jaarverplichting is € 0,25 miljoen.

Het contract mobiele telefonie liep tot medio 2018, maar is conform contractbepaling nog met 2 jaar verlengd tot augustus 2020. De jaarverplichting is 0,1 miljoen.

De contracten AV-middelen (3 leveranciers) zijn raamovereenkomsten met een initiële looptijd t/m 2018, maar zijn conform contractbepalingen verlengd tot medio 2020. Er is geen afnameverplichting.

Voor ICT-werkplekken (desktops) is in 2019 via een DAS (Dynamisch Aankoop Systeem) een opdracht verstrekt van € 0,55 miljoen. De ICT-werkplekken (desktops én laptops) zullen in 2020 wederom via een DAS worden aanbesteed.

Voor ICT-beheer is in 2018 middels een Europese aanbesteding een contract gesloten met een initiële looptijd van 5 jaar.

De totale contractwaarde over de looptijd is 1,7 miljoen.

Voor externe connectiviteit is een contract afgesloten met Ziggo. Dit liep af per 31-12-2019, maar wordt maandelijks verlengd totdat het resultaat van de SIVON-aanbesteding geïmplementeerd is.

Inzake regulier en preventief onderhoud zijn er per cluster diverse contracten afgesloten na een meervoudig onderhandse aanbesteding met een looptijd tot einde 2020 en een verlengingsoptie van 2x 1 jaar. De contractwaarde wordt bepaald door de MOP-werkzaamheden. Scholen sluiten afzonderlijk veelal doorlopende jaarcontracten af (b.v. huur van sportzalen etc.).

De hiermee gemoede bedragen zijn relatief gering.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

Bouw-/groot onderhoudsprojecten

Middels een Meervoudig Onderhandse Aanbesteding is een **nieuw-/verbouwtraject van SG Stella Maris Meerssen** aanbesteed. Voor de realisatie hiervan heeft Stichting LVO, als door de gemeente aangewezen bouwheer, een Design- & Build overeenkomst gesloten met Smeets Bouw voor € 5.700.000,- incl. BTW hiervan is per ultimo 2019 € 4.400.00 gerealiseerd

Middels een Meervoudig Onderhandse Aanbesteding is een **verbouwingstraject van SG Phillips van Horne** aanbesteed. Voor de realisatie hiervan heeft Stichting LVO een overeenkomst gesloten met Van Heur in Kelpen voor € 0,4 miljoen.

Stichting LVO realiseert in samenwerking met de gemeente Heerlen het (ver)nieuwbouwproject van het **St. Janscollege te Hoensbroek**. De Europese aanbesteding van de bouw vindt medio 2020 plaats, realisatie staat gepland vanaf het laatste kwartaal 2020. Ten behoeve van de voorbereidende werkzaamheden voor het VO (voortontwerp) DO (definitief ontwerp) en het TO (technisch ontwerp) en ondersteuning tijdens de realisatie en nazorgfase zijn middels aanbestedingen een architect, een installatiedeskundige, een constructeur en een adviseur bouw fysica en brandveiligheid geselecteerd. De hiermee gepaard gaande resterende verplichtingen bedragen € 524.000

Huur kantoorruimte

Het door de centrale organisatie afgesloten huurcontract voor kantoorruimte te Sittard is medio 2016 verlengd met een periode van 5 jaar (tot en met 30 juni 2022). De jaarlijkse huurlast bedraagt circa € 210K.

United World College Maastricht

De leden van de Coöperatieve Vereniging United World College Maastricht (de Coöperatie), waaronder Stichting LVO, zijn overeengekomen dat resultaten van de Coöperatie ten laste/gunste van de ledenrekeningen mogen worden gebracht.

LVO verwerkt deze verrekening van positieve/negatieve resultaten niet in haar jaarrekening.

Overzicht verbonden partijen

Naam	Juridische vorm	Statutaire Zetel	Code activiteiten
Stichting Steunfonds scholengemeenschap Don Bosco	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Steunfonds Albert Schweitzer Scholengemeenschap	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Steunfonds St. Anna	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Boekenfonds Sint-Janscollege	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Dendron College Eigen Middelen	Stichting	Horst	4 - Overig
Stichting Boekenfonds Emmacollege	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Steunfonds Bonnefanten College	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Parkstad e.o VO-31.06	Stichting	Heerlen	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Maastricht e.o VO-31.05	Stichting	Maastricht	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband Passend Onderwijs VO Westelijke Mijnstreek VO-31.04	Stichting	Sittard-Geleen	4 - Overig
Stichting Samenwerkingsverband VO Weert, Nederweert en Cranendonck	Stichting	Weert	4 - Overig
Stichting Beheer Centrale Dienst Samenwerkingsverband VO-SVO Noord-Limburg	Stichting	Venlo	4 - Overig
Vereniging United World College Maastricht in coöperatief verband (U.A.)	Vereniging	Maastricht	4 - Overig

Gebeurtenissen na balansdatum

De uitbraak van het coronavirus heeft op de hele wereld een flinke impact, zo ook op het onderwijs. Het schoolexamen 2020 wordt op aangepaste wijze afgenomen en het centraal examen gaat niet door.

Het onderwijs op Stichting Limburg Voortgezet Onderwijs wordt sinds 16 maart 2020 op afstand gegeven, wat van zowel leerlingen als collega's flinke aanpassingen vereist.

Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs verwacht dat de financiële gevolgen overzichtelijk zijn.

De rijksoverheid continueert de bekostiging waardoor de salarissen aan medewerkers en vaste lasten kunnen worden betaald.

Op een aantal gebieden wordt nog discussie gevoerd, zoals schoolreizen, excursies en aanpassing van het schoonmaakwerk.

De impact van het coronavirus op de totale financiële positie beïnvloedt de continuïteit van de organisatie voornamelijk niet.

Financiële instrumenten

Algemeen

De stichting maakt in de normale bedrijfsuitoefening gebruik van uiteenlopende financiële instrumenten die de stichting blootstelt aan rente-, kasstroom-, krediet- en liquiditeitsrisico. Om deze risico's te beheersen heeft de stichting een beleid inclusief een stelsel van limieten en procedures opgesteld om de risico's van onvoorspelbare ongunstige ontwikkelingen op de financiële markten en daarmee de financiële prestaties van de stichting te beperken.

Kredietrisico

De stichting loopt kredietrisico over leningen en vorderingen opgenomen onder financiële vaste activa, overige vorderingen en liquide middelen. Het kredietrisico dat de onderwijsorganisatie loopt concentreert zich voornamelijk op de uitgegeven lening aan UWCM, debiteuren en overige vorderingen

Renterisico en kasstroomrisico

De stichting loopt renterisico over de reedsdragende schulden. Voor de vast rentende leningen bestaat een reële waarde risico. De stichting gebruikt geen afgeleide instrumenten om het renterisico af te dekken.

Liquiditeitsrisico

De stichting bewaakt de liquiditeitspositie door middel van opvolgende liquiditeitsbegrotingen. Het bestuur ziet erop toe dat voor de stichting steeds voldoende liquiditeiten beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen en dat tevens voldoende financiële ruimte onder de beschikbare faciliteiten beschikbaar is.

Reële waarde

De reële waarde van in de balans opgenomen financiële instrumenten verantwoord onder kasmiddelen, kortlopende vorderingen en kortlopende schulden benadert de boekwaarde daarvan.

A.1.5 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten

3.1 Rijksbijdragen

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
3.1.1 Rijksbijdrage OCW	203.586.514	194.155.815	207.327.528
Geoomerkte OCW subsidies	1.288.536		792.052
Niet-geoomerkte OCW subsidies	8.619.739		5.243.122
3.1.2 Overige subsidies OCW	9.908.275	10.396.625	6.035.174
3.1.4 Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	2.428.636	2.099.301	1.700.531
	215.923.425	206.651.741	215.063.233

toel 3.1.1 Van de gerealiseerde Rijksbijdrage OCW heeft € 4,4 miljoen betrekking op de Maatwerkbekostiging EOA.

3.2 Overige overheidsbijdragen en -subsidies

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
3.2.1 Gemeentelijke bijdragen en subsidies - overige	1.611.998	1.423.061	2.632.881
3.2.2 Overige overheidsbijdragen	43.610	48.750	67.176
	1.655.609	1.471.811	2.700.057

3.5 Overige baten

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
3.5.1 Verhuur onroerende zaken	264.742	203.667	263.113
3.5.2 Detachering personeel	1.628.389	901.778	1.489.000
3.5.4 Sponsoring	4.873	1.500	14.190
3.5.5 Ouderbijdragen	4.513.044	4.310.400	4.255.210
3.5.6 Opbrengst materialen/leermiddelen	1.249.875	1.107.210	1.438.792
3.5.6 Diverse personele opbrengsten	2.815.066	2.189.177	3.870.877
3.5.6 Omzet kantine-afdelingen	49.726	61.800	55.074
3.5.6 Overige	-	-	-
	10.525.716	8.775.532	11.386.254

4.1 Personeelslasten

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
Brutolonen en salarissen	127.280.087	126.777.932	132.248.933
Sociale lasten	17.069.912	17.002.566	17.465.992
Pensioenpremies	20.949.670	20.867.018	20.419.186
4.1.1 Lonen en salarissen	165.299.668	164.647.516	170.134.111
Mutaties personele voorzieningen	10.117.254	3.382.681	6.879.592
Personeel niet in loondienst	7.356.521	4.833.288	5.508.652
Overig	14.463.441	15.818.574	14.678.400
4.1.2 Overige personele lasten	31.937.216	24.034.543	27.066.645
4.1.3 Af: Uitkeringen	1.505.757-	1.119.300-	1.960.508-
	195.731.128	187.562.759	195.240.248

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

toel 4.1.1 De gemiddelde personele bezetting kan als volgt weergegeven:

	2019 FTE	2018 FTE
Directie	117	123
Onderwijzend personeel	1.644	1.738
Onderwijs ondersteunend personeel	471	479
	2.232	2.340
Waarvan vervangers	157	152
Bezetting exclusief vervangers	2.075	2.187

4.2 Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
4.2.2 Materiële vaste activa	6.341.686	7.169.320	7.376.645
Bijzondere waardevermindering materiële vaste activa		-	8.232.351
	6.341.686	7.169.320	15.608.995

4.3 Huisvestingslasten

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
4.3.1 Huur	1.700.543	1.761.871	1.655.151
4.3.2 Verzekeringen	37.361	28.000	35.996
4.3.3 Onderhoud	2.061.197	1.978.892	2.379.340
4.3.4 Energie en water	2.586.561	2.647.100	2.531.854
4.3.5 Schoonmaakkosten	3.579.430	3.636.483	3.651.678
4.3.6 Heffingen	224.059	227.300	212.111
4.3.7 Dotatie onderhoudsvoorziening	-	-	1.487.371
4.3.7 Vrijval onderhoudsvoorziening Rombouts College			176.377-
4.3.7 Vrijval onderhoudsvoorziening Grotius College			395.528-
4.3.8 Overige	480.767	208.700	840.917
	10.669.918	10.488.346	12.222.512

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

4.4 Overige lasten

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
4.4.1 Administratie- en beheerslasten	5.224.449	5.647.680	5.099.777
4.4.2 Inventaris, apparatuur en leermiddelen	7.639.132	7.668.935	7.724.458
4.4.4.1 Activiteiten, e.d. leerlingen	4.517.868	4.206.000	4.275.056
4.4.4.2 Overige	2.259.252	2.527.848	2.513.419
Totaal	19.640.701	20.050.463	19.612.709

In de begroting 2019 was een totaalbedrag ad € 1 miljoen gereserveerd voor schooloverstijgende (onderwijsvernieuwend) projecten. De looptijd van deze projecten kan over de jaargrens heenlopen. Ter zake deze projecten, inclusief die welke overliepen uit het verleden, is in totaal circa € 1,2 miljoen uitgegeven in 2019. Deze uitgaven zijn toegerekend aan de betreffende kostensoorten terwijl in de begroting één bedrag is opgenomen bij de 'Overige lasten'.

De gerealiseerde kosten zijn als volgt verdeeld in de jaarrekening:

- 4.1 Personele lasten	1.103.575
- 4.2 Afschrijvingslasten	117.289
- 4.4 Overige lasten	19.650
	<u>1.240.514</u>

5 Financiële baten en lasten

	2019 EUR	Begroot 2019 EUR	2018 EUR
5.1 Rentebaten	6.899	700	115.484
5.5 Rentelasten - langlopende leningen	337.436-	337.410-	341.894-
5.5 Rentelasten - overige	143.112-	39.950-	47.348-
Totaal	473.649-	376.660-	273.758-

A.1.10 Honoraria van de accountant

De volgende honoraria van de accountant (exclusief BTW) zijn ten laste gebracht van Stichting LVO, een en ander zoals bedoeld in artikel 2:382a BW.

	2019	2018
	EUR	EUR
Onderzoek van de jaarrekening	60.000	60.000
Andere controleopdrachten	11.360	37.410
Adviesdiensten op fiscaal terrein		930
Andere niet controlediensten	-	-
	71.360	98.340

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

WNT-verantwoording 2019 Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

De WNT is van toepassing op Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs.
Het voor Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2019 € 194.000 zijnde bezoldigingsmaximum voor het onderwijs, bezoldigingsklasse G, complexiteitspunten per criterium: gemiddelde totale beten = 10, gemiddeld aantal leerlingen = 4, gewogen aantal onderwijssoorten = 5, totaal aantal complexiteitspunten = 19.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidingsgevende topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidingsgevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13^e maand van de functievervulling.

bedragen x € 1	A. Posterna	M.A.E. van Westberg	E.G.H. Bernard
Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 – 28/2		1/10 – 31/12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1		1
Dienstbetrekking?	ja		ja
Bezoldiging			
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	27.531		43.103
Beloningen betaalbaar op termijn	3.457		5.294
Bezoldiging	30.989		48.397
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	31.359		48.899
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terug ontvangen bedrage	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Totale bezoldiging	30.989		48.397
Bedren waarmee toestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
1 Functiegegevens	Voorzitter College van Bestuur	Lid College van Bestuur	Voorzitter College van Bestuur
Aanvang en einde functievervulling in 2017	1/1 – 31/12	1/1 – 23/6	
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1	
Dienstbetrekking?	ja	ja	
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	162.801	65.617	
Beloningen betaalbaar op termijn	19.261	8.889	
Bezoldiging 2018	182.062	74.507	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	189.000	90.099	
Totale bezoldiging 2018	182.062	74.507	

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

1b. Leidingsvernde topfunctionarissen zonder diensbesteding in de periode kalendermaand 1 t/m 12

bedragen in €	H. Pot		N.E.F.A. de Vrede		N.E.F.A. de Vrede		J.R.IJlkers	
	Interim Lid College van Bestuur 2019	Interim Lid College van Bestuur 2018	Interim Voorzitter College van 2019	Interim Voorzitter College van 2018	Interim Lid College van 2019	Interim Lid College van 2018	Interim Lid College van 2019	Interim Lid College van Bestuur 2018
Periode functievervulling in het kalenderjaar (aanvang - einde)	7/1 - 31/12	N.v.t.	1/1 - 31/8	26/11 - 31/12	15/10 - 25/11	4/7 - 31/12	1/1 - 30/6	4/7 - 31/12
Aantal kalendermaanden functievervulling in het kalenderjaar	12	N.v.t.	8	2	2	6	6	6
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum								
Maximum uurtarief in het kalenderjaar	€187	€182	€187	€182	€182	€182	€187	€182
Maximum op basis van de normbedragen per maand	273.000	-	175.700	50.600	-	50.600	117.600	151.800
Individueel toepasselijke maximum gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	250.206		222.533		50.600		269.400	
Bezoldiging								
Wettelijk uurtarief lager dan het (gemiddeld) maximum uurtarief?	Ja		Ja		Ja		Ja	
Bezoldiging in de betreffende periode	243.516	-	157.066	26.936	34.216	96.014	100.373	
Totale bezoldiging gehele periode kalendermaand 1 t/m 12	243.516		184.002		34.216		196.387	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Totale bezoldiging, exclusief BTW	243.516		184.002		34.216		196.387	
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.		N.v.t.	

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

**STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS:
JAARVERANTWOORDING 2019**

1c. Toezichthoudende topfunctionarissen

bedragen x € 1	M.J.A.L. van Haasteren	J.M.M. Ritzen	J.J.Schrijna
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht	Voorzitter Raad van Toezicht	Voorzitter Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/1 - 31/3	1/4 - 31/12	
Bezoldiging			
Totale bezoldiging	2.169	6.508	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	7.175	21.925	
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedragen	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegeestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018			
Functiegegevens	Voorzitter Raad van Toezicht		Voorzitter Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2018	26/11 - 31-12		1/1 - 25/11
Bezoldiging 2018			
Totale bezoldiging	839		8.581
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	2.796		25.554

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

**STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS:
JAARVERANTWOORDING 2019**

bedragen x € 1	M.J.A.L. van Haasteren	G.M.J. Bos	C.C. Leppink Schuitena	C. Bode	W.T.G. Dresscher	A.C. Mengde	C.E.P.M. den Houting-Stevens	E.R. Helder	W.N. Hazen
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Interim Lid Raad van Toezicht	Interim Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht
Aanvang en einde functievervulling in 2019	1/4 - 31/12				1/1 - 31-12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/1 - 31/12	1/9 - 31/12
Bezoldiging									
Totale bezoldiging	4.339				5.785	5.785	16.768	17.788	1.928
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	14.616				19.400	19.400	19.400	19.400	6.484
+/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.	N.v.t.
Gegevens 2018									
Functiegegevens	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Lid Raad van Toezicht	Interim Lid Raad van Toezicht	Interim Lid Raad van Toezicht	
Aanvang en einde functievervulling in 2018	1/1 - 25/11	1/1 - 24/6	1/1 - 25/11	1/1 - 5/10	31/10 - 31/12	12/12 - 31/12	17/12 - 31/12	17/12 - 31/12	
Bezoldiging 2018									
Totale bezoldiging	5.187	2.893	5.303	4.940	1.446	482	775	693	
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	17.036	9.062	17.036	14.395	3.210	1.036	777	777	

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

STICHTING LIMBURGS VOORTGEZET ONDERWIJS: JAARVERANTWOORDING 2019

1d. Topfunctionarissen alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt met een bezoldiging van € 1.700 of minder Niet van toepassing

1e De totale bezoldiging van een topfunctionaris alsmede degenen die op grond van zijn/haar voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris wordt aangemerkt, voor al zijn/haar functies bij één WNT-instelling en eventuele aan de WNT-instelling gelieerde rechtspersonen. Niet van toepassing

1f. In het geval een leidinggevende topfunctionaris, op of na 1-1-2018 met een WNT-instelling een dienstbetrekking aangaat en hij/zij bij een of meer andere WNT-instellingen reeds een dienstbetrekking heeft als topfunctionaris, niet zijnde een toezichthoudende topfunctionaris, zijn beide of alle onderdelen van onderstaande tabel van toepassing. Niet van toepassing

2. Uitkeringen wegens beëindiging dienstverband aan topfunctionarissen met of zonder dienstbetrekking alsmede degenen die op grond van hun voormalige functie nog 4 jaar als topfunctionaris worden aangemerkt.

bedragen x € 1	A. Postens
Functiegegevens	
Functie(s) bij beëindiging dienstverband	Voorzitter College van Bestuur
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1
Jaar waarin dienstverband is beëindigd	2019
Ontslaguitkering	
Overeengekomen uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	23.769
Individueel toepasselijk maximum	75.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t.
Totaal uitkeringen wegens beëindiging dienstverband	23.769
Waarvan betaald in 2019	23.769
Reden waarom de vordering niet is toegestaan	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.

3. Overige aanspraken op grond van de WNT Niet van toepassing
 Naast de in de tabel vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2019 een aanspraak op een bedrag boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

De horende verklaring d.d. JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

C. Overige gegevens 2019

Behorende bij onze verklaring d.d.
16 JUN 2020
astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vaststelling en ondertekening jaarverantwoording 2019

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

Vaststellingen ondertekening van de Jaarverantwoording 2019

Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 2, juncto lid 4, van de statuten van de Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft het college van bestuur van de stichting in de vergadering van 13 mei 2020 het bestuursverslag en de jaarrekening 2019 van de stichting voornoemd, vastgesteld.

Sittard, 13 mei 2020
Het college van bestuur van
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

drs. Eugène Bernard, voorzitter

drs. Hendrik Pot, Interim-lid

Ingevolge het bepaalde in artikel 15, lid 4, van de statuten van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs, heeft de raad van toezicht van de stichting in de vergadering van 16 juni 2020 het bestuursverslag en de jaarrekening 2019 van de stichting voornoemd, goedgekeurd.

Sittard, 16 juni 2020
De raad van toezicht van
Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

prof. dr. Ir. Jo Ritzen, voorzitter

Behorende bij onze verklaring d.d.

16 JUN 2020

astrium
onderwijsaccountants b.v.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan de raad van toezicht van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs

A. Verklaring over de in de jaarverantwoording opgenomen jaarrekening 2019

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2019 van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs te Sittard gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in de jaarverantwoording opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs op 31 december 2019 en van het resultaat over 2019 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2019 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2019;
- (2) de staat van baten en lasten over 2019; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting Limburgs Voortgezet Onderwijs zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2019 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 sub j Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in de jaarverantwoording opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat de jaarverantwoording andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- de overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Een meer gedetailleerde beschrijving van onze verantwoordelijkheden is opgenomen in de bijlage bij onze controleverklaring.

Zoetermeer, 16 juni 2020

Astrium Onderwijsaccountants B.V.

Was getekend,

Drs. N.E. Lansbergen RA EMITA RE

Bijlage bij de controleverklaring

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2019, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
  - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
  - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn.het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.